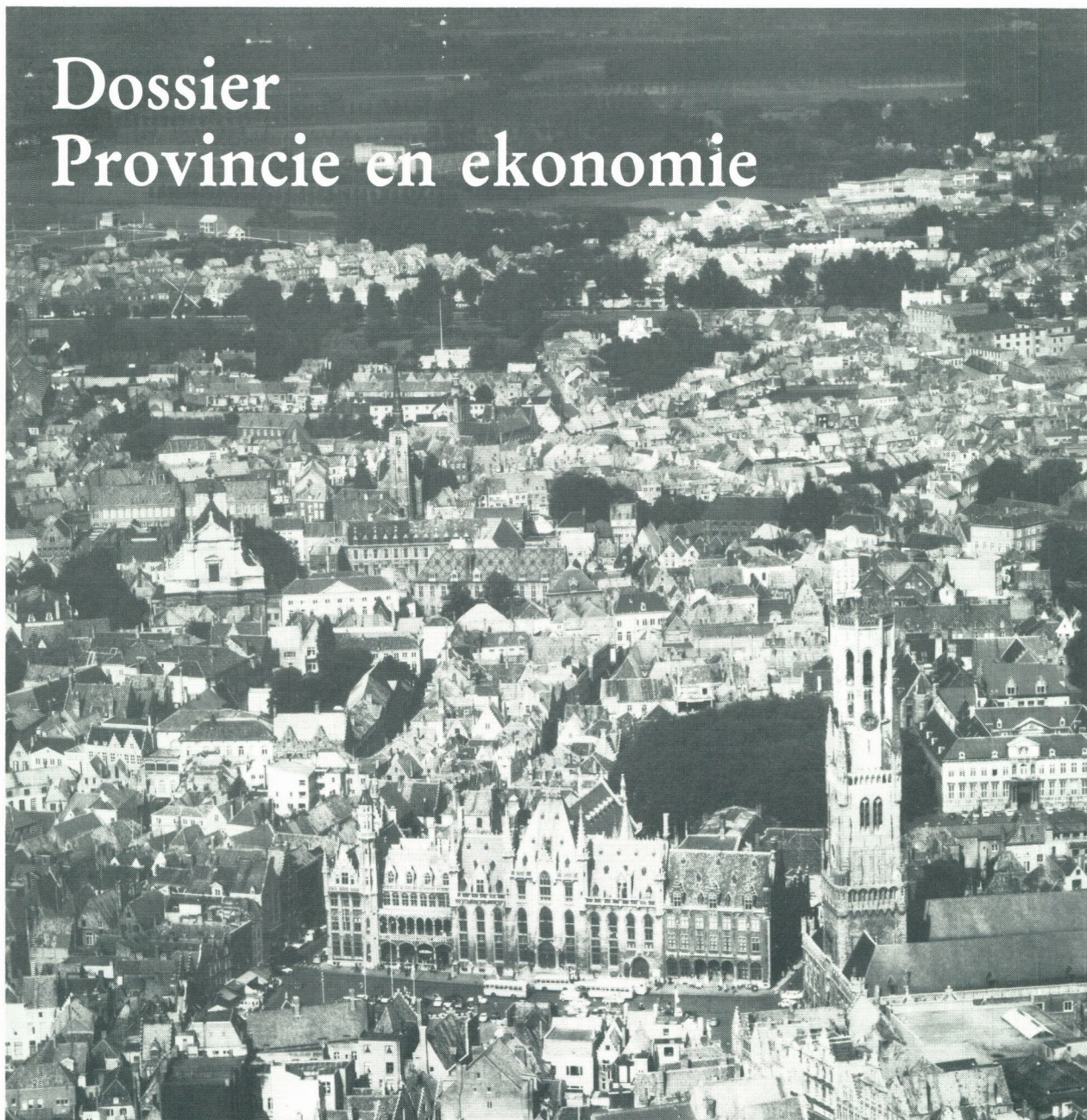

West-Vlaanderen Werkt

Dossier
Provincie en economie

WES

5/1986

November / december 1986

Tweemaandelijks tijdschrift

Verschijnt niet in juli en augustus

West-Vlaanderen Werkt

Tweemaandelijks uitgave
Verschijnt niet in juli en augustus

5.1986

28e Jaargang

Inhoud

O. Vanneste

**Ten geleide: De provincie West-Vlaanderen en de
economische uitbouw** 237

N. Vanhove

**De Westvlaamse welvaartsinstellingen:
WER, GOM - West-Vlaanderen, WES** 238

L. Bockstaele

Provinciale landbouwiniciatieven 245

D. Sanders

**Bovengemeentelijke initiatieven inzake
streekontwikkeling** 251

P. Meurens / P. Geldhof

Toerisme en vrijetijdsbesteding in West-Vlaanderen 257

E. Omev

Onderwijs, vorming en research 265

**Tabel: Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen,
30 juni 1985** 272

Spektrum

RTT-kontrakt /275/ Belgisch Kontinentaal Plat /275/
Transportzone Zeebrugge /276/ Delvano /276/
Lannoo /278/ Ottosson /279/ Aluvan /280/
Zeebrugge Shipping & Bunkering /280/
Proefvaart CGB /281/ Injextru Plastics /283/
Televic /283/ Outboard Marine /284/
Bekroningen Meubelbeurs /284/ Ruilverkaveling
Houtave /285/ Haco /285/ Barco Industries
Automation /286/ Grensoverschrijdende
hulpverlening /286/ Westtoerisme /287/
Havenpromotiedag Dublin /287/

Nieuwtjes 289

WES

Westvlaams Economisch Studiebureau

Baron Ruzettelaan 33 8320 Brugge 4

Telefoon: 050/35.84.42

Postrekening 000-0125243-16

BTW: 408.382.668

Beschermkomitee

Baron P. van Outryve d'Ydewalle,
Ere-gouverneur, Ere-voorzitter WES;
De heren H. Smissaert (+), P. Monballyu en H. De fauw,
Ere-voorzitters Raad van Beheer WES;
Prof. Dr. O. Vanneste,
Gouverneur, Voorzitter WES;
De heren C. Boghemans, H. Olivier, F. Peuteman, P. Rosseel,
M.C. Van der Stichele-De Jaegere, W. Vens
Leden van de Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee

De heren L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine,
P. Meurens, J. Pattyn, J. Theys, F. Van Damme,
N. Vanhove.

Redaktiesekretaris

De heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden

WES, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Abonnement: 306 fr. (BTW en port inbegrepen)

Postrekening 000-0125243-16

WES, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Ontwerp lay-out

Johan Mahieu, Brugge.

Drukkerij

Groeninghe, Kortrijk.

Foto kft

Foto Archief WES

De provincie West-Vlaanderen en de economische uitbouw

In het kader van het 150-jarig bestaan van de aktuele provinciewet is het wellicht een geschikt moment om ons even te bezinnen over de rol van de provinciale overheid in de economische uitbouw van de provincie West-Vlaanderen.

Gedurende een lange periode primeerde de handhaving van orde en rust en het toezicht over de 'ondergeschikte besturen', in verband met bestaande wetten en reglementen. Pas later namen de provincies een verruimde gamma van opdrachten op zich.

De Provinciale Overheden bouwden zich geleidelijk uit tot reële gedecentralizeerde politieke entiteiten, die zowel op sociaal, economisch, cultureel als op welzijnsvlak een belangrijke rol zijn gaan spelen.

In concreto gebeurde dit veelal door het stimuleren en het subsidiëren van initiatieven van derden, privépersonen en dit in een brede waaier van activiteiten.

'West-Vlaanderen Werkt' is zeker het ideaal forum om hier de initiatieven inzake de economische ontwikkeling van de provincie West-Vlaanderen uitgebreid aan bod te laten komen.

Voor het economisch expansiebeleid, de uitbouw van de landbouw, de ruimtelijke ordening, de huisvesting en de industrialisering, het toerisme en de vrijetijdsbesteding, het technisch onderwijs staan ofwel eigen provinciale instituten of para-provinciale instellingen ter beschikking. Zij lagen in de loop van de jaren aan de basis van een eigen Westvlaamse visie en zij werden uitgebouwd tot een krachtig instrumentarium in dienst van de economische opleving en de economische slagkracht van de provincie West-Vlaanderen.

In dit Dossier komen alleen de instellingen aan bod die deze economische uitbouw direkt moesten stimuleren en realiseren, dit in een nauwe samenwerking met de provincie. In wezen betreft het de WER/GOM-WES, het Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw, de bovengemeentelijke verenigingen Leiedal, WIER, WIH en WITAB, Westtoerisme en de WVT, de PIH en het PTI, de Westvlaamse Vormingscentra en het IZWO.

Daarnaast zijn er echter nog diverse initiatieven die hier niet aan bod komen, maar zonder dewelke de resultaten van de voorgenoemde initiatieven hun efficiëntie nooit konden bereiken. Ook bij deze laatste soort initiatieven ging de stimulans van de provincie uit. In deze reeks zijn te vermelden bepaalde grote infrastructuurwerken zoals het provinciaal wegennet, de Westvlaamse autosnelwegendriehoek en andere.

De invloed van al deze initiatieven op het welvaartspeil van onze provincie is natuurlijk moeilijk te berekenen en in zuivere cijferreeksen weer te geven. Het is echter duidelijk voor al wie in onze provincie leeft, dat het aanschijn ervan grondig werd aangepast en gemoderniseerd en dat dit zowel te danken is aan de inspanningen van de Provinciale Overheid als van de hier geciteerde instellingen. Allen samen hebben zij het nieuwe gezicht van de provincie geboetseerd en bereiden zij verder de toekomst van West-Vlaanderen voor.

*Prof. Dr. O. Vanneste
Gouverneur van West-Vlaanderen
Voorzitter WES*

De Westvlaamse welvaartsinstellingen

WER, GOM - West-Vlaanderen, WES

Dr. N. Vanhove, Directeur-Generaal GOM - West-Vlaanderen

1. De fazen van het ontwikkelingsbeleid

Het ontwikkelingswerk voor een streek kan in vijf fazen worden opgedeeld: de research, de conceptie, de promotie, de coördinatie en de uitvoering. Dit is een basisfilosofie die van meet af aan werd aangenomen in de Westvlaamse streekontwikkeling.

Een degelijk ontwikkelingswerk start met de analyse van de sterke en zwakke punten van een regio. Het releveren van de sterke punten geeft een competitieve voorsprong. Daarentegen heeft het uitdragen van de zwakke punten nog nooit een streek vooruit geholpen. De kennis ervan is evenwel nuttig om intern verbeteringen aan te brengen. De research kan ook indicaties opleveren inzake de sektoriële aanpak van de promotie. Vele studies van het Westvlaams Economisch Studiebureau (WES) hadden een zeer direkte weerslag op overheidsbeslissingen ten aanzien van de provincie West-Vlaanderen. Een van de meest frappante voorbeelden was de invloed van de Symarindus-studie op de uitbouw van de voorhaven van Zeebrugge.

Op basis van de studieresultaten kan de conceptie en de strategie van de streekontwikkeling worden uitgetekend door de verantwoordelijke beleidsorganismen, in casu de Raad van Beheer van de Westvlaamse Economische Raad (WER), nu GOM - West-Vlaanderen. Voorbeeld van conceptuele beslissingen waren de prioriteiten die in de jaren vijftig werden gesteld ten aanzien van de as Brugge-Kortrijk en de ruimtelijke en sociaal-economische uitbouw van de Westhoek in de jaren zestig en zeventig.

Promotie van economische activiteiten kan inhoudelijk zeer uiteenlopende vormen aannemen en is uiteraard onderhevig aan tal van externe economische en politieke factoren. Promotie is veel meer dan het aantrekken van buitenlandse vestigingen. Het is, nu nog meer dan vroeger, het verlenen van service aan de bestaande ondernemingen en het activeren van de interne groeimogelijkheden. De afdelingen van de GOM - West-Vlaanderen zijn terzake een illustratie.

Van meet af aan werd de nadruk gelegd op de noodzakelijke coördinatie tussen nationale of lokale overheidsinstellingen onderling en met de partikuliere sektor. Een welvaartsorgaan kan hierbij als coördinerende spil fungeren ten einde heel wat misverstanden te vermijden.

Een vijfde fase, niet noodzakelijk de finale fase, betreft de uitvoering. Deze fase zou de participatie in ondernemingen kunnen inhouden. Gedurende enkele jaren vervulden de Vlaamse GOM's deze rol. Deze functie is thans overgenomen door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV). Hoe dan ook, de participatiefunctie was een marginale taak in

het geheel van het GOM-gebeuren. Veel belangrijker is de verwerving van gronden voor werkterrein en de uitrusting ervan. De WER was niet bij machte om deze functie uit te oefenen. Als vzw kon hij niet onteigenen en beschikte hij daarenboven niet over de nodige financiële middelen om industrieterreinen of bouwterreinen bouwrijp te maken. Dit is de reden waarom in 1964 de Westvlaamse Interkommunales (WIER, WIH en WITAB) werden opgericht. De interkommunale WIER richt zich in het bijzonder naar de industrieterreinen, de interkommunale WIH is hoofdzakelijk werkzaam inzake het ter beschikking stellen van bouwgronden voor woningbouw terwijl de interkommunale WITAB zich hoofdzakelijk inlaat met de opmaak van algemene en bijzondere plannen van aanleg voor de gemeenten. De bovengemeentelijke ruimtelijke ordening inzake streekplanning, gewestplanning en facetplanning werd in West-Vlaanderen door de vzw Studex verzorgd. Om dezelfde reden werd in 1960, om het structuurplan van het Kortrijkse te realiseren, de interkommunale Leiedal opgericht.

Deze basisfilosofie van streekontwikkeling verklaart dan ook in belangrijke mate de structuur van het vroegere 'huis Dijver 7' en thans de Baron Ruzettelaan nr. 33 te Assebroek-Brugge waarin de GOM - West-Vlaanderen, het WES, de WIER, de WIH, de WITAB en Studex zijn ondergebracht (zie grafiek).

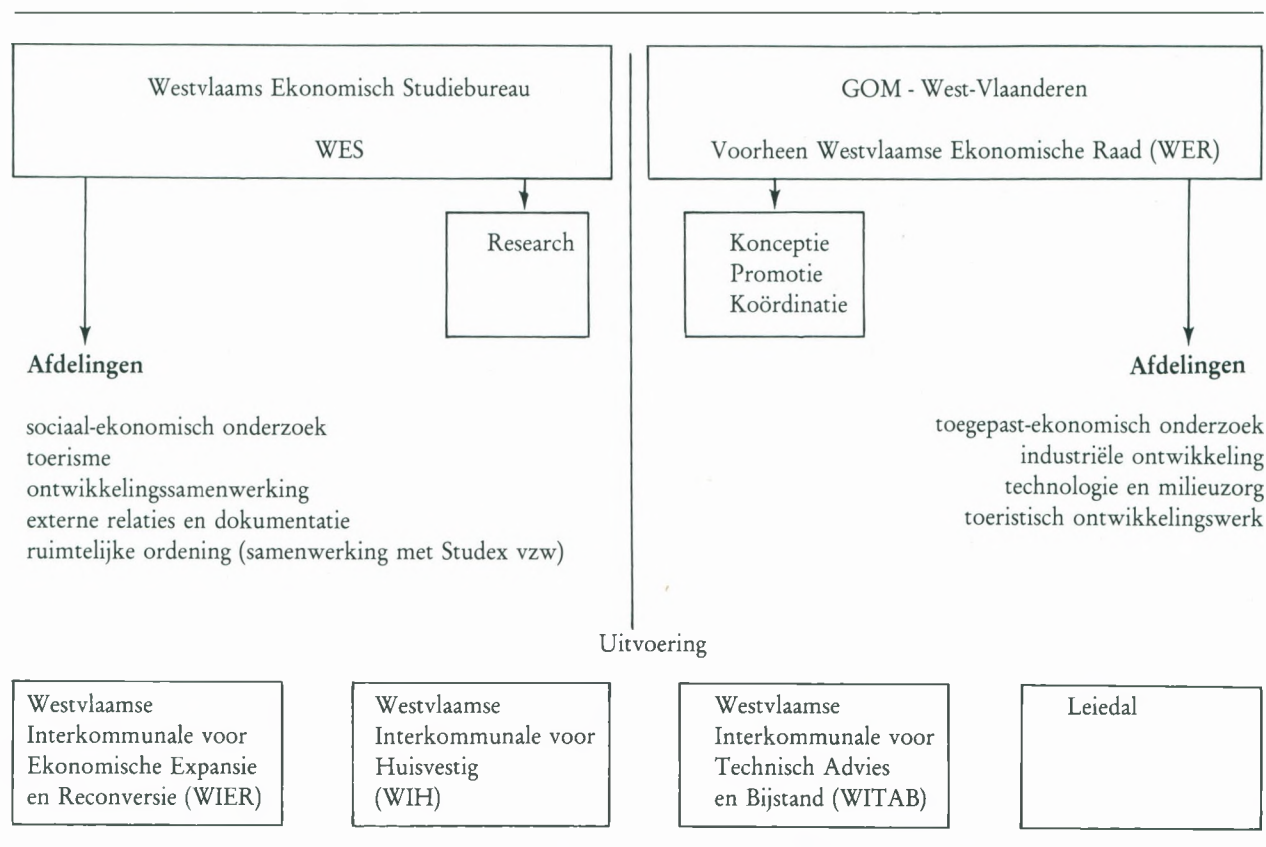
2. De oprichting van de Westvlaamse Economische Raad (WER) en het Westvlaams Economisch Studiebureau (WES)

Onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog, meer bepaald na 1948, was de economische ontwikkeling in West-Vlaanderen vrij ongunstig. Het heersende pessimisme en de verslagenheid onder de nijverheids-, handels- en arbeiderskringen was te vergelijken met de atmosfeer van de jaren dertig.

De werkloosheid bedroeg meer dan 15% van de werknemersbevolking, duizenden grensarbeiders in Noord-Frankrijk hadden het moeilijk, het aantal seizoenarbeiders en de asociale pendel was bijzonder groot en jaarlijks overtrof de emigratie met 2.000 tot 4.000 de immigratie.

In deze periode van verslagenheid werden echter twee initiatieven genomen die erop waren gericht om de slechte gang van zaken in West-Vlaanderen tegen te gaan. Zij evolueerden naast mekaar — elk op zijn specifieke manier — om uit te monden in wat later de Westvlaamse Economische Raad en het Westvlaams Economisch Studiebureau geworden is.

Het eerste initiatief ging uit van de provincie en was gericht op onmiddellijke actie. In oktober 1948

stelde wijlen de heer H. Smissaert, Bestendig Afgevaardigde en bevoegd over economische aangelegenheden, aan de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen voor een kommissie in het leven te roepen tot bestrijding van de werkloosheid en tot uitbreiding van de nijverheid. Dit initiatief vond onmiddellijk de steun van Baron P. van Outryve d'Ydewalle, toenmalig Gouverneur van West-Vlaanderen, wiens bekommernis om de welvaart in zijn provincie algemeen bekend was. De idee zelf was gelanceerd geworden te Roeselare door wijlen Leon Bekaert, West-Vlaanderens grootste industrieel, die door zijn verziendheid en uitzonderlijke begaafdheid als 'captain of industry' de achting genoot tot ver buiten onze landsgrenzen.

Het komitee dat later werd uitgebreid en 'Provinciale Kommissie tot Bevordering van het Bedrijfsleven in West-Vlaanderen' werd genoemd, ontving eveneens de eensgezinde steun van de gehele Provinciale Raad.

Het tweede initiatief vond zijn oorsprong te Leuven, onder een beperkte groep studenten in de economie. Inderdaad, eind 1950 ontstond te Leuven de Westvlaamse Economische Studiekring, opgericht door enkele studenten die studeerden aan het Instituut voor Economische Wetenschappen van de Katholieke Universiteit¹.

Van huize uit betrokken bij het industrieel leven of gekonfronteerd met de grote nood welke uit de hoge werkloosheid, lange afstandspendel en seizoenarbeid voortspoot, namen deze jonge economen in wording zich voor gezamenlijk de problematiek van West-Vlaanderen uit te diepen en zo mogelijk statistische informatie over West-Vlaanderen te verzamelen en te verspreiden. Wijlen Professor Dr. K. Pinxten had hen voor dit soort werkelijkheids-onderzoek warm gemaakt.

In het voorjaar van 1951 werd een delegatie van de Westvlaamse Economische Studiekring ontvangen door de heer Gouverneur. Deze laatste moedigde de groep aan en drong erop aan dat de kring of één zijner leden zou deelnemen aan de eerste provinciale wedstrijd voor economische monografieën, die als onderwerp had de economische toestand van West-Vlaanderen en de te nemen maatregelen om de werkloosheid op te slopen.

Dit leidde in juli 1954 tot de publikatie van het boekwerk 'Structurele werkloosheid in West-Vlaanderen' van G. Declercq en O. Vanneste. Deze theoretische studie met een toepassing op en een analyse van de Westvlaamse economie kende een groot succes.

Na studie van een methodiek en een tactiek die moesten leiden tot een snellere oplossing van de economische problemen van West-Vlaanderen, kwam de Studiekring tot de bevinding dat naast het studiebureau, ook een ontwikkelingsorganisme moest worden opgericht waarin iedereen met gezag op het economisch vlak zich moest thuisvoelen, en helpen om gezamenlijk de economische heropstanding van West-Vlaanderen aan te pakken. Zo kwam dan de idee van de Westvlaamse Economische Raad tot stand naar het voorbeeld van de 'development councils' in Groot-Brittannië en de 'Economische Technologische Instituten' in Nederland. Het is onbetwistbaar dat de analyse van de economische toestand in West-Vlaanderen en de geschetste beleidslijnen en aangegeven oplossingen in het bovenvermeld werk: 'Structurele werkloosheid in West-Vlaanderen' de kansen tot de oprichting van een West-

(1) De Westvlaamse Economische Studiekring bestond uit de heren G. Declercq, E. Dejonghe, J. Petre, J. Vandewalle en O. Vanneste.

Huis Dijver 7 Foto L. Van Raefghem, Brugge

Huis Baron Ruzettelelan 33 Foto H. Maertens, Brugge

vlaamse Economische Raad fel hebben doen toenemen.

Eind 1953 kwam het eigenlijk voorlopig aktiekomitee tot oprichting van de Westvlaamse Economische Raad tot stand. Dit voorlopig aktiekomitee tot oprichting van de WER genoot van meet af aan de sympathie van de heer Gouverneur en van de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen. In juli 1954 had de eerste voorbereidende vergadering plaats tot de oprichting van de WER. Hier willen wij even de zes besluiten van de vergadering memorizeren:

'1. De vergadering is van mening dat de oprichting van een Westvlaamse Economische Raad, gezien de zorgwekkende toestand waarin het economisch leven van de provincie verkeert, aan een reële en dringende noodzakelijkheid beantwoordt.

2. Zij oordeelt dat een dergelijke Raad een autonoom bestaan moet hebben, en een organisatie die er op gericht is zowel het studiewerk als de noodzakelijke aktie op een permanente wijze te verzekeren.

3. Zij oordeelt dat de financiering van de Raad, aangezien het een zaak van algemeen belang betreft, zou moeten verzekerd worden door een ruime bijdrage van de openbare overheid, en door vrijwillige bijdragen van de private sektor.

4. Zij wenst dat het voorzitterschap van de Raad aan Z. Exc. de Gouverneur der provincie zou worden aangeboden.

5. Zij drukt de hoop uit dat de Bestendige Deputatie, nu zij het vraagstuk van de medewerking en steun aan een Westvlaamse Economische Raad heeft ter hand genomen, spoedig een gunstige beslissing moge treffen.

6. Tenslotte hebben de aanwezigen aan het voorlopig Aktiekomitee gevraagd zijn aktie onverpoosd te willen voortzetten, en opdracht gegeven om, met het oog op de definitieve totstandkoming van de Economische Raad een ontwerp van statuten voor te bereiden'.

De officiële stichtingsvergadering van de WER had plaats te Brugge op 27 november 1954. Baron P. van Outryve d'Ydewalle was voorzitter van de Algemene Vergadering en wijlen de heer H. Smislaert was voorzitter van de Raad van Beheer. Deze laatste werd in 1968 opgevolgd door de heer P. Monballyu die deze funktie vervulde tot 1977. Wijlen Staatsminister A. Van Acker was de eerste gastspreker op de daaropvolgende voorlichtingsvergadering. De heer G. Declercq werd als eerste direktur aangesteld. Begin 1957 werd hij opgevolgd door de heer O. Vanneste, thans Gouverneur van de provincie West-Vlaanderen.

Aanvankelijk was het Westvlaams Economisch Studie bureau een onderdeel van de WER. Op initiatief van deze laatste werd eind 1959 beslist het WES als autonome instelling op te richten. De opsplitsing had vooral tot doel het WES als studie-orgaan meer opdracht-ontvankelijk te maken en de onafhankelijkheid van de researchfunctie te waarborgen, zowel in zijn analyse- als besluitvorming.

Volgens haar statuten heeft de vereniging tot doel: 'De studie van en de informatie over alle verschijnselen in verband met het economische, het sociaal-economische en sociaal-geografische leven van de provincie West-Vlaanderen in breed verband en in de ruimste betekenis. De vereniging stelt zich tevens tot doel de resultaten van deze studies te publiceren'.

'De studies en publikaties van het Westvlaams Ekono-

mis ch Studie bureau worden ondernomen op eigen initiatief, op verzoek van de Westvlaamse Economische Raad of op verzoek van openbare besturen, private personen, vennootschappen of instellingen'.

'De vereniging kan (sinds de statutenwijziging van 30 maart 1974) eveneens opdrachten aanvaarden buiten West-Vlaanderen'.

3. De GOM - West-Vlaanderen

In de jaren vijftig werd in vier Vlaamse provincies een Provinciale Economische Raad opgericht. Reeds in de tweede helft van de jaren zestig werd ernaar gestreefd om de regionale welvaartsorganismen te officializeren. Hierbij waren de Provinciale Economische Raden geen vragende partij, zeker niet in de provincie West-Vlaanderen.

De officialisering gebeurde uiteindelijk door de wet van 15 juli 1970 houdende de algemene organisatie van de planning en van de economische decentralizatie. In het kader van die wet werd op 20 mei 1975 de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)-West-Vlaanderen officieel opgericht. Deze publiekrechtelijke instelling met rechtspersoonlijkheid, waartoe het initiatief volgens de wet werd genomen bij besluit van de Provincieraad van West-Vlaanderen op 28 maart 1974, werd op 1 juni 1977 operationeel en heeft in wezen de Westvlaamse Economische Raad opgevolgd en vervangen. De eerste voorzitter werd de heer P. Monballyu die in 1977 werd opgevolgd door de heer H. De fauw. Sinds eind 1985 wordt het voorzitterschap waargenomen door de heer W. Vens.

In het Vlaamse land werd geopteerd voor één GOM per provincie, omdat de provinciale gebiedsomschrijving er inzake bevolking, tewerkstelling en afstanden beantwoordt aan de criteria van een operationeel werkingsgebied van een dagelijkse regionaal-economische aktiviteit.

De structuur en de aktiviteiten van de GOM - West-Vlaanderen waren in grote lijnen dezelfde als deze van de WER. De WER was inzake samenstelling van de beheersorganismen een voorloper op de huidige structuur. De publieke sektor (provincie en gemeenten) zeten naast de private sektor. Deze laatste is paritair samengesteld inzake werkgevers en werknemers. De aktiviteiten van de GOM kunnen verder strekken dan deze van de WER. De participatiefunktie is voorzien in de wetgeving en de GOM kan gronden onteigenen, verwerven, uitrusten net zoals een interkommunale vereniging voor streekontwikkeling.

Wel dient erkend dat de Vlaamse GOM's, in tegenstelling tot de Provinciale Economische Raden, financiële werkmiddelen ontvangen — aanvankelijk nog van de nationale overheid — van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse GOM's hebben uiteraard een aantal taken te vervullen in het geheel van het Vlaams economisch beleid. Zij kunnen als operationele eenheden als het ware 'in the field' aanzienlijk bijdragen tot de verwezenlijking van een regionaal expansiebeleid, een vernieuwd industrieel beleid, een Vlaams exportbeleid, de ruimtelijke ordening, het afvalbeleid, het toeristisch beleid, enzovoort. Dit kan zowel geschieden op het vlak van de konceptie en voorbereiding, als op het vlak van de uitvoering van het beleid.

4. De afdelingen GOM-WES

In hiernavolgend schema wordt op beknopte wijze een beeld opgehangen van de voornaamste activiteiten die kaderen in de verschillende afdelingen en waarnaar boven werd verwezen.

In de loop van het nu reeds meer dan dertigjarig bestaan van de WER/GOM/WES zijn de taken niet enkel gegroeid doch liggen de aksenten in de jaren tachtig anders dan in de vorige decennia. Een ontwikkelingsorganisme moet mede evolueren met het maatschappelijk en technologisch gebeuren. Nieuwe afdelingen ont-

G O M - AFDELINGEN

Voorbeelden van activiteiten

Toegepast-ekonomisch onderzoek	kwantitatieve en kwalitatieve aspecten arbeidsmarkt; planning op middellange termijn; infrastrukturele behoeften en evaluatie; adviesvorming; ruimtelijke planning;
Industriële ontwikkeling	dienstverlening aan bestaande ondernemingen (overheidsstimuli, infrastruktureel, enz.); promotie nieuwe investeringen; bedrijfseconomische adviesfunctie; speciale exportpromoties; toeleveringsakties; bedrijvencentra; participatie niet-konkurrentiële sektor;
Technologie en milieuzorg	begeleiding ondernemingen in verband met aanvragen voor prototypesteun en voor onderzoek- en ontwikkelingswerk; technologische transfer; bevordering samenwerking met gespecialiseerde onderzoeksinstellingen; bevordering biotechnologie; algemene ekologische bijstand (onder meer evaluatie en begeleiding van ekologische problemen in bestaande ondernemingen); dienstbetoon inzake 'milieuzorg' (onder meer opvolgen van aanvragen tot exploitatievergunning, afvalwaterlozingsvergunning, afvalstoffenvergunning of waterzuiveringsvergunning);
Toeristisch ontwikkelingswerk	adviesvorming; infrastrukturele begeleiding toeristische sektor; dienstbetoon aan bestaande ondernemingen;

W E S - AFDELINGEN

Sociaal-ekonomisch onderzoek	kosten-batenanalyses infrastruktuurwerken; sektoriële analyses, enz.;
Toerisme	marktstudies; motivation research; strategische planning; rendabiliteitsonderzoekingen; feasibility-studies in binnen- en buitenland;
Ontwikkelingssamenwerking	opleidingsprogramma's regionale planning; opleidingsprogramma's havenbeheer en beheer terminals; opleidingsprogramma's toerisme; sociaal-ekonomische onderzoeksopdrachten in ontwikkelingslanden;
Externe relaties en dokumentatie	dokumentatiecentrum; voorlichting van het publiek; tijdschrift West-Vlaanderen Werkt.

staan zoals Technologie en Milieuzorg, andere krijgen nieuwe taken. In de afdeling Industriële Ontwikkeling heeft het bedrijfseconomisch advies aan betekenis gewonnen. De Beleidsnota van de Vlaamse GOM's van 1981 onderstreept zeer duidelijk de nieuwe taken.

De uitstraling naar buiten bleef evenmin zonder gevolgen. Er werd eind de jaren zestig ingegaan op het verzoek van het Algemene Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking (ABOS) om de WER/WES-kennis inzake regionale ontwikkeling en regionale planning over te dragen aan ontwikkelingslanden. Deze nieuwe taak werd in de loop der jaren georiënteerd op Zuid-Oost-Azië. In dit licht heeft het WES binnen de bibliotheek een Asean-dokumentatieafdeling uitgebouwd.

Inzake toeristische research wist het WES een internationale faam op te bouwen. Het WES neemt trouwens sinds de oprichting in 1965 het sekretariaat waar van het Internationaal Tourist Research Centre, een associatie van experts en instituten uit Europa en Noord-Amerika, gespecialiseerd in de toeristische research.

Inzake de opgesomde activiteiten is de taak van de ruimtelijke ordening weinig of niet aan bod gekomen. De wetgever verleende aan de GOM's het recht van voorstel ten aanzien van de privé-sektor en van de overheid voor sturing en voor coördinatie van de ruimtelijke ordening.

De streekplannen en later de gewestplannen die trekking hebben op West-Vlaanderen zijn evenwel niet voorbereid geworden in de schoot van de WER. Voor wat het survey-gedeelte betreft was het WES ingeschakeld. De eigenlijke ruimtelijke ordening geschiedde door de in 1964 opgerichte vereniging 'Studiebureau voor Ruimtelijke Ordening en Expansie' (verkort Studex).

Deze vereniging had tot doel: 'de studie van de bestemming en uitrusting, en de informatie over alle verschijnselen die verband houden met de aanwending door de mensengroepen van de grond in de ruimste betekenis; de vereniging stelt zich tevens tot doel opdrachten te aanvaarden en uit te voeren die verband houden met voorstudie en planning van ruimtelijke ordening, stedenbouwkundige uitrusting, huisvesting en ontwikkeling'.

Ir. J.M.L. Demeyere, ingenieur-architect A. De Vos en architect-stedenbouwkundige Prof. R. Soetewey behoorden mede tot de oprichters. Ir. J.M.L. Demeyere, als grote bezieler van de ruimtelijke ordening in en ver buiten West-Vlaanderen, nam het voorzitterschap waar. Het WES verleende in de periode waarin Studex actief was, in hoge mate de logistieke steun. In 1968 verscheen het 'Richtplan voor de ruimtelijke ordening en ontwikkeling van de Westvlaamse gemeenten', in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken. Hierin werd het basisstramien bepaald van de ontwikkeling en ordening in West-Vlaanderen. De algemene richtlijnen inzake ruimtelijke ordening vonden hun toepassing in de nadien uitgewerkte gewestplannen. Het WES verleende een belangrijke inbreng op het vlak van de omschrijving van de sociaal-economische behoeften (behoeften aan bedrijventerreinen, woningbouw, toeristische voorzieningen en andere).

5. Besluit

In de naoorlogse periode heeft de provincie West-Vlaanderen op economisch vlak een grondige gedaante-verandering ondergaan. Hierop werd in het vorig nummer van West-Vlaanderen Werkt, in het dossier 'Regionale Economie', uitvoerig gewezen in de bijdrage van Dr. J. Theys. Het zou vermetel zijn dit toe te schrijven aan de rol van de WER/GOM-WES. Tal van factoren hebben hiertoe bijgedragen. De aanwezigheid en de werking van een welvaartsorganisme in de provincie en ten voordele van de provincie heeft echter mogelijkheden en kansen gecreëerd die anders niet zouden zijn benut geworden. De WER/GOM heeft onder meer de functie van een katalysator die uit de gegeven omstandigheden het maximale nut voor West-Vlaanderen moet realiseren. In de hiervoor geciteerde Beleidsnota van de Vlaamse GOM's wordt verwezen naar de rol van de Provinciale Economische Raden. Door een objectieve en wetenschappelijk verantwoorde studie van de regionaal-economische problemen, door een brede informatie van de beleidsinstanties en de publieke opinie, door een systematische planning van de uitbouw van de infrastructuur en van een net van industrieterreinen, door talloze démarches bij de centrale besturen, door een ruime en systematische industriële promotie in binnen- en buitenland, door een actieve coördinatie ter oplossing van de talloze praktische problemen bij de vestiging van honderden nieuwe industriële bedrijven, lagen zij mede aan de basis van de snelle economische expansie in Vlaanderen.

De Provinciale Economische Raden konden al deze taken met succes uitvoeren, dank zij een grondige kennis van hun regio en een uitstekende vertrouwensrelatie met provinciale en gemeentelijke overheden, met het bedrijfsleven en met de sociaal-economische groeperingen.

De provinciale overheid van West-Vlaanderen heeft niet alleen de grote verdienste actief meegewerkt te hebben bij de oprichting van de WER-WES, doch heeft de WER/GOM-WES voortdurend moreel en financieel gesteund. Door haar beleid terzake heeft de provinciale overheid op een zeer directe wijze bijgedragen tot de economische gedaantewisseling van West-Vlaanderen in de naoorlogse periode.

De WER/GOM-WES hadden hun welvaartsbijdrage niet kunnen leveren zonder de nodige autonomie en een positionering op het intermediaire vlak. In het licht van 'Provincies - nieuwe stijl' zoals dit wordt omschreven door R. Maes en F. Delmartino in hun recente publikatie 'Provincies tussen gisteren en morgen' wordt de rol van de GOM's vooral gezien als 'geëigende planning-, coördinatie- en ondersteuningsorganismen op het intermediaire vlak'. In ruimer verband kan men stellen dat het betrekken van de Vlaamse GOM's in het geheel van het economisch gebeuren zal bijdragen tot het vermijden van een nieuwe centralisatie op het Vlaamse vlak. Aanwezigheid van een economisch ontwikkelingsorganisme in de regio's is niet enkel een instrument van regionale politiek doch vooral een wijze van strategische aanpak van regionale ontwikkeling.

bank

van roeselare

en

west-vlaanderen

Vlaanderens belangrijkste regionale bank
nauw verbonden
met de Westvlaamse
economische groei

Provinciale landbouwinitiatieven

Ir. Lucien Bockstaele, Directeur Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw

Het is zeker niet overdreven te stellen dat de land- en tuinbouw nog steeds een belangrijk onderdeel vormt van het Westvlaams bedrijfsleven. Niettegenstaande het aantal hoeven tijdens de jongste decennia gevoelig verminderde, kende de produktie een forse stijging en blijft de tewerkstelling geboden door de landbouw zeer betekenisvol. Wegens de grote verscheidenheid en de hoge intensiviteit van de Westvlaamse agrarische sektor, ontstonden een groot aantal toeleveringsbedrijven en vele ondernemingen gespecialiseerd in de handel in of de verwerking van land- of tuinbouwprodukten.

Het hoog ontwikkelingspeil van de Westvlaamse landbouw dat voor vele regio's als voorbeeld mag dienen, werd in een niet-onaanzienlijke mate bereikt dank zij de steun van de provinciale overheid. Bewust van het belang van de landbouw voor het sociaal-ekonomisch leven, heeft de provincie geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan om deze bedrijfstak te steunen en een gunstig klimaat te scheppen voor de verdere ontwikkeling.

Verbetering van de infrastructuur

Het streven van de provincie is er in de eerste plaats op gericht de nodige nutsvoorzieningen ter beschikking te stellen van de landelijke bevolking, zodat de landbouw in optimale omstandigheden kan beoefend worden. Zo konden in de vijftiger jaren op initiatief en onder impuls van de provincie en vaak met zware financiële tussenkomsten ten laste van de provinciale begroting, de landelijke gebieden die voor de elektriciteitsmaatschappijen minder rendabel waren, in korte tijd volledig worden geëlektrificeerd. Tijdens de daaropvolgende jaren werden door de provincie zware inspanningen geleverd om de drinkwatervoorziening van de afgelegen landelijke woningen en boerderijen te verbeteren. In dit verband volstaat het te verwijzen naar de bijzondere toelagen verleend voor werken tot uitbreiding van waterleidingsnetten in de landelijke gedeelten van de gemeenten, voor de aansluiting op het waterdistributienet van woningen en bedrijven gelegen op verre afstand van de openbare leiding en voor het aanleggen van een eigen watervoorzieningsinstallatie.

Uit de aard van hun aktiviteit zijn de landbouwers niet alleen verplicht doorgaans te lande te wonen, maar zij zijn daarbij ook vaak genoodzaakt een pachtwoning te betrekken. De provincie heeft steeds met deze specifieke toestand rekening gehouden. Dit geldt trouwens ook ten aanzien van het huisvestingsbeleid. Zo werden belangrijke financiële toelagen verleend voor de sanering van landbouwerswoningen in pacht.

Een speciale vermelding verdienen zeker de inspanningen geleverd voor het onderhoud van de onbevaar-

bare waterlopen, hetgeen van kapitaal belang is voor de waterhuishouding van de land- en tuinbouwgronden en de daarmee verband houdende vruchtbaarheid. De provincie is immers niet alleen verantwoordelijk voor de onderhouds- en saneringswerken aan waterlopen van 2e categorie; ze heeft ook veel inspraak in en toezicht op waterbeheersingswerken uitgevoerd door gemeenten, Polders en Wateringen.

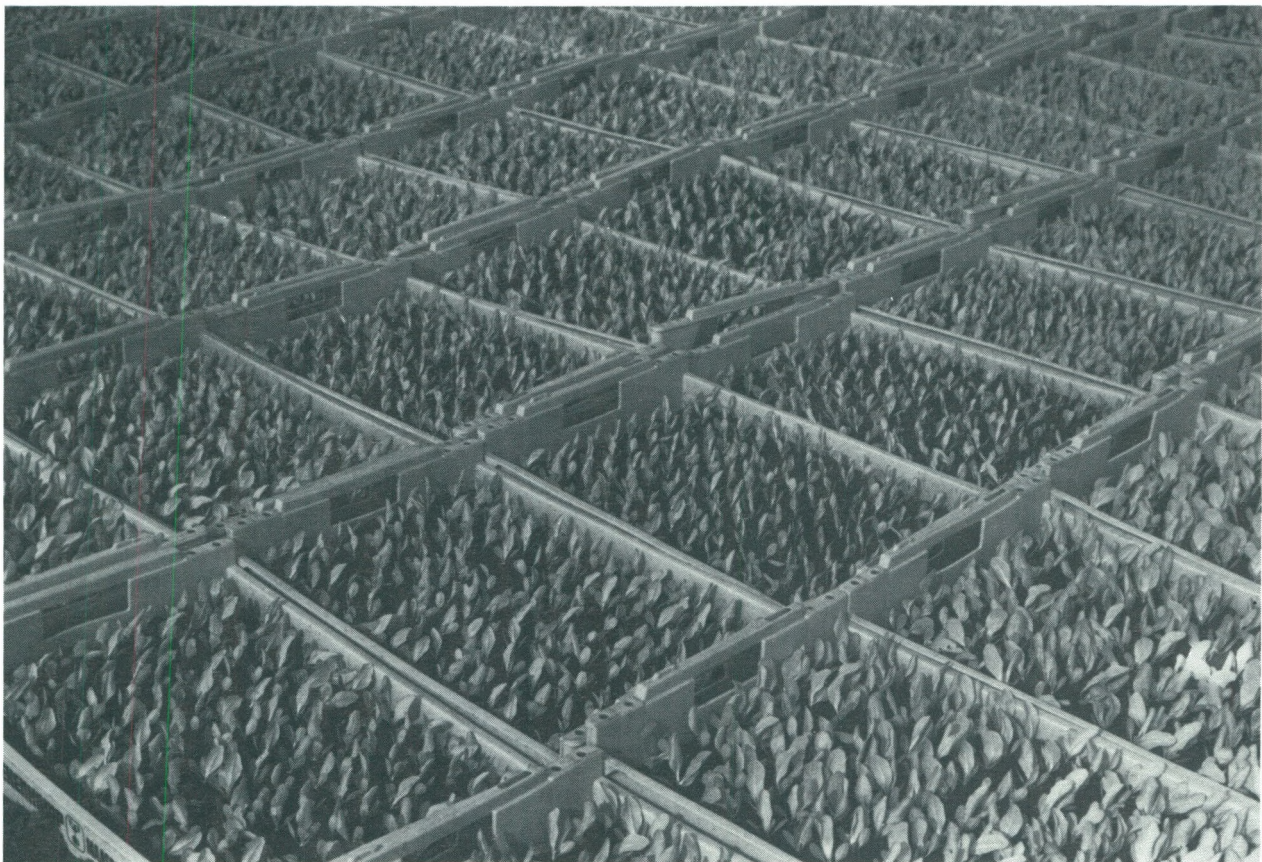
West-Vlaanderen kan ook bogen op een goed verzorgd landbouwwegennet. Ook dit kwam grotendeels tot stand onder impuls en met een ruime financiële steun van de provincie.

Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw

Nadat in ons land de zwaarste wonden geslagen tijdens wereldoorlog II waren geheeld en de produktie geleidelijk aan opnieuw normaal was geworden, manifesteerde zich alras de kwetsbaarheid van onze landbouw. Deze werd immers beoefend op een groot aantal bedrijven met een te kleine oppervlakte en een overbezetting aan gezinsarbeidskrachten. De snelle uitbreiding van de mechanizatie, in de hand gewerkt door de stijging van de arbeidskosten, veroorzaakte niet alleen een verhoogd uittreden uit de landbouw maar vooral een grote toename van de verdoken werkloosheid op talrijke hoeven. Het ontbreken van een passende opleiding of voorbereiding voor hen die de agrarische sektor wensten te verlaten en over te stappen naar de industriële of tertiaire sektor, betekende een bijkomende moeilijkheid om aan dit nijpend probleem een oplossing te geven.

Duidelijk werd aanvoeld dat de meest rationele oplossing diende gezocht in de schaalvergroting van de bedrijven. Wegens het nijpend tekort aan landbouwgronden kon de schaalvergroting niet bereikt worden in het uitbreiden van de oppervlakte van de bedrijven. De meest voor de hand liggende mogelijkheid bood een intensiever gebruik van de beschikbare produktiemiddelen. Nadat in het streven om de achteruitgang van de tewerkstelling in de landbouw af te remmen, even werd gedacht aan de introductie van intensieve fruitteelt, werd in het begin van de vijftiger jaren met klem gewezen op de mogelijkheden verscholen in de nijverheidsgewassen, gekenmerkt door hun arbeidsintensief karakter, waarvan de teelt in West-Vlaanderen steeds belangrijk is geweest. Wegens de snelle stijging van de loonkosten ondervonden deze agrarische specialiteiten en aanverwante industrieën zoals de vlasvezelbereiding, veel last van buitenlandse konkurrentie, vaak een gevolg van lagere loonkosten, lagere levensstandaard, rechtstreekse of onrechtstreekse staatssteun, enz.

De tabaksteelt kende zware moeilijkheden tenge-

Foto's H. Maertens, Brugge

volge van de vervanging van de donkere inlandse tabak, vooral geschikt voor kerf- en pijptabak, door lichtere en fijnere geelkleurige tabakstypes meer geschikt voor de produktie van sigaretten. De hopteelt zocht naar fijnere en rijkere hoprassen die aan de konkurrentie van de edeler hopsoorten uit Duitsland en Tsjechoslovakije het hoofd konden bieden. De verhoogde koopkracht van de verbruiker had een gevoelige daling tot gevolg van het verbruik van gebrande cichorei, terwijl de uitvoer van gedroogde cichorei nagenoeg volledig was weggevallen tengevolge van het aanbod op de wereldmarkt van cichoreibonen, geproduceerd uit Oosteuropese landen die poogden met de export van gedroogde cichorei een minimum aan deviezen te bekomen.

Het vlas, eenmaal het prestige-gewas van de beroepsfiere landbouwer, dat daarenboven nog de grondstof leverde aan duizende familiale ondernemingen gespecialiseerd in de vezelontsluiting, de lijnzaad- en vezelhandel, zonder melding te maken van de tewerkstelling in de talrijke toeleveringsbedrijven, bouw- en meubelplaten op basis van lemen had, na de Koreaboom van 1950 ook met zware moeilijkheden te kampen. De stijging van de loonkosten, de Franse protectionistische vlaspolitiek en de konkurrentievervalsing op de wereldvlasmarkt door het optreden van Oosteuropese landen, stelde de wereldvermaarde vlasssektor — met het zwaartepunt in Zuid-West-Vlaanderen — voor zware sociaal-ekonomische problemen.

Bezorgd over de toekomst van deze Westvlaamse agrarische specialiteiten en op aandringen van de respectieve beroepsorganisaties, had de provincie reeds talrijke initiatieven genomen om door wetenschappelijk onderzoek deze lokale specialiteiten nieuw leven in te blazen. In samenwerking met de Vereniging voor Brouwerijonderzoek en -Onderwijs (VEBO) werd onderzoek verricht ter bevordering van de brouwerijproductie en de hopteelt. Het Centrum voor Tabakonderzoek, opgericht op initiatief van de provinciale overheid, mocht zich verheugen in de medewerking van een Gentse universiteitsprofessor, terwijl het Centrum voor Cichorei-onderzoek, eveneens tot stand werd gebracht toen de provincie een beroep kon doen op onderzoekers van het Ministerie van Landbouw van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek te Gent.

Wegens de zware moeilijkheden waarmede de vlasssektor had te kampen, werd met klem aangedrongen op de oprichting van een vlasinstituut — zoals er in het buitenland diverse bestonden — waar problemen in verband met de teelt en de vezelontsluiting het voorwerp van het onderzoek zouden uitmaken met het doel de produktie kwantitatief en kwalitatief op te voeren en de kostprijs te verlagen.

Aanvankelijk werd ook gedacht een beroep te doen op een Gents universiteitsprofessor die de leiding had van een laboratorium waar dit onderzoek zou kunnen ondergebracht worden. Van deze idee werd spoedig afgestapt, mede omdat de ervaring leerde dat de versnippering van de initiatieven niet de ideale formule was.

Beslist werd een eigen provinciale instelling op te richten waarin geleidelijk aan alle onderzoek ter bevordering van de gewassen waarvan het zwaartepunt van de teelt in ons land in West-Vlaanderen was gelegen, zou gegroepeerd worden.

Tijdens een buitengewone zitting van de provincie-

raad op 18 april 1956 werd met eenparigheid van stemmen beslist tot de oprichting ervan; de nodige kredieten werden in de provinciale begroting ingeschreven voor het oprichten van de nodige gebouwen, het personeelskader werd vastgesteld, enz. De instelling kreeg de naam 'Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Nijverheidsteelten'. De taakomschrijving liet een brede waaier van activiteiten toe. De gebouwen waarin de nodige laboratoria en het personeel met de vereiste akkomodatie zouden ondergebracht worden, werden ingeplant te Beitem-Rumbeke omdat de provincie aldaar over de nodige gronden beschikte en er aldus tot geen onteigening moest overgegaan worden. De ligging was trouwens vrij centraal en daarenboven nog in de vlasstreek, wat vooral belangrijk was rekening houdend met de druk die van de vlasssektor was uitgegaan om tot de oprichting van het Centrum over te gaan.

In ondergeschikte orde was de keus van de vestigingsplaats ook gedeeltelijk ingegeven door de bezorgdheid de uitbating van de fruitproeftuin in 1945-46 opgericht op initiatief en met de gelden van de provincie, geleidelijk aan in het Centrum op te nemen.

Het zwaartepunt van de activiteiten lag aanvankelijk op het vlas, zowel op de teelt als op de vezelontsluiting volgens het warmwaterrootprocédé. Daarnaast werd ook onderzoek verricht op zomergerst, vooral geteeld met het oog op de produktie van brouwergerst, erwten om droog te oogsten en cichorei.

Van meetaf aan mochten de onderzoekers van het Centrum zich verheugen in een nauwe samenwerking met navorsers en technici uit diverse binnen- en buitenlandse onderzoeksinstituten die gelijkaardig onderzoek verrichtten of sommige aspecten bestudeerden van gewassen voorkomend op het onderzoeksprogramma van het Centrum. Hierbij werd dubbel gebruik echter steeds angstvallig vermeden.

Groei van het Centrum

De aanleg van de proefvelden die als het ware de basis vormde van het onderzoek, geschiedde niet op eigen terreinen maar op landbouwbedrijven waar onder uiteenlopende praktijkomstandigheden werd gewerkt. Dit liet niet alleen een gevoelige personeelsbesparing toe doch bezat tevens een hoge opvoedende waarde voor de praktijk. De gunstige resultaten bekomen op de proefvelden werden steeds zo spoedig mogelijk door de landbouwer, op wiens bedrijf de proefvelden waren gelegen, zelf toegepast hetgeen de verspreiding van de bekomen uitslagen tenzeerste in de hand werkte.

Eenmaal gestart kende het Centrum een merkwaardige groei. Nadat de gebouwen in het najaar 1959 werden betrokken werd reeds in het voorjaar 1960 de grondslag gelegd van de sectie „Melkhygiëne”. Op vraag van het Provinciaal Komitee ter Bevordering van de Afzet van Gezonde Melk”, die later de naam kreeg „Provinciaal Komitee voor de Melkkwaliteit”, werd in de kelderverdieping van het Centrum een laboratorium uitgerust. Met ingang van 1 april 1960 werd daar de melk gecontroleerd, geleverd door de veehouders aan de Westvlaamse zuivelfabrieken die aan de aktie van het Komitee deelnamen. Deze controle sloeg op de aanwezigheid van fysische onzuiverheden en bacteriële besmetting. Aan deze kwaliteitsbepaling werd een fa-

kultatieve kwaliteitsbetaling verbonden. Na het invoeren van de verplichte kwaliteitsbetaling door de zuivel-industrie op 1 oktober 1962, is deze sectie tot een volwaardige eenheid uitgegroeid en in 1980 ondergebracht in nieuwe lokalen, uitgerust met de meest moderne melkontledingsapparatuur en computermatige verwerking van de analyseresultaten.

Nadat in 1958 te Rome de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap was beslist bleek vrij spoedig dat deze beslissing voor de Westvlaamse landbouw speciale mogelijkheden bood. Het openstellen van de grenzen tussen de lidstaten door het wegwerken van importbelemmeringen, betekende meteen dat de Franse en Duitse markt, voor onze landbouwproducten volledig open kwam. Dit was vooral van belang voor de afzet van de vollegrondsgroenten, waarvan de productie in West-Vlaanderen, onder impuls van het Centrum in weinige jaren een grote uitbreiding kende. Door een intensieve proefveldwerking en voorlichtingsactie werden de geïnteresseerde landbouwers wier bedrijf geschikt was voor de teelt van vollegrondsgroenten, technisch bijgeschoold en degelijk begeleid.

De belangstelling van het Centrum bleef niet beperkt tot de groenteteelt voor de conservenindustrie of m.a.w. tot de teelt van de moderne nijverheidsgewassen. Reeds in 1967 werden champignons op het programma opgenomen.

In 1970 werd de vereniging die de fruitproeftuin uitbaatte ontbonden en werden de activiteiten van de proeftuin in het Centrum ondergebracht. Dit betekende meteen de start van een uitgebreid onderzoek en van een voorlichtingsactie voor de teelt van groenten, waarvan de teelt tot dan toe weinig of in het geheel niet werd beoefend zoals witloof, aardbeien, andijviesoorten, broccoli, venkel, courgetten, groene asperges, enz.

Wanneer tenslotte in 1981, op uitdrukkelijk en herhaald verzoek van de glasgroentetelers, het onderzoek op groentegewassen, verbouwd onder plastic beschutting, werd uitgebreid met deze van de teelt onder verwarmd glas, was het geheel afgerond.

Het onderzoek van het Centrum bestrijkt hiermee de alle gewassen waarvan de productie voor menselijke voeding is bestemd.

Onderwijs en voorlichting

Hoe interessant het uitvoeren van onderzoek ter ondersteuning van de agrarische sector op zichzelf ook moge zijn, komt het er in de eerste plaats op aan de bekomen resultaten op een efficiënte wijze vlug tot de praktijk te doen doordringen. Het doorstromen van de onderzoeksresultaten van het Provinciaal Centrum geschiedt via de bestaande voorlichtingskanalen, zowel van de officiële als van de privé-sektor. Om de ontvankelijkheid van de boeren en tuinders voor de technische en de technologische vooruitgang te verhogen is een degelijke algemene en technische kennis van essentieel belang.

Wanneer een sociologisch onderzoek, uitgevoerd op initiatief van het Westvlaams Economisch Studie-bureau en de belangrijkste landbouworganisatie, omstreeks 1960 het laag scholingsniveau aantoonde van vele jonge landbouwers, besliste de provincie over te gaan tot de oprichting van een Westvlaams Agrarisch Vormingsinstituut. Deze instelling organiseerde in de onderscheidene gewesten van de provincie, onder de vorm van dagonderwijs tijdens de wintermaanden, een versnelde algemene en technische beroepsopleiding voor toekomstige agrarische bedrijfsleiders. De uitwerking van dit initiatief was slechts mogelijk dank zij een onverpoosde inzet van talrijke medewerkers van het Centrum, hierbij krachtig gesteund door de bereidwillige medewerking van vele specialisten werkzaam in West-Vlaanderen.

Aansluitend met deze basisvorming organiseert het Centrum zelf jaarlijks gespecialiseerde cursussen over diverse gewassen zoals champignons, aardbeien, witloof, fruit en industriegroenten. Deze gespecialiseerde cursussen richten zich voornamelijk naar gevestigde bedrijfsleiders die hun bedrijf in de richting van deze bijzondere gewassen wensen te specialiseren. Deze leerlingen kennen een grote belangstelling, zowel van personen van buiten als uit de provincie West-Vlaanderen.

Het Centrum organiseert daarenboven jaarlijks een groot aantal studiedagen en voorlichtingsvergaderingen terwijl de onderzoekers en technici hun medewerking verlenen aan iedere vorm van technisch onderwijs en

n.v. quintiens

**SCHEEPS- EN
INDUSTRIELE
ELECTRICITEIT**

Tijdokstraat 14
8380 Zeebrugge
„DAY AND NIGHT SERVICE”
Tel. (050) 54 41 72

installatie / herstelling / onderhoud
electrische- en electronische
schakelborden
overhaal en herwikkelen van motoren
uit voorraad:
el. motoren, kabel, onderdelen

voorlichting georganiseerd ten behoeve van de West-vlaamse land- en tuinbouwbevolking. Ook de geschreven voorlichting is zeer omvangrijk, Van elk gewas dat het voorwerp van het onderzoek uitmaakt, verschijnt jaarlijks een uitgebreid verslag waarin de wijze waarop het onderzoek geschiedt en de bekomen resultaten omstandig worden toegelicht. Daarnaast verschijnen geregeld mededelingen, champignonberichten, wetenschappelijke artikels in binnen- en buitenlandse tijdschriften en vakbladen, enz. Ofschoon het Centrum zich niet kan inlaten met individuele voorlichting op het bedrijf, kunnen de producenten die gekonfronteerd worden met technische problemen, op het Centrum terecht om deze met de onderzoekers te bespreken. De jaarlijkse publikatie over het rationeel gebruik van plantenbeschermingsmiddelen verdient een speciale vermelding. De hoge waarde van deze publikatie wordt tot ver over de landsgrenzen erkend.

In het kader van het dienstbetoon worden in de laboratoria van het Centrum tevens een groot aantal analyses uitgevoerd zoals kiemkrachtbepalingen, het opsporen van pesticideresidu's, onderzoek van de drinkbaarheid van water, veevoeder- en grondanalyses, determineren van groeiwijkingen, enz.

Sociaal-ekonomische reperkussie

Het is niet steeds gemakkelijk aan de hand van cijfers de invloed te illustreren die uitgaat van een onderzoeksinstelling zoals het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw. Terzake zijn ook geen provinciale statistieken beschikbaar.

Dank zij de uitbreiding van de vollegrondsgroenteteelt in het midden van de provincie is West-Vlaanderen geleidelijk aan het belangrijkste Belgisch groenteproduktiegebied geworden. In talrijke gemeenten is meer dan de helft van het akkerbouwland bezet met groenten. Aansluitend met de uitbreiding van de groenteteelt ontstonden talrijke groothandelszaken in groenten en vooral groentenverwerkende industrieën waarvan 15 louter diepgevrozen groenten produceren en 2 gestereliseerde en diepgevrozen. De produktie van diepgevrozen groenten kende de laatste jaren een merkwaardige groei. Op nationaal vlak verliep de evolutie als volgt:

Jaar	Jaarproduktie (in ton)	
	Gestereliseerd (1)	Diepvries
1965	81.732	7.000
1970	158.977	14.202
1975	206.449	34.379
1978	155.577	43.197
1980	125.602	74.129
1981	172.957	104.959
1982	232.054	154.983
1983	188.842	165.819
1984	230.064	181.414

(1) Uitgedrukt in literblik.

Algemeen wordt aangenomen dat de produktie van diepgevrozen groenten in ons land voor ruim 80% in West-Vlaanderen is gevestigd en van de nationale produktie nog een hoger procent wordt uitgevoerd. Een belangrijk aandeel van de Westvlaamse groenteproduktie vindt ook afzet in de fabrieken waar het verduurzamen geschiedt door sterilizatie.

Met de champignonproduktie overtrof de produktie de verwachtingen. Bij de aanvang van het onderzoek op champignons door het Centrum, bedroeg de jaarproduktie aan champignons in de provincie amper circa 300.000 kg, om in 1975 reeds de 6.000.000 kg te overschrijden en thans de 12 miljoen kg te benaderen. Het is niet overdreven te stellen dat ongeveer de 2/3en van de Belgische champignonproduktie in West-Vlaanderen wordt voortgebracht.

De champignonproduktie in West-Vlaanderen evolueerde als volgt:

Jaar	Produktie (in ton)
1967	300
1970	2.300
1975	6.000
1980	8.500
1985	11.000

Het witloofareaal wordt thans reeds geraamd op 1.500 ha. De uitbreiding van deze teelt moge ondermeer blijken uit de evolutie van de witloofverkoop in de Roeselaarse veiling. Deze evolueerde als volgt:

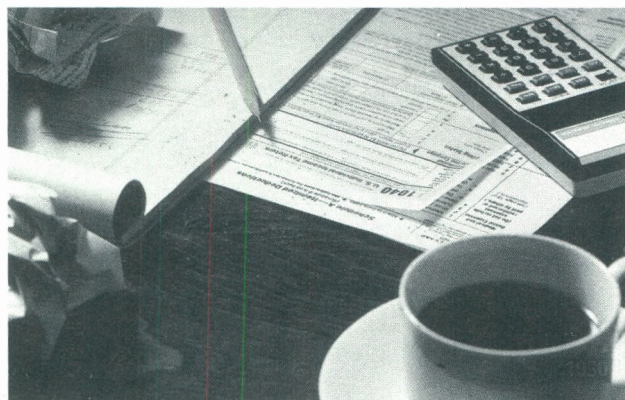
Jaar	Omzet	
	in ton	Waarde (in 1.000 F)
1980	1.783	58.819
1981	1.730	82.245
1982	2.230	94.676
1983	2.479	120.447
1984	3.249	175.082
1985	4.504	241.408

Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat slechts een deel van de witloofproduktie door tussenkomst van de veiling wordt verkocht.

De kwaliteitsverbetering van de melk vindt thans eveneens haar uitdrukking in de bestendige stijging van de kaasproduktie die op nationaal vlak eveneens een Westvlaamse specialiteit is geworden.

De werking van het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw heeft het begrip bedrijfsgrootte in de landbouw grondig gewijzigd. Waar in het verleden de grootte van een boerderij overwegend werd bepaald door de oppervlakte is dit thans doorgaans het zakencijfer of nog beter het gezinsarbeidsinkomen.

..... industrie industrie industrie

Waar liggen onze West-Vlaamse industriezones?

Waaruit bestaan ze?

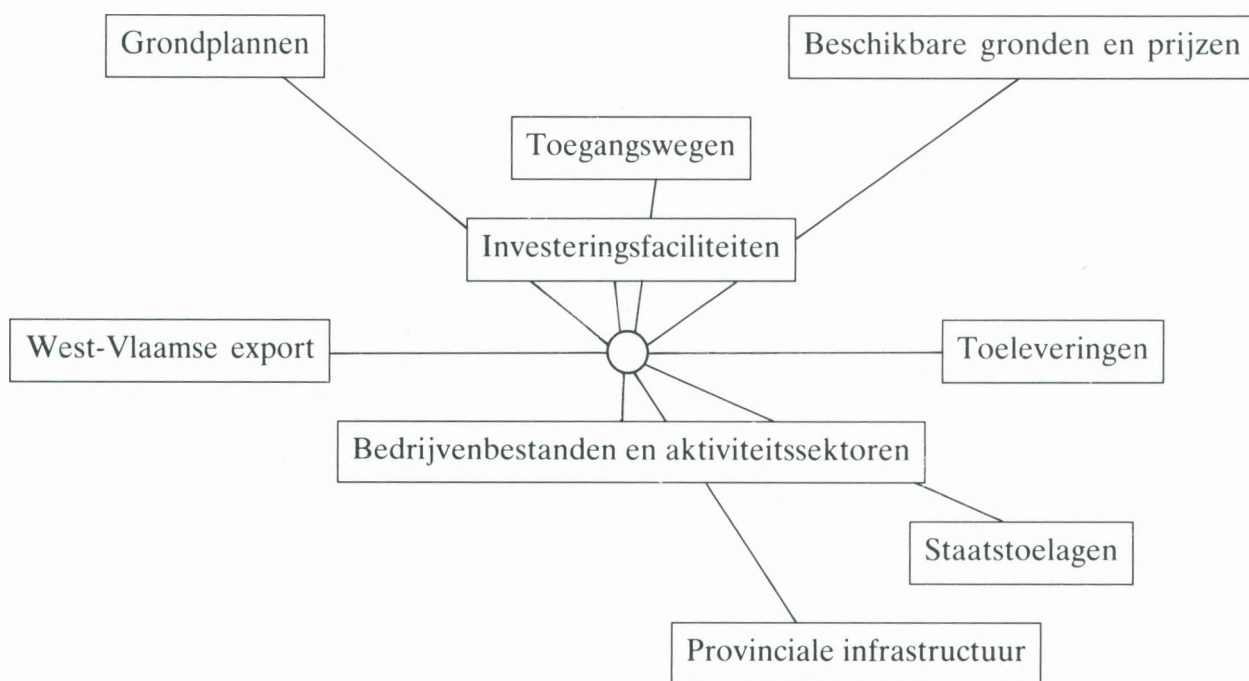
Wie beheert ze?

Waar bevinden zich de bedrijven?

Wie zijn ze?

Wat doen ze?

Waar het antwoord ontbreekt... neemt «Info-Industrie» het woord!

180 blz... één hoofdstuk per Industriezone... alles over investering...

VOOR U DIE ALTIJD ALLES MOET WETEN

BESTELBON

terugsturen naar: DEDACO - DELAY, Dorpstraat 1, 8458 OOSTDUINKERKE - (058) 51.69.13

Mr.

Firma

Adres

Wenst de brochure «INFO-INDUSTRIE» te ontvangen met levering in maart '87, aan de lanceerprijs van 580 fr. incl. B.T.W.

Aantal exemplaren × 580 fr. =

TOTAAL

Handtekening

Leveringen onder rembours.

Bovengemeentelijke initiatieven inzake streekontwikkeling

D. Sanders, Redaktiesekretaris West-Vlaanderen Werkt

De eerste initiatieven

De economische uitbouw van de provincie West-Vlaanderen kan niet meer beschreven worden, zonder daarbij langdurig stil te staan bij de diverse bovengemeentelijke of interkommunale verenigingen voor streekontwikkeling. Deze verenigingen verwijzen — voor West-Vlaanderen zeker — immers van bij hun oprichting naar de provinciale overheid die terzake stimulerend is opgetreden, vooral dan vanaf de jaren '60.

Juridisch vallen de interkommunale verenigingen terug op de Kaderwet van 1 maart 1922, die, in uitvoering van artikel 108 van de grondwet, aan de gemeenten de kans biedt tot een bovengemeentelijke samenwerking. Bij de publikatie van deze wet werd echter nog niet gedacht aan een samenwerking op het vlak van de streekontwikkeling.

Deze specifieke samenwerking kwam slechts heel wat later tot stand. In West-Vlaanderen speelden vooral de gemeenten rond Kortrijk daarbij een essentiële rol. Zo beraadslaagden de gemeenteraden van Kortrijk, Harelbeke, Bissegem, Heule en Kuurne reeds in 1939 over een bovengemeentelijk samenwerkingsverband voor stedenbouwkundige studie en aanleg. Daarbij was het de bedoeling gemeenschappelijke oplossingen te zoeken voor de inplanting van woningen, bedrijven, scholen, overheidsdiensten en verkeersverbindingen. Dit initiatief kon echter de goedkeuring van de Bestendige Deputatie als voogdijbestuur niet krijgen.

Na de oorlog werd de draad terug opgenomen en werd in 1947 een 'interkommunale stedenbouwkundige dienst' opgericht, met als opdracht het opmaken van algemene en bijzondere plannen van aanleg.

In 1953 was er reeds een kennelijke verruiming van de visie, toen er een Sociaal-Economisch Studiecentrum werd opgericht dat zich vooral wilde toeleggen op de studie van de economische en sociale problemen van de streek.

Op het vlak van de ruimtelijke ordening was er in 1954 de opmaak van het Gemeenschappelijk Algemeen Aanlegplan (GAAP) door de Technische Dienst van de stad Kortrijk voor 20 gemeenten van het Kortrijks Gewest, dit in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken. Het was het eerste gewestplan dat bij KB in het Vlaamse land werd bevolen, samen met Groot-Luik in Wallonië. Het plan werd opgemaakt door ir. J.M.L. Demeyere, stadsingenieur van de stad Kortrijk, met licentiaat economie O. Vanneste, als verantwoordelijke voor de survey. Dit GAAP was in 1955 in grote lijnen klaar.

Tenslotte was er in 1959 ook in het Kortrijkse een arbeidsreserve die wachtte op tewerkstelling.

De besprekingen rond de oprichting van de eerste

interkommunale vereniging in West-Vlaanderen van het nieuwe type zijn duidelijk in deze totale kontekst te situeren. De latere statuten (1960) van Leiedal dragen dan ook de sporen van zowel de voorafgaande initiatieven inzake ruimtelijke ordening als van de meer-recente vragen naar aangepaste industrializatie.

Een breder kader

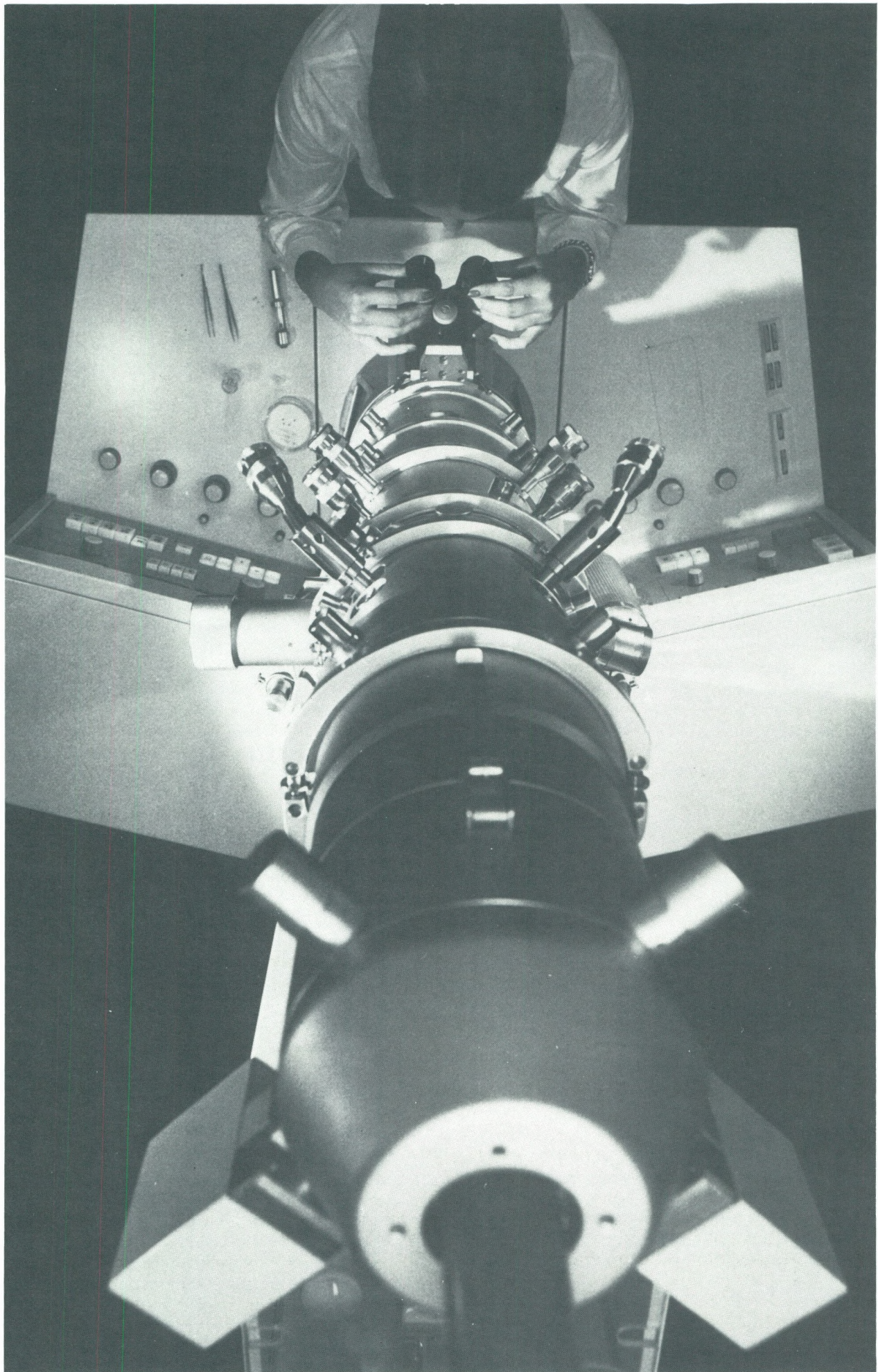
Deze Kortrijkse — en andere analoge initiatieven waarop verder wordt teruggekomen — gebeurden zeker niet in een vacuüm, maar in een breder kader, waarin zich heel wat vernieuwingen afspeelden. Wat niet wegneemt dat het Kortrijkse en een reeks personiteiten in deze streek bewezen dat zij de signalen van de tijd begrepen hadden en dat zij voor hun problemen naar vooruitstrevende oplossingen zochten.

Uit het zopas verschenen speciaal Dossier 'Regionale Economie' van dit tijdschrift (nummer 4/1986) blijkt duidelijk hoe in deze periode in ons land en in het buitenland zowel op het theoretisch als op het praktisch vlak gezocht werd naar middelen om structurele werkloosheid weg te werken en economisch zwakkere streken op te tillen. Deze werkgelegenheidsproblematiek was in 1950 reeds een centraal gegeven; de oprichting van de Westvlaamse Economische Raad (later GOM - West-Vlaanderen) en het Westvlaams Economisch Studiebureau in 1954 was er een emanatie van. Over deze realisatie en voor de verhouding tussen de WER/GOM-WES en de interkommunale verenigingen handelt het artikel van Dr. N. Vanhove in dit nummer.

Een volgende belangrijke stap waren de expansiewetten van 17 en 18 juli 1959 die onder meer aan de gemeenten een potentiële rol toebedeelden bij de industrialisering, vooral langs het verwerven en het uitrusten van industriegronden.

Alhoewel bepaalde gemeenten inderdaad geslaagde eigen initiatieven konden voorleggen, bleken heel wat andere pogingen terzake te stranden, zo bijvoorbeeld bij de realisatie van één industrieterrein op het grondgebied van meerdere gemeenten. Wat een dringende behoefte aan interkommunale samenwerking aan het licht bracht.

Ondertussen werden ook op het vlak van de ruimtelijke ordening heel wat discussies gevoerd. Zo kende de overgang van de wetgeving inzake 'stedenbouw' naar het ruimer begrip 'ruimtelijke ordening' diverse parlementaire initiatieven vanaf 1950, om op 29 maart 1962 kracht van wet te krijgen. Ook in deze wet werd de mogelijkheid tot bovengemeentelijke samenwerking voorzien, meer specifiek voor het opmaken van gemeenschappelijke aanlegplannen.

De oprichting van de interkommunale verenigingen in West-Vlaanderen

In het Verslag van de Provinciale Raad van West-Vlaanderen, 1960, werd genotuleerd dat het verslag van de 4de Kommissie nopens een voorstel tot toetreding van de provincie West-Vlaanderen tot 'Interkommunale vennootschappen van gewestelijke uitrusting', bij zitting en opstaan door de provinciale Raad werd goedgekeurd.

Voor de oprichting van deze interkommunale vennootschappen werd verwezen naar artikel 17 van de wet van 18 juli 1959 tot invoering van bijzondere maatregelen ter bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden, waardoor de klemtoon duidelijk op de industriële expansie van de provincie lag.

De beslissing tot oprichting vermeldde twee konkrete realisaties:

1. De Interkommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ordening, Economische Expansie en Rekonversie van het Gewest Kortrijk. De statuten van deze vereniging waren reeds aangenomen door de gemeenteraden van Kortrijk, Lendeledede, Marke, Kuurne, Aalbeke, Zwevegem, Belleghem, Hulste, Bavikhove, Wevelgem, Lauwe, Heule, Rollegem, Gullegem, Moorslede, Bissegem, Rekkem, Harelbeke.

2. De Interkommunale Maatschappij voor Ruimtelijke Ordening, Economische Expansie en Rekonversie van het gewest 't Brugse Ommeland. De statuten van deze vereniging waren reeds aangenomen door de gemeenteraden van Aatrijke, Loppem, Sint-Michiels, Waardamme en Zedelgem.

Ieder gemeentelijk aandeel zou 100 fr. bedragen per inwoner en het provinciebestuur was principieel akkoord tot medewerking 'met eventueel later nog op te richten soortgelijke verenigingen voor andere gewesten'. De provinciale bijdrage was gesteld op 2 fr. per inwoner van de aangesloten gemeenten.

De 4de Kommissie verklaarde zich eenparig akkoord tot de toetredingsbijdrage (in het Verslag verkeerdelijk genoemd: toelage) van 2 fr. voor beide interkommunale verenigingen.

De aldus te voorziene interkommunalizatie van de provincie ging echter niet door zoals voorzien, want alleen de vereniging van het Kortrijkse werd opgericht, met name Leiedal, op 6 juni 1960 (na goedkeuring van haar statuten bij KB van 29 maart 1960).

De opdrachten van Leiedal waren de opstelling van plannen tot ontwikkeling en ruimtelijke ordening en de realisaties terzake. Naar de nijverheidsvestigingen toe — wat volledig in de lijn van de wetten van 1959 lag — was er de mogelijkheid tot aankoop en uitrusting van gronden en gebouwen.

Het Brugse ontwerp daarentegen kwam niet van de grond. Zomin in het Brugse als in diverse andere streken bestonden dezelfde ideale voorwaarden. In het Kortrijkse kon men immers steunen op de hoger geschetste vroegere initiatieven en op een uitgewerkt gewestplan, waardoor alle gemeentebesturen duidelijk wisten voor welke realisaties inzake industrieterreinen de interkommunale werd opgericht.

De andere streken waren niet zo ver bij het verschijnen van de wet van 1959, alhoewel West-Vlaanderen als geheel zeker ontvankelijk was voor de

regionale aanpak van de economische problemen. Dit laatste was dan in hoofdzaak het resultaat van de in 1954 opgerichte WER, hierbij bijgestaan door het WES voor wat de wetenschappelijke basis van de vraagstellingen en de vooropgestelde oplossingen betreft.

De opbouw van een interkommunale vereniging rond een centrale kern werd verlaten en van 1960 tot 1964 werden alle betrokken gemeenten bezocht door de heren P. Monballyu, gedeputeerde en O. Vanneste, toen directeur van de WER, met het oog op de aansluiting bij een of meer interkommunale verenigingen met een provinciale dimensie. Deze konden meteen de mogelijke antitheses: centrale stad - kleinere stad - randgemeente - rurale gemeente ondervangen. Tevens kon er een zekere specializatie worden aangehouden, zodat de gemeenten als het ware konden aansluiten 'à la carte', volgens hun eigen roeping en hun behoeften aan industrializatie, aan huisvesting, of aan technische hulp bij ruimtelijke uitbouw van de gemeente.

In 1962 reeds verscheen er een verslag van de 4de Kommissie van de Provinciale Raad, waarbij voorgesteld werd een krediet van 2.320.000 fr. (verplichte uitgave) in te schrijven als deelneming van de Provincie in de interkommunale maatschappijen van gewestelijke economische uitrusting, voor de huisvesting en voor technische uitbouw inzake ruimtelijke ordening. Deze tekst bevestigt de verruiming van het toepassingsgebied, met name naar de huisvesting toe.

De derde alinea van het betrokken verslag onderstreept dat een initiatief zoals dit van de 18 gemeenten van het gewest Kortrijk inderdaad in de andere gemeenten geen doorgang vond, en dat de provincie meer aanstuurt op de oprichting van drie diverse interkommunale verenigingen met 'provinciale' dimensies. De heer P. Monballyu, bestendig-afgevaardigde met ruimtelijke ordening en huisvesting onder zijn bevoegdheid, plaatste in zijn toelichting de opdrachten inzake industrieterreinen, huisvesting en ruimtelijke ordening in hun bredere kontekst, terwijl hij de provinciale dimensie van de vooropgestelde oplossing verdedigde. De besluiten over de oprichting werden op 10 oktober 1962 bij zitting en opstaan door de Provinciale Raad goedgekeurd.

Dit was meteen het vertrekpunt voor de eigenlijke aansluitingsaktie. Alle Westvlaamse gemeenten buiten het gewest Kortrijk ontvingen een, door het WES opgestelde, 'Memorie voor Toelichting' en een ontwerp van statuten. Zij werden verzocht om schriftelijk tot één of meer verenigingen toe te treden.

Op 23 april 1963 besloot ook de Provinciale Raad tot de principiële toetreding tot de nieuwe instellingen. De nieuwe interkommunales zelf werden opgericht op 30 mei 1964. Het waren de 'Westvlaamse Interkommunale voor Huisvestingsbeleid' (WIH), de 'Westvlaamse Interkommunale voor Economische Expansie en Rekonversie' (WIER) en de 'Westvlaamse Interkommunale voor Technisch Advies en Bijstand voor Ruimtelijke Ordening' (WITAB).

Aansluitend bij deze besprekingen werd Leiedal, dat vroeger alleen de industrialisering en de ruimtelijke ordening behartigde, door een statutenwijziging van 28 mei 1963 gemachtigd ook activiteiten inzake huisvestingsbeleid (grondverwerving en woningbouw) te verrichten.

Volledigheidshalve dient ook voor de WITAB een latere statutenwijziging van 30 juni 1973 vermeld te worden, waardoor de WITAB niet alleen planologisch werk kan verrichten, maar ook gronden kan kopen, uitrusten en verkopen in de toeristische sektor.

Tevens dient erop gewezen dat de WIH en de WITAB zuivere interkommunale verenigingen zijn waar de gemeenten als meerderheidsgroep en de provincie als minderheidsgroep deel van uitmaken. Leiedal en de WIER daarentegen zijn gemengde verenigingen, met de gemeenten als meerderheidsgroep en de provincie en het bedrijfsleven als minderheidsgroep. In deze bovengemeentelijke verenigingen blijven de gemeenten, volgens de wet van 1922, altijd in de meerderheid. Zij refereren daarbij ten gronde naar de gemeentelijke autonomie en het gemeentelijk beslissingsrecht waaruit zij zijn ontstaan, zelfs zo de provincie diverse van deze initiatieven heeft gepromoveerd en gestimuleerd en zij er van bij de totstandkoming zowel financieel als inhoudelijk bij betrokken was.

Advies en bijstand inzake ruimtelijke ordening en recreatie

De resultaten van 26 jaar Leiedal-werking en van 22 jaar activiteiten van de WIH, de WIER en de WITAB zijn moeilijk in enkele regels neer te schrijven; de menselijke inspanningen van tientallen gemeentelijke afgevaardigden in de diverse raden en kolleges en bij de ontelbare initiatieven zijn nog moeilijker te omvatten. Dit geldt voor alle activiteiten van de diverse verenigingen,

waar zij zich inzetten voor de opbouw van hun regio, groter of kleiner naargelang van de vereniging, waarbij heel wat vergaderingen en werkbijeenkomsten zijn betrokken, naast tal van persoonlijke tussenkomsten en gesprekken.

Voor de begeleiding van de gemeentelijke uitbouw van de aangesloten gemeenten zijn er tevens de officiële commissies te vermelden die in de loop van de procedures ingebouwd zijn. De opdrachten zijn zo gevarieerd als menigvuldig: algemene en bijzondere plannen van aanleg, adviezen bij bouwaanvragen, herwaarderingsgebieden, aanleg van winkelwandelstraten en van woonzones, openbare parkeerterreinen, heraanleg van kruispunten, verkeerstellingen, verkavelingsaanvragen, kleiontginningsgebieden, toeristische recreatiedomeinen allerhande. Zowel Leiedal als de WITAB hebben daarmee te maken gehad. Bij al deze realisaties traden de bovengemeentelijke verenigingen op als gangmaker en als raadsman voor de gemeentelijke politieke verantwoordelijken.

Ook in de sectoren vrije-tijdsbesteding en toerisme zijn beide interkommunale verenigingen actief, Leiedal bij de uitbouw van het Toeristisch-recreatief ontwikkelingsplan Leie-Schelde, de WITAB bij de realisatie van enkele toeristische verblijfparken aan de kust.

Soms traden de WITAB en Leiedal ook op als technisch studiebureau voor konkrete bouwwerken: zwembaden, sporthallen, gemeenschapscentra; de gemeenten bleven altijd de konkrete bouwheren.

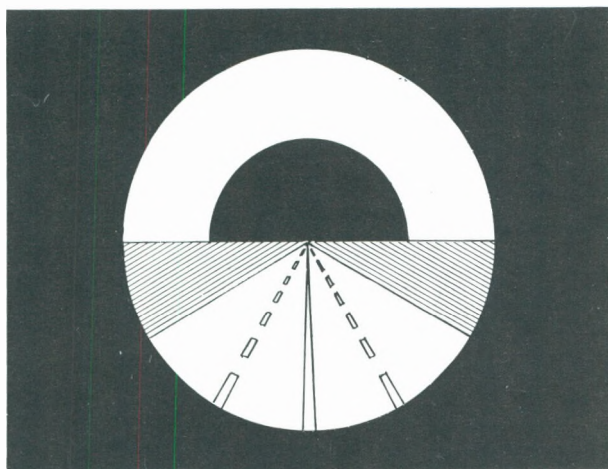
Ook voor de huisvuilverwerking en de afvalwaterzuivering werd er tot op zekere hoogte op deze wijze gewerkt. De voorafgaande studies rond de terreinafbakening voor de ophaling, de beste verwerkingsformule, de meest aangewezen inplantingsplaats voor gekonteerd storten of verbranding werden voornamelijk door Leiedal of de WITAB uitgevoerd. Nadien zagen de diverse gespecialiseerde interkommunale verenigingen voor huisvuilverwerking het licht, ten einde de uitbating optimaal te laten verlopen. Inzake waterzuivering werden meerdere 'optimalizatiestudies' door de WITAB en Leiedal uitgevoerd, waarna de realisatie overgenomen werd door de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken (WZK).

Huisvesting en woningbouw

Zowel Leiedal als de WIH hebben zich toegelegd op het verwerven en uitrusten van terreinen voor woningbouw als op het bouwen van woningen, al dan niet met inspraak van de toekomstige bewoners.

Per 31 december 1985 had Leiedal in totaal 158 ha gronden aangekocht in 20 woonzones. Na uitrusting van de grond werden er 569 kavels verkocht, wat 135 ha betekent; op 86 kavels werd er een woning gebouwd. Leiedal heeft nog slechts 15 ha bouwgronden beschikbaar.

De WIH van haar kant kocht in totaal 1.016 ha gronden aan en verkocht er op 31 december 1985 773 ha, verdeeld in 4.843 akten. Haar grondvoorraad bedroeg eind 1985 nog 244 ha. De aan- en verkopen gebeurden in 98 verschillende woonzones. De gronden van de WIH worden verkocht zowel aan erkende bouwmaatschappijen als aan privé-personen die zelf een huis willen bouwen. Sinds 1974 bouwt de WIH geen

industriepark sappenleen
POPERINGE
opent
nieuwe perspectieven
voor
U

INFO STADSBESTUUR POPERINGE
tel. 057/33 40 81
WIER - BRUGGE
tel. 050/35 81 28

huizen meer; voordien werden er juist 101 gebouwd, meestal in samenwerking met aannemers-bouwpromotoren.

Bij de start lag de bedoeling voor, parallel aan de economische expansiegebieden, in te staan voor een voldoende hoeveelheid bouwgronden, ten einde iedereen de kans te bieden een eigen woning te bezitten. Deze grondvoorraad diende als drukkingsmiddel op de markt van de bouwgronden, en kwam ten goede zowel aan erkende bouwmaatschappijen op zoek naar geschikte gronden, als aan privé-personen die individueel wilden bouwen of die juist buiten de normen van de sociale woningbouw vielen. Bij de eigen woningbouw streefden de interkommunale verenigingen naar vernieuwing en naar standaardizatie van de gebruikte technieken.

In een latere fase verlegden Leiedal en de WIH enkele aksenten, en zij streefden ernaar ook in de stads- en dorpsherwaarderingsgebieden actief te worden.

Industriële uitrusting

De industriële uitbouw van West-Vlaanderen vertoont diverse facetten. Het aantrekken van buitenlandse bedrijven is er een van, naast het promoveren en stimuleren van bedrijven uit eigen streek. De WER — en later de GOM — ondervond echter zeer snel dat er op dit terrein moeilijk resultaten kunnen worden bereikt, wanneer men geen geschikte gronden en/of gebouwen kon aanbieden voor een nieuwe vestiging of voor een herlokalisatie van het bedrijf. Bij de eerste vestigingen in de jaren '60 moest er meestal nog tot onteigening en aanleg van de nodige terreinen worden overgegaan, gelijktijdig met de beslissing tot inplanting of direkt daarvoor.

Uit deze praktijk leerde men dat er behoefte bestond aan een voorraad uitgeruste gronden, ingericht door een gespecialiseerde instantie die zelf ook onteigenvende macht bezat; dat werden dan de interkommunale verenigingen Leiedal en de WIER.

In het geheel van de ideologie en van de praktijk van de industrieterreinen steekt een ruime bezorgdheid voor ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing. De terreinen worden verspreid over veel gemeenten, met toch een zekere groepering rond enkele centra. Bij de inplanting van industrieterreinen werd tevens gestreefd naar een uitzuivering van de stadskernen door een herlokalisatie van de oudere bedrijven.

Sinds 1960 verwierf Leiedal 686 ha gronden met industriële bestemming, waarvan er, na uitrustingswerken, 474 ha werden doorverkocht aan 419 nu reeds gevestigde bedrijven. Er bleven eind 1985 nog 149 ha verkoopbare hektaren grond over op 15 diverse industrieterreinen.

De WIER verwierf op haar beurt sinds 1964 1.686 ha gronden, waarvan er eind 1985 reeds 1.093 ha werden uitgerust en doorverkocht, verdeeld over 1.403 akten en 43 bedrijventerreinen. Begin 1986 beschikte de WIER nog over 594 ha verkoopbare gronden.

Deze terreinen vertonen een zeer grote verscheidenheid, gaande over artisanale zones naar grotere industrieterreinen, waarbij zeer diverse bestemmingen aan bod kunnen komen. In sommige gevallen is er sprake van bijna uitsluitend textielbedrijven; op een andere

plaats zijn er hoofdzakelijk kantoren te vinden, terwijl recent het Transportcentrum LAR en de havengebonden Transportzone te Zeebrugge in dit geheel een eigen plaats zijn gaan innemen. Deze laatste werd verworven en uitgerust voor rekening van de Transportzone nv. Diverse andere terreinen zijn eerder autosnelweggebonden; daarnaast kent men nog het vliegveldgebonden terrein van Wevelgem-Bissegem en de watergebonden terreinen van Avelgem (voor containeroverslag op binnenschepen) en van Wevelgem-Zuid.

Besluit

Langs de interkommunale verenigingen om hebben de gemeenten, daarbij gestimuleerd en geruggesteund door de provincie een inspanning geleverd, ook financieel, voor de homogene ruimtelijke en industriële uitbouw van de provincie West-Vlaanderen.

De twee gebruikte formules — één gewestelijke vereniging met drie opdrachten en drie technische verenigingen met een veel ruimere provinciale dimensie — hebben ertoe geleid dat West-Vlaanderen, als één van de enige provincies in ons land, ruimtelijk volledig werd bestreken.

Tevens blijkt hoe uit de werking van de bestaande verenigingen nieuwe verenigingen ontsproten met een beperkter doel (zoals de huisvuilverbranding, de LAR), terwijl andere activiteiten werden doorgespeeld aan instanties zoals het provinciebestuur zelf (De Gavers, het vliegveld van Wevelgem) of de privé-sektor (de Transportzone Zeebrugge) voor verdere uitbating of realisatie.

Momenteel is de financieringsbasis van de interkommunale verenigingen voor streekontwikkeling aan een grondige herziening toe.

In de loop van de jaren bleef het kapitaal immers gelijk aan het beginkapitaal, daar waar de activiteiten een zeer sterke groei kenden. Dit leidde tot een scheeftrekking van eigen middelen ten opzichte van vreemde middelen. Een kapitaalverhoging was dan ook essentieel ten einde de verrekening van de intresten te verlichten en op deze wijze sterke prijsstijgingen van de gronden te vermijden. Daarenboven is het noodzakelijk over een voorraad gronden te beschikken, nodig voor de werking van een vijftal jaren. Ook deze voorraadvorming vergt extra middelen.

De provincie besliste dan ook in 1986 en 1987 telkens het kapitaal te verhogen met 100 fr. per inwoner van de aangesloten gemeenten. In de WIER is eveneens een kapitaalsverhoging aan gang van 200 fr. per inwoner door de gemeenten; in Leiedal opteerde men voor een jaarlijkse tussenkomst van de gemeenten van 100 fr. per inwoner in de exploitatie. In de WIH en WITAB is er geen behoefte aan kapitaalsverhoging.

De interkommunale formule op zichzelf heeft echter bewezen dat zij zeer nuttig is voor de uitrusting van een provincie. Zij bewijst dat de gemeenten samen met de provincie een groot potentieel aan energie kunnen vrij maken, om op die manier de toekomst van de ganse provincie te helpen realiseren, komplementair aan de conceptie en de strategie zoals deze door de GOM - West-Vlaanderen wordt vooropgesteld.

Een reus in draad

Bekaert houdt van aanpakken. Al meer dan 100 jaar. Volgens een strategie die een succesformule is geworden. Door mensen, voor mensen. De resultaten liegen er niet om.

Bekaert is 's werelds grootste onafhankelijke producent van staal draad en staal draadprodukten. Gecommercialiseerd in meer dan 150 landen. Met 18.000 mensen aan de slag in 14 landen, produceren 40 Bekaert-fabrieken jaarlijks 1 miljoen ton. Goed voor 600 miljoen km draad of 15.000 maal de omtrek van de aarde.

Internationalisering is – naast rentabiliteit en diversifiëring – één van de krachtlijnen van onze toekomststrategie.

Onze expansie steunt op onze kwaliteitstraditie, het noeste handen-uit-de-mouwen, en een inventieve marktbenadering. Waarmee wij vaste voet krijgen op de vijf continenten. Zelfs bij industriële gangmakers zoals de Verenigde Staten en Japan.

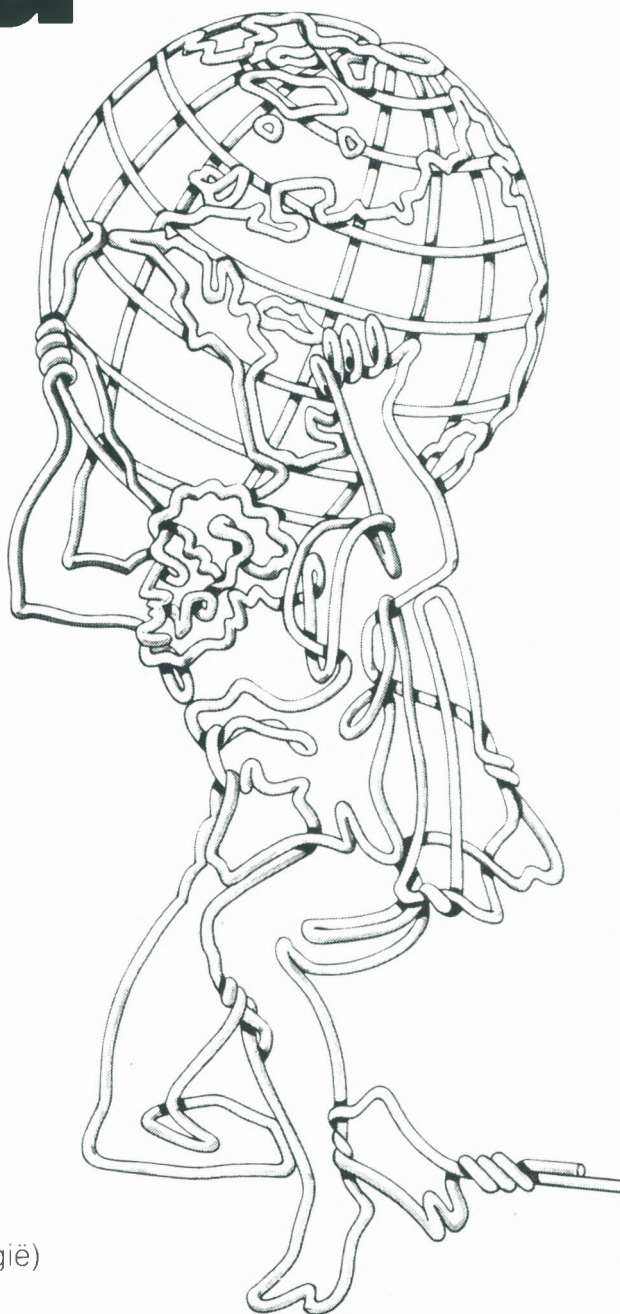
BEKAERT

N.V. BEKAERT S.A.

Groepsdirectie

Pres. Kennedypark 18 – B-8500 KORTRIJK (België)

Tel.: 056/2305 11 – Telex: 85671 bekaz b

Toerisme en vrijetijdsbesteding in West-Vlaanderen

P. Meurens, Directeur Westtoerisme

P. Geldhof, Directeur Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd

Onder impuls van het provinciaal bestuur kende de Provincie West-Vlaanderen de uitbouw van twee geëigende structuren met betrekking tot het toerisme en de vrijetijdsbesteding.

Westtoerisme beantwoordde aan een prille vraag naar nuttig gebruik van 'betaalde verlofdagen'. Het vierde zopas zijn 50ste verjaardag.

De Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd dateert van 1965 en zij is opgericht in een andere optiek: het verstrekken van recreatie-voorzieningen die de moderne mens moeten toelaten tot een verrijkend vrijetijdsgebruik te komen.

In de Westvlaamse kontekst, met zijn ruim aanbod aan toeristische mogelijkheden voor de eigen inwoners en voor vreemde toeristen, maar met daarnaast zijn behoefte aan ontspanning-naast-de-deur voor zijn eigen verstedelijkte bevolking, werd gekozen voor een dubbele aanpak en structuur. Het 'toeristisch' en het 'vrijetijds'-beleid worden gescheiden gehouden en kennen een eigen ontwikkeling, ondersteund door Westtoerisme en door de Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd.

Westtoerisme

A. Situering in de tijd

Toerisme in West-Vlaanderen is een vrij recent gegeven. Het werd ingevoerd in het laatste kwart van de 18de eeuw door Engelse rekreanten die zelf de eerste bescheiden toeristische infra-structuur opzetten. Het voorbeeld kreeg navolging en ondermeer de Belgische 'High Society' vond de weg naar zee. Omstreeks 1880 — dus bij de aanvang van de 'Belle Epoque' — was toerisme een niet meer weg te denken begrip geworden in West-Vlaanderen. Van dan af ging de toeristische uitbouw steeds sneller. De Eerste Wereldoorlog onderbrak die evolutie, maar kon ze evenwel niet stuiten.

Lange tijd liet de overheid het toerisme grotendeels over aan het privé-initiatief. Ze vond het niet nodig om er propaganda voor te maken. De rijke toeristen vonden immers vanzelf hun weg naar West-Vlaanderen. Mondelinge publiciteit en propaganda door de privé-sektor werd door de bewindvoerders voldoende geacht.

Pas na de Eerste Wereldoorlog werd stilaan werk gemaakt van een officiële nationale dienst voor toerisme. Kort voor de Tweede Wereldoorlog werd het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme boven de doopvont gehouden.

Het Interbellum was eigenlijk in meerdere opzichten een toeristische belangrijke periode. De economische crisis die toen uitbrak verstoorde het maatschappelijk bestel. In 1936 werd het principe van betaalde vakantie door de wetgever vastgelegd. Hierdoor verruimde de sociale basis van het toerisme; waren het voorheen vooral de gegoeden die zich een frisse neus aan zee konden permitteren, van dan af kregen ook minder-gefortuneerden die kans. De Brusselse wereldtentoonstelling van 1935 was voor veel bezoekers een dankbare gelegenheid geweest om meteen België toeristisch te bekijken en om achteraf nog terug te keren.

De economische crisis, de wet op de betaalde vakantie en de gunstige gevolgen van de wereldtentoonstelling maakten in 1936 samen de gunstige voedingsbodem uit voor de geboorte van een provinciale toeristische federatie voor West-Vlaanderen. Door de toeristische promotie te verzorgen, dacht men de gevolgen van de crisis te kunnen milderen met de bezoekers van de wereldtentoonstelling opnieuw aan te trekken en de zogenaamde 'congés payés' naar West-Vlaanderen te lokken. Westtoerisme werd dan op 17 december 1936 als VZW gesticht onder de loodzware benaming 'Officieele Provinciale Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer voor West-Vlaanderen'. De stichtende leden waren de provincie, de gemeentebesturen van Oostende, Ieper, Heist, Klemskerke (voor de badplaats De Haan), Poperinge, Knokke, Wenduine, Middelkerke, Brugge, Veurne, De Panne, Koksijde, Bredene, Kortrijk, Blankenberge en de VVV Westvlaamse Bergen. Op 30 november 1937 werd de zware benaming gewijzigd in 'Provinciale Westvlaamse Vereeniging voor Toerisme' (kortweg Westtoerisme). Die federatie wou dus het toerisme promoten en deed dat tot op de wereldtentoonstelling van New York toe. Hiervoor werd de befaamde Oostendse cineast Henri Storck door voorzitter Gouverneur Baels belast met het draaien van twee promotiefilmen die in 1938 werden gerealiseerd.

De werking na de Tweede Wereldoorlog bereikte in de jaren vijftig twee topmomenten. Vooreerst met de

aktie 'Bonificatie voor verlengd verlof' of de 'hotelrebates'-campagne die vanaf het seizoen 1951 tot en met dat van 1956 gevoerd werd. In het kort kwam dat er op neer dat Engelse toeristen die voor of na het hoofdseizoen in bepaalde hotels aan de kust en in belangrijke steden verbleven, een financiële tegemoetkoming kregen vanuit een bijzonder fonds. Dat werd gespijsd door de staat, provincie, Westtoerisme en de hotelhouders zelf.

Het volgend hoogtepunt was de aanwezigheid van Westtoerisme op de Wereldtentoonstelling van Brussel in 1958. De toeristische uitstraling van een expo was reeds in 1935 duidelijk geworden en werd in 1958 herhaald.

De jaren 1967 tot 1969 betekenden voor Westtoerisme een belangrijk keerpunt. In 1967 werden de principiële beslissingen genomen om beter voorbereid de toekomst tegemoet te treden. De gouden jaren zestig stonden voor een nooit geziene toeristische explosie zodat een aanhoudende promotie zich opdrong. Tot dan werd Westtoerisme immers nog geleid vanuit het kabinet van de Gouverneur van West-Vlaanderen, die tevens voorzitter van Westtoerisme was.

Vanaf 1968 werd met de aanwerving van een directeur en sekretaresse in vast dienstverband de aanhoudende dienstverzekering beoogd. Het betrekken van een eigen huis in de Vlamingstraat 55 was de volgende stap. De gouverneur werd in 1968 algemeen voorzitter en de gedeputeerde voor toerisme werd de nieuwe voorzitter.

In de jaren zeventig groeide stilaan het bewustzijn dat een goede samenwerking tussen Westtoerisme en de privé-sektor wenselijk was. Daarop wordt verder nog teruggekomen.

De opdrachten — en meteen ook het personeelsbestand — van Westtoerisme werden steeds ruimer, zodat een nieuwe huisvesting zich opdrong. In 1987 zal het zo ver zijn als Westtoerisme het kasteel van Tillegem betreft.

B. *Taken van Westtoerisme*

In essentie zijn er drie opdrachten die de provinciale overheid door Westtoerisme laat uitvoeren.

1. Aanbod verbeteren en uitbreiden

De rol van de provincie is op dit vlak eerder bescheiden omdat de provinciale overheid, met Westtoerisme als uitvoerend instrument, op het stuk van de receptieve (logies) en van de rekreatieve uitrusting weinig bevoegdheid of inspraak heeft.

In de logiesverstrekking wordt in ruime mate voorzien door de privé-sektoren (hotels, pensions, appartementen, campings, weekendverblijfparken, sociale vakantiehuizen, jeugdverblijven). Dit is eveneens het geval voor de verzorgende sektor (restaurants, café's, tea-rooms e.d.) en van de rekreatieve uitrusting (ontspanningsparken, manèges, sportinfrastructuur, casino's, dancings, enz.).

Het rijk (Openbare Werken, Cultuur e.a.) alsook de toeristische gemeenten staan in voor de zeer belangrijke basis-infrastructuur (stranden, duinen, wandeldijken, zeeweringen, musea, monumenten- en landschaps-

zorg) evenals een deel sportinfrastructuur, kulturele voorzieningen en animatie.

Alhoewel het provinciaal initiatief terzake inderdaad beperkt blijft, draagt Westtoerisme toch zijn steentje bij op dat terrein door het permanente beraad met de gemeentebesturen van alle toeristische centra en het geven van advies betreffende de uitrusting en beheer van de provinciale domeinen. De voortdurende bekommernis voor de kwaliteitsverbetering van ons toeristisch aanbod uit zich verder in de bemoeïingen van de provinciale overheid met betrekking tot:

de bescherming van het natuurlijk en kultureel historisch patrimonium;

de modernisering van de hotelinfrastructuur;

de sanering zowel als de leefbaarheid van het kampeerwezen;

de lang omstreden toepassing van inklusief-prijzen in de toeristische sektor;

het invoeren van een doeltreffend vakantiespreidingsstelsel;

de uniformisering in onze toeristische centra van alle reglementeringen die de toeristen aanbelangen;

de oprichting van een interkommunale reddingsdienst aan de kust;

een konstante oproep tot de toeristische privé-sektoren om aan prijsbeheersing te doen.

2. Het stimuleren van de vraag

Hiermee wordt het promotievoeren in binnen- en buitenland van het toeristisch produkt West-Vlaanderen bedoeld. Dit is veruit de belangrijkste opdracht van Westtoerisme en beoogt de potentiële toerist in binnen- en buitenland maximaal te informeren en te motiveren om zijn vakantie in West-Vlaanderen door te brengen.

De werving en reclame die gevoerd wordt, spitst zich in hoofdzaak toe op de publikatie en verspreiding van brochures, de deelname aan beurzen in binnen- en buitenland, het verspreiden van persberichten, het voeren van persreklamecampagnes in binnen- en buitenland en het organiseren van persdagen.

Omdat de media een primordiale informatierol spelen bij het grote publiek, wordt door Westtoerisme heel veel aandacht besteed aan de persrelaties. Niet alleen blijven persartikels, radio- en televisiereportages veruit de goedkoopste vorm van promotie, maar ook is de geloofwaardigheid van redactionele bijdragen groter dan die van betalende advertenties. Jaarlijks ontvangt en begeleidt Westtoerisme ca 60 à 70 buitenlandse journalisten, een arbeidsintensieve taak die zoals gezegd de gewenste resultaten oplevert.

3. Koördinatie

In tegenstelling met andere bedrijven wordt het toeristisch produkt samengesteld uit een veelvoud van aanbiedingen zowel van private bedrijven als van de overheid. Het ligt voor de hand dat individuele akties zowel van de toeristische overheden apart als van de diverse privé-sektoren gedoemd zijn om in de anonimiteit verloren te gaan en marginale operaties blijven die vaak efficiënter kunnen gebeuren door bundeling van krachten. Tot spijt van wie het benijdt, wordt in dit verband vaak naar Nederland gekeken waar inderdaad het har-

monieuze samenspel tussen overheid en bedrijfschap geleid hebben tot een toeristische efficiency die, rekening houdend met de grootte en het toeristisch aanbod van dit land, zijns gelijken niet kent.

In West-Vlaanderen werd 15 jaar geleden een stap in de goede richting gezet toen Westtoerisme en de gemeenten-leden besloten om een pool te vormen waarmee gezamenlijke promotie kon gevoerd worden in binnen- en buitenland. In 1987 zullen de 28-gemeenten-leden samen een bedrag van 5,6 miljoen frank inbrengen. Voor de persreklamekampagnes in het buitenland worden deze gelden samengebracht met de advertentie-budgetten waarover het Vlaams Kommissariaat-Generaal voor Toerisme beschikt.

Ook voor deelname aan beurzen en de samenstelling van brochures bestemd voor het buitenland heeft Westtoerisme steeds intensief samengewerkt met het Vlaams Kommissariaat-Generaal voor Toerisme. Bleef dan uiteindelijk nog het onderhouden van het kontrakt met de meest belanghebbende of begunstigde van het toerisme: het bedrijfsleven.

C. Westtoerisme op nieuwe wegen

Na de gouden jaren zestig en de eerste helft van de jaren zeventig waarin het Westvlaams toerisme als nooit voorheen floreerde, kende de toeristische sektor in de tweede helft van het voorgaande decennium een diepe terugval. De zware concurrentie van goedkope zonnebestemmingen, de fiskale overheidspolitiek (verhoging van BTW-voeten, invoeren van zegeltaks op verhuringen) en het gebrek aan prijsbeheersing zijn zowat de hoofdoorzaken van deze ernstige malaise.

In het besef dat het Westvlaams toerisme duidelijk op een meer moderne en efficiënte manier diende aangepakt te worden, besliste de Raad van Bestuur van Westtoerisme in 1979 om een dienst Produktontwikkeling op te richten. Deze dienst kreeg aanvankelijk als taak om de — in hoofdzaak — buitenlandse tour-operators en reisondernemers vertrouwd te maken met het toeristisch produkt 'kust en achterland'. In het begin was deze dienst in hoofdzaak aangewezen op een bemiddelende rol tussen de reisondernemers en de diverse leveranciers van diensten. Innoverend voor België was de realisatie van de 'Sales Guide West-Vlaanderen', een gedetailleerde inventaris die de reisorganisatoren toeliet zelf reizen naar West-Vlaanderen te programmeren. In 1980 werd onder impuls van Dr. Norbert Vanhove, beheerder-direkteur van het WES, het 'Fonds voor Toeristische Promotie West-Vlaanderen vzw' opgericht. In dit Fonds, dat met bescheiden middelen (1 miljoen frank) startte, waren Westtoerisme en de Westvlaamse toeristische privé-sektoren paritair vertegenwoordigd. Waarbij duidelijk dient gesteld dat in sé de middelen niet belangrijk waren, wel de nieuwe mogelijkheid die geboden werd om een forum te creëren waar de overheid en het bedrijfsleven elkaar konden ontmoeten, om in een eerste stadium elkaars problemen te begrijpen en de wederzijdse argwaan — onbekend maakt onbemind — uit de wereld te helpen.

Dit Fonds heeft uitstekend gewerkt en maakte een definitief contact tussen Westtoerisme en de toeristische privé-sektor mogelijk. De eerste stap in de goede richting was gezet, maar van een reële integratie was

vooralsnog geen sprake.

Het derde belangrijk punt in de nieuwe ontwikkelingen binnen Westtoerisme is de oprichting, eind 1983, van een stuurgroep 'Planning & Marketing'. Deze stuurgroep, samengesteld uit technische experts van het Westvlaams toerisme kreeg de opdracht om de bestaande structuren van Westtoerisme door te lichten en de kontoeren van het Westtoerisme van morgen uit te tekenen. In 1985 werd aan de Raad van Bestuur een slotrapport voorgelegd waarin volgende krachtlijnen naar voor kwamen:

1. Schaalvergroting

Men kwam tot de konklusie dat lokale VVV's, o.m. door personeelsgebrek en inkrimping van budgetten, bepaalde taken niet meer aankunnen. Vooral in de sektor buitenlandse promotie moeten de opdrachten die parallel lopen, naar een hoger echelon, de provinciale federatie, gebracht worden. Daarnaast werd vastgesteld dat er nog te weinig samenwerking met het toeristisch bedrijfsleven was. Die bedrijven moesten in de mogelijkheid gesteld worden om, mits financiële inbreng, tot Westtoerisme toe te treden om mede het toeristisch beleid te bepalen.

2. Verantwoorde planning

Meer middelen is de eerste stap, ze efficiënt aanwenden is de volgende. West-Vlaanderen moet precies weten welke de diverse markten zijn waar efficiënt aan promotie kan gedaan worden. Daarom werd door de stuurgroep voorgesteld om een marketingcel op te richten die de soms razendsnelle evoluties op de voet moet volgen.

3. Een agressieve marketingspolitiek

Hierbij dient vastgesteld te worden dat het toeristisch produkt tot op heden niet of nauwelijks op de buitenlandse markten verkocht werd en dat tour-operators weinig of geen belangstelling hebben om onze produkten in het buitenland aan te bieden.

Zolang de dienst 'Produktontwikkeling' van Westtoerisme zich beperkte tot een bemiddelende rol tussen tour-operator / reisagent / autocarist en de leverancier van de prestatie (hotel, restaurant, gids, bootjesman...) ontbrak een belangrijke schakel, de handling-agent. Dit kan men best omschrijven als de handelspartner die op een efficiënt-zakelijke manier de bookings ter plekke afhandelt.

Men kan dus zonder overdrijving stellen dat de oprichting van een commerciële dienst de uitdrukkelijke wens is van (hoofdzakelijk) buitenlandse reisondernemers, waarbij duidelijk gesteld werd dat het de bedoeling moet zijn om nieuwe markten aan te boren en de diverse evoluties op de markten te volgen.

De Raad van Bestuur van Westtoerisme schaarde zich anno 1986 achter deze nieuwe beleidsopties en gaf vijftig jaar na de oprichting van de 'Provinciale Westvlaamse Vereniging voor Toerisme' aan deze vereniging een aantal mogelijkheden die een stap in de goede richting zijn om toeristisch West-Vlaanderen naar de volgende decennia toe nieuwe groeikansen te geven.

Foto L. Maertens, Brugge

Foto L. Van Raefelghem, Brugge

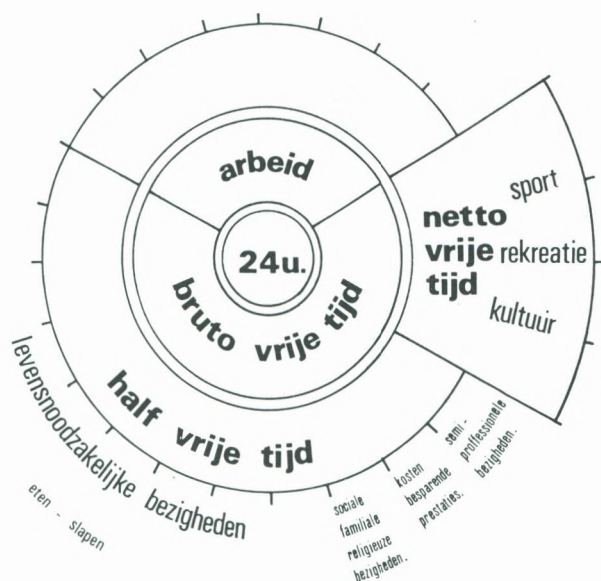
De Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd

Vrije tijd staat vandaag centraal, ook voor de West-Vlamingen. Dit is mede het gevolg van de bijzondere arbeidssituatie, waarvoor de Westerse wereld thans wordt geplaagd. Maar ook los van de recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, kan een groeiende betekenis van de vrije tijd worden vastgesteld. In de globale tijdsbesteding van onze bevolking komt vrije tijd op de tweede plaats, na levensnoodzakelijke behoeften als eten en slapen, maar vóór arbeid en opleiding.

Wie werkt beschikt over zo'n 2.700 uren netto-vrije tijd. Deze neemt nog toe als gevolg van automatisering, verkorting van de arbeidstijd, vervroegde opruststelling, werkloosheid.

Wat iemand met zijn vrije tijd doet hangt af van de eigen voorkeur. Maar de overheid kan een nuttig vrijetijdsgebruik stimuleren door een gedifferentieerd aanbod van (recreatie-)voorzieningen.

Fig. 1. Schematische voorstelling van het bruto- en netto-vrijetijdsbudget per dag.

De oprichting van de WVT

Het Westvlaamse provinciebestuur heeft de grote verdienste de betekenis van de vrije tijd voor het totale welbevinden van de mens, lang vóór zijn huidige aktualiteit juist te hebben ingeschat. Hiertoe heeft ongetwijfeld de rede van voormalig gouverneur, Baron P. van Outryve d'Ydewalle, over 'het besteden van de vrije tijd', uitgesproken voor de opening van de gewone zitting van de provincieraad in 1965, in belangrijke mate bijgedragen.

Bij het begin van de jaren zestig immers, na een periode van sterke economische groei en zonder dat toen precies een samenhangende, wel overwogen overheidsopdracht kon worden geformuleerd, overheerste reeds het gevoel dat het overheidsbeleid formeel nieuwe wegen zou inslaan. De bemoeienis van de overheid met kunst en cultuur zou in de welvaartstaat en in tegenstelling met de voorafgaande periode, beduidend be-

langrijker worden. Dit gold ook voor de recreatie en vrije tijd, die in den beginne voornamelijk als een culturele materie werden aangezien.

De nood aan een specifiek welzijnsbeleid inzake vrije tijd liet zich evenwel vooral gevoelen met betrekking tot de ruimtelijke consequenties van de vrijetijdsbehoeften. Inzonderheid het afbakenen van groene zones met recreatieve bestemming drong zich als ruimtelijke behoefte aan planologen en beleidsverantwoordelijken op.

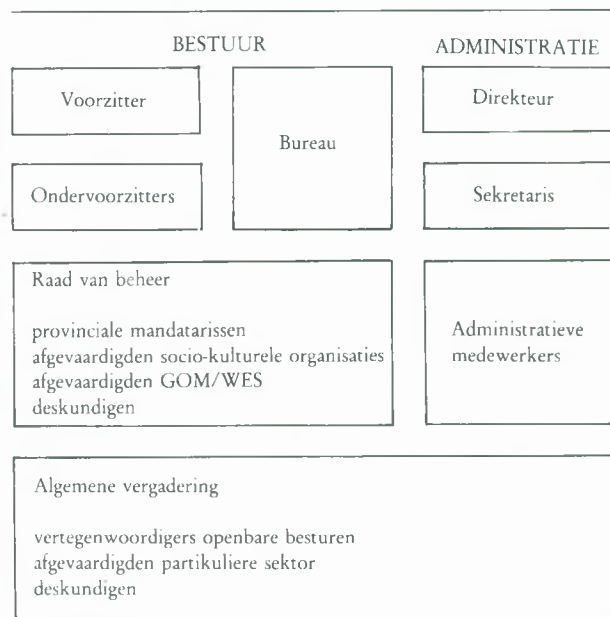
In West-Vlaanderen was het studiebureau Studex reeds enkele jaren met deze problematiek gekonfronteerd, naar aanleiding van de redactie van de voorontwerpen van streek- en gewestplannen, in uitvoering van de nieuwe wetgeving op de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening.

In opdracht van het Provinciebestuur was ook door het Westvlaams Economisch Studiebureau vanaf 1966 een beleidsoriënterend onderzoek verricht naar de vrijetijdsbestedingswijze van de Westvlaamse bevolking. Dit resulteerde trouwens in de uitgave van een standaardwerk terzake: 'Vrije tijd, een sociologische analyse van het vrijetijdsgebruik en de vrijetijdsbehoeften van de Westvlaamse bevolking'.

Inmiddels werd ook steeds duidelijker dat zowel de ruimtelijke behoeften voor de vrije tijd als deze op het stuk van de promotie, de informatie, de edukatie en de coördinatie op de meest efficiënte wijze behartigd konden worden indien een nieuw welzijnsorgaan deze zorg als hoofdplicht toegewezen kreeg. Eind juli 1969 besliste de Bestendige Deputatie dan ook tot de oprichting van de provinciale Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd vzw.

Na een korte inlooperperiode kon de WVT, vanaf september 1969, haar veelzijdige opdracht aanvaarden. Het voorzitterschap van de nieuwe vereniging werd toegewezen aan de heer P. Monballyu, toenmalig gedeputeerde voor o.m. recreatie en vrije tijd. Als sekretaris werd wijlen M. Zwaenepoel aangesteld, die reeds eerder

Fig. 2: Organigram van de Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd vzw

als WES-medewerker en auteur van hoger genoemde vrijetijdsstudie, van een bijzondere onderlegdheid en bekwaamheid in die materie blijk had gegeven. Tot de stichtende leden van de beheerraad behoorden, naast beleidsmandatarissen en verantwoordelijken uit de overheidssector, ook vertegenwoordigers van de sociaal-kulturele organisaties, Westtoerisme en het WES, alsmede de partikulieren die wegens hun werksfeer of bijzondere belangstelling goed vertrouwd waren met de vrijetijdsproblematiek.

Die gemengde structuur, met vertegenwoordigers van zowel de publieke als de private sfeer, heeft de vereniging in de loop der jaren niet zonder succes verder aangehouden.

Aktiviteiten

Artikel 3 van de statuten omschrijft de opdracht van de vereniging als volgt: 'De Vereniging heeft als doel het bevorderen en instandhouden van het vrijetijdsmilieu en de vrijetijdsbesteding in West-Vlaanderen'.

Deze breed-gestelde taakomschrijving heeft zich in de praktijk evenwel voornamelijk in functie van de openluchtrecreatie vertaald. Voornoemde WES-studie nopens de vrije tijd had immers uitgewezen dat de vrijetijdsbehoeften van onze bevolking anno 1970 zich in grote mate situeerden op het vlak van de infrastructurale outdoor-voorzieningen. In haar werking heeft de WVT dan ook steeds grote nadruk hierop gelegd.

Andere aksenten lagen op beleidsontwikkeling, vrijwaring van natuur en landschap en voorlichting van de rekreatant.

Beleidsontwikkeling

Onder de beleidspromotionele activiteiten nemen ongetwijfeld de studiedagen en -reizen een vooraanstaande plaats in. Tussen 1970 en 1983 werden tien provinciale studie- en voorlichtingsdagen ingericht. waarop achtereenvolgens aandacht werd besteed aan gemeentelijke sporthallen (1970) en zwembaden (1971), kinderspeelpleinen (1972), landschapszorg (1973), natuuredukatie (1974), pleziervaart (1975), groenvoorziening (1977), rekreatief medegebruik (1979), wandel- en fietsroutes (1980) en ontginningsplassen (1982).

Vanaf 1984 is geopteerd om het wat logge en vermoeiende studiedagkoncept door de meer aansprekende studiereis-formule te vervangen. In die zin werd in 1985 en 1986 met succes een studiereis opgezet naar respectievelijk Frans-Vlaanderen en Zuid-Holland.

Naast studiedagen, kan ook het vrijetijdsonderzoek een belangrijke rol in de beleidsvorming worden toebedeeld. Hoewel de WVT zelf over weinig mogelijkheden beschikt om op enigszins belangrijke schaal aan sociologisch basisonderzoek te doen, — haar kader is daartoe te klein en haar geldmiddelen niet toereikend —, heeft zij dit soort onderzoek gestimuleerd en in beperkte mate ook beleidsoriënterend studieonderzoek verricht.

Verwezen kan worden naar het in 1976 in opdracht van het Provinciebestuur uitgevoerde 'Enquête-onderzoek naar het oordeel en de wensen van het bezoekerspubliek in de provinciale domeinen en wandelbossen in West-Vlaanderen' en het in 1979 op last van het Bestuur van Waters en Bossen ondernomen

rekreatie-onderzoek in het Westhoekreservaat. Ook het lopende landschapsonderzoek in het ruilverkavelingsblok 't Paddegat te Oudenburg kadert in deze beleidsvormende opdracht.

Voor een heel bijzondere bijdrage in de beleidsvorming zorgden ook de twee plannota's 'Openluchtrecreatie 76-80 en 80-85', die de WVT ten behoeve van de GOM-West-Vlaanderen opmaakte in het kader van de wet op de planning en de economische decentralisatie. Beide nota's vertolken alszodanig de visie van de WVT met betrekking tot de wenselijk geachte beleidsontwikkeling en de noodzakelijk te lenigen rekreatief-infrastructurale behoeften binnen de betrokken planperiode.

Rekreatievoorzieningen

Het hoofdaandeel van de WVT-werking vormt evenwel de promotie van de vrijetijdsinfrastructuur. Als welzijnsorgaan hebben fundamenteel alle door de Vereniging genomen initiatieven de kwaliteitsverbetering van het leven en specifiek het leven in de vrije tijd tot voorwerp. Dat het aksent in de praktijk hierbij voornamelijk is komen te liggen op de vrijwaring, de uitrusting en de toegankelijkheid van de ruimte waar de vrije tijd wordt doorgebracht, ligt geheel in de lijn van de opdracht die de WVT door de provinciale overheid werd toebedacht.

De groeiende behoefte van de mens aan beweging in sport en spel, de nood ook aan stilte en contact met de natuur, verantwoorden ten volle de primordiale zorg en de werking van de Vereniging in de richting van de rekreatieve zones en ontspanningsoorden.

Op lokaal vlak ging hierbij aanvankelijk veel aandacht uit naar de gemeentelijke sporthalle en zwembaden. De grote inspanningen die de gemeenten met de steun van de provinciale en rijksoverheid inmiddels op dit stuk ondernamen, hebben deze behoeften thans in grote mate ondervangen. Met de jaren heeft de Vereniging zich dan ook minder in dit domein opgehouden.

Meer aandacht is daarentegen uitgegaan naar de verwerving en de uitbouw van groene zones en wandelparken. De vaststelling dat in het laatste decennium in West-Vlaanderen maar liefst zeven staatsbossen, zes provinciale domeinen en een vijftal grotere gemeentelijke parken voor rekreatief gebruik werden toegerust, bewijst duidelijk de bevruchtende werking van haar promotionele activiteit terzake.

Talrijk waren immers de nota's van advies, die zij in dit verband tot gemeente-, provincie- en rijksbestuur richtte; talrijk ook de bemiddelende opdrachten met zowel partikuliere eigenaars als overheidsinstellingen.

Veel werk blijft evenwel voor de boeg. Want ondanks een gedurfd aankoop- en openstellingsbeleid bestaat nog steeds een manifest tekort aan rekreatiebos in onze provincie. In een memorandum werd trouwens de bijzondere aandacht van de hogere overheid hiervoor gevraagd.

Een voornaam belangstellingspunt naast de bosrecreatie, geldt ongetwijfeld ook de waterrecreatie. Want is West-Vlaanderen een uitermate bosarm, en in die zin qua mogelijkheden beperkt gewest, dan toch wordt deze armoede, in rekreatief perspectief, enigszins gemilderd door zijn rijkdom aan open water. Het kan echter

niet geloofend worden dat nog onvoldoende van dit door de natuur geboden alternatief gebruikt wordt gemaakt.

Recreatief medegebruik van de landelijke ruimte

Bijzondere aandacht heeft ook de recreatie in natuur en landschap gekregen. Het moge volstaan hier te wijzen op de beleidsnota 'Ontwerp en verkenning van een Westvlaams ruiterspadennet', 'Plattelandsinrichting en Recreatie' en 'Gedesaffekteerde spoorlijnen als recreatieve wegenis', een initiatief dat inmiddels door de provinciale overheid werd overgenomen.

Onder de diverse openluchtrecreatievormen heeft de WVT vooral de wandelrecreatie steeds een warm hart toegedragen. Ter bevordering van deze gezinsontspanningsvorm bij uitstek gaf zij in 1973 een wandelgidsje uit onder de titel 'Op Zoek naar Groen'. Het onovertroffen succes van deze publikatie — vier herdrukken en een herwerkte uitgave op nauwelijks vijf jaar —, toonde duidelijk de grote belangstelling van onze Westvlaamse bevolking voor deze rustige en natuur nabije recreatievorm.

In navolging van dit wandelgidsje werd in 1974 een qua opzet gelijkaardige gids 'Met de Fiets door West-Vlaanderen' uitgegeven. Hierop geïnspireerd zag ook 'Tussen Polder en Houtland: 15 Fietstochten vanuit Brugge' in 1984 het levenslicht.

Een overzicht van de recreatieve routes vindt men in de brochure 'Wandelen, Fietsen en Toeren in West-Vlaanderen', die in 1982 uitgegeven werd en die thans in herwerking is.

Het grote belang dat de WVT aan het landschap en het buitengebied als recreatiemilieu hecht, heeft er ook toe geleid dat zij zich op het vlak van de landschapszorg en de groenvoorziening uiterst geëngageerd gedroeg. Bij tal van natuurbedreigingen en landschapsschendingen heeft zij het aangedurfd resoluut voor landschap en natuur te kiezen.

Vorming en voorlichting

In het tot nog toe geschetste overzicht bleef het subjeet van de vele recreatieve WVT-beijveringen nog eerder buiten beschouwing. Dit zou ten onrechte de indruk kunnen wekken dat de Vereniging zich niet of minder met de rekreatie inlaat. Niets is minder waar. Vooral zijn gedrag in natuur en recreatieobject heeft door de jaren heen de volle belangstelling genoten. Eerder werd trouwens reeds gewezen op de twee gedragsstudieonderzoeken. Maar ook op een andere wijze is de activiteit van de WVT in het bijzonder naar de rekreatie gericht.

Gekonfronteerd met de problemen van vandalisme en natuurbederf, o.m. door zwerfvuil, schonk de Vereniging bijzondere aandacht aan het bijbrengen van een passend vrijetijdsgedrag. Daartoe ontwierp ze niet enkel een zgn. 'codex gedragsregels', maar verleende ze ook haar actieve medewerking aan de provinciale campagne 'Opgeruimd West-Vlaanderen staat netjes', de BRT-actie Kringloop en de natuureducatieve uitbouw van het bezoekerscentrum in het domein Lippensgoed-Bulskampveld.

Met het oog op de vorming en edukatie in de vrije tijd heeft zij ook diverse diamontages samengesteld, geeft zij regelmatig spreekbeurten en staat ze in voor de begeleiding van groepen.

Het beleid op nieuwe wegen?

Vrije tijd en vrijetijdsbesteding zijn momenteel sterk in beweging. Dit is in grote mate het gevolg van de veranderende arbeidssituatie. Verdere automatisering, structurele werkloosheid, arbeidstijdsverkortung, deeltijdse arbeid en vervroegde opruststelling hebben voor velen, — al dan niet gewild —, een gevoelige toename van het vrijetijdsvolume met zich gebracht.

Die toegenomen vrije tijd vraagt van de overheid een beleidsmatig en planologisch antwoord in de vorm van een nieuw vrijetijdsbeleid. Niet alleen de ruimer beschikbare vrije tijd, ook de veranderende visie op de betekenis van de vrije tijd voor mens en maatschappij, moet voor de overheid aanleiding zijn om zich nadrukkelijker met het vrijetijdsaspect in onze samenleving bezig te houden.

Vrije tijd was oorspronkelijk sterk op de arbeid afgestemd: in zijn vrije tijd kwam de mens op krachten om het fysisch zware werk aan te kunnen. Geleidelijk aan is daarna de strikte werk aan met de arbeid losser geworden. Tegenwoordig leidt de vrije tijd in grote mate een autonoom bestaan: vrije tijd is een waarde op zich geworden, met een eigen zin en betekenis, die nog nauwelijks uit onze samenleving weg te denken is. Vandaag de dag is niet enkel de werksituatie, maar ook de invulling van de vrije tijd mede bepalend voor het antwoord op de vraag hoe de mens zijn leven zin geeft.

Binnen de vrije tijd vormt de openluchtrecreatie een kernbegrip. In de openluchtrecreatie zoekt de mens buiten zijn woon- en werksfeer rust, ontspanning en verpozing. Onder invloed van de gewijzigde sociale en economische omstandigheden doen zich ook hier belangrijke verschuivingen voor. Onder meer krijgt de openluchtrecreatie een actiever, dynamischer karakter. Het luieren op strand of ligweide maakt plaats voor

meer sportieve vormen van recreatie zoals wandelen, joggen, surfen, natuurstudie, e.a. Gezinnen kiezen steeds vaker een fiets-trip boven een auto-rondrit. Ook deze ontwikkelingen vragen om een bijsturen van het beleid.

Door de bezuinigingen in de overheidsuitgaven moeten er meer keuzen worden gemaakt en is een gefundeerde onderbouwing daarvan nodig. In een tijd van dalende koopkracht en toenemende belasting om te rekreëren op korte afstand van de woning, mag van de overheden en beleidsmandatarissen verwacht worden dat zij op de juiste wijze daarop anticiperen.

In de voorbije jaren lag bij het provinciaal openluchtrecreatiebeleid een sterk aksent op de verwerving en toerusting van wandeldomeinen met bovengemeen- telijk verzorgingsniveau. De wijze waarop thans van deze voorzieningen gebruik wordt gemaakt wekt be- wondering en erkentelijkheid voor de bestuurders die vijftientig jaar terug de beslissingen hiervoor namen.

De opdracht en verantwoordelijkheid van de hui- di- ge generatie beleidsmandatarissen is het dit unieke area- al in stand te houden en optimaal te valoriseren. Beleid veronderstelt vooruitzien. In een periode van toene- mende vrije tijd en een stagnerend inkomenspeil lijkt het gerechtvaardigd een vrijetijdsbeleid te bepleiten dat

vooral een verruiming van betaalbare recreatievormen beoogt. Als gevolg van de inkomensontwikkeling wor- den steeds meer vakanties in eigen land gehouden. Me- de hierdoor is de behoefte aan een verdere diversifikatie van het recreatieve aanbod groot.

Bij het ontwikkelen van nieuwe recreatievoorzie- ningen kan mogelijks werk met werk worden gemaakt. Het werkgelegenheidsaspect in de vrijetijdssektor mag hoe dan ook niet worden onderschat. De vrijetijds- en recreatiemarkt vormt een van de weinige groeiers bin- nen de huidige economische recessie.

VAPO HYDRAULICS

INDUSTRIELAAN 18 · 8658 DADIZELE
TEL. (056) 50 11 16 · 17 · Telex 85962

**ENORME
VOORRAAD**

- * Cilinderbouwers
leverbaar, zelfs volgens plan of model op enkele
dagen tijd.
- * Hydraulische groepen : in alle mogelijke uitvoeringen.
- * Studie - Ontwerp - Service
- * Eveneens Service op alles wat hydraulisch bediend
wordt.
- * Katalogus met beschrijving voorraadartikelen op
aanvraag

**ENORME
VOORRAAD**

VOORRAAD EVENEENS BIJ **G.I.T. N.V. HASSELTWEG 308 · 3600 GENK**

Onderwijs, vorming en research

Dr. E. Omeij, Wetenschappelijk Medewerker WES

In de economische uitbouw van een regio spelen de onderzoeks- en opleidingsstructuren een essentiële rol. Onderhavige bijdrage handelt over onderwijs, research en vorming zoals deze gestimuleerd en/of georganiseerd werden en worden door de provincie West-Vlaanderen. Deze beperking betekent uiteraard geenszins dat de initiatieven en inspanningen van andere overheden en van het privé initiatief op dit vlak worden onderschat, integendeel. Het provinciaal beleid was steeds nauw verweven met deze initiatieven.

In de economische theorie wordt reeds sinds lang erkend dat onderwijs, research en vorming belangrijke pijlers zijn van de economische ontwikkeling. Deze economische ontwikkeling is momenteel in een belangrijk stadium getreden. De huidige economische crisis betekent immers in meerdere opzichten een keerpunt, waarbij totaal nieuwe richtingen worden ingeslagen. Het productieproces wordt op ingrijpende manier gewijzigd ingevolge de veranderende internationale kontekst en arbeidsverdeling, ingevolge nieuwe energiedragers en materialen, nieuwe en steeds betere informatiesystemen, versnelde automatizering van de industriële en dienstverlenende sektor... Deze mutaties zijn reeds geruime tijd aan de gang, maar bereiken nu pas hun hoogste versnelling. De aard van de nieuwe wegen die worden ingeslagen (mikro-elektronica, biotechnologie, nieuwe materialen) heeft sterke implicaties op het vlak van onderwijs, research en vorming: ze waren steeds belangrijke pijlers van de economische ontwikkeling, maar worden er nu de stuwende kracht van.

De snelheid van de geschetste mutaties is bovendien dermate dat de aansluiting tussen onderwijs, opleiding en vorming, enerzijds, en het arbeidssysteem, anderzijds, continu onder druk dreigt komen te staan. De aansluitingsproblemen uiten zich opvallend in deze periode van grote werkloosheid waarvan jongeren en schoolverlaters het slachtoffer zijn. Er is een sterker geprononceerde verwoording van klachten van het bedrijfsleven aan het adres van het onderwijs. De moeilijkheid om aan gepast werk te geraken wordt inderdaad vooral gevoeld bij de talrijke jongeren die de arbeidsmarkt betreden. Hun diploma waarborgt niet langer zonder meer werk. De klachten van het bedrijfsleven over het onderwijs zijn zowel kwantitatief van aard (tekort aan bepaalde opleidingen) als kwalitatief (bruikbaarheid van de aangeleerde kwalifikaties).

De provinciale overheid van West-Vlaanderen is zich steeds bewust geweest van deze fundamentele rol van het onderwijs in de economische ontwikkeling. Dit was zowel in het verleden het geval, bij de economische uitbouw van het structureel sterk verzwakte West-Vlaanderen van kort na de tweede wereldoorlog, als thans ten aanzien van de nieuwe uitdagingen.

In het verleden heeft het provinciebestuur van

West-Vlaanderen geopteerd om geen eigen onderwijsnet uit te bouwen (in tegenstelling tot andere provincies zoals Henegouwen en Oost-Vlaanderen). Daarentegen werden de initiatieven van de gemeentebesturen en het vrij onderwijs in belangrijke mate financieel gesteund. Deze financiële steun omvatte toelagen voor de oprichting van schoolgebouwen, de bezoldiging van het personeel, de uitrusting van de werkplaatsen en de dekking van de werkingskosten. Het betrof in overwegende mate steun aan het technisch en daarmee verwante landbouwonderwijs. In 1957, het jaar voorafgaand aan het schoolpakt en de hiermee samenhangende wijzigingen inzake onderwijsfinanciering, bedroeg de totale steun van de provincie West-Vlaanderen voor het onderwijs in de provincie 62 miljoen fr., dit is ongeveer een derde van de totale uitgaven op de gewone begroting. Sindsdien is dit aandeel afgenomen en bedraagt het op de ontwerpbegroting 1987 nog slechts 4%. Eén en ander hangt uiteraard samen met de verschuiving van de onderwijsfinanciering naar de centrale overheid, wat ook samenging met het verdwijnen van de provinciale inspectiedienst.

Van deze algemene beleidsoptie werd uitzonderlijk afgeweken in 1956 toen de provincie de stedelijke technische school van Kortrijk overnam, en aldus als inrichtende macht ging fungeren van het Provinciaal Technisch Instituut (PTI). Hieruit ontstond vervolgens de huidige Provinciale Industriële Hogeschool (PIH), waarvan de provincie derhalve ook de inrichtende macht uitmaakt.

Van het vermelde bedrag van 62 miljoen fr. in 1957 was nog geen 10% bestemd voor de Provinciale Technische School in Kortrijk. Het zwaartepunt van de (gewone) onderwijsbegroting lag ingevolge het gekozen beleid overduidelijk bij de steun aan het technisch en landbouwonderwijs ($\pm 70\%$). In de ontwerpbegroting 1987 daarentegen houdt 95% van de gewone uitgaven voor onderwijs (exclusief intresten en aflossingen) verband met het PTI en de PIH. Volledigheidshalve dient vermeld dat de buitengewone onderwijsuitgaven zowel in 1957 als in 1987 vrijwel volledig betrekking hebben op deze onderwijsinstellingen.

Het voorgaande verklaart uiteraard waarom het provinciaal onderwijsnet in West-Vlaanderen vrij beperkt is en het hiernavolgend overzicht vooral betrekking heeft op het PTI en de PIH te Kortrijk. In deze bijdrage over onderwijs, research en vorming kan echter niet worden voorbijgegaan aan het Vormingsinstituut voor Kleine en Middelgrote Ondernemingen van West-Vlaanderen, waar het provinciebestuur van in het begin (1960) nauw bij betrokken was en tot op heden financieel aanzienlijk heeft gesteund. Dit geldt evenzeer voor het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO), waarmee deze bijdrage wordt afgesloten.

Het Provinciaal Technisch Instituut

Het Provinciaal Technisch Instituut is ontstaan bij de overname op 1 januari 1956 van de Hogere en Middelbare Technische School der Stad Kortrijk door het provinciebestuur van West-Vlaanderen.

Op het ogenblik van de overname verstrekte de stedelijke technische school van Kortrijk middelbare afdelingen A/2 (elektriciteit, textielscheikunde, textieltekenen en weefkunde), middelbare avondafdelingen B/2 (weefkunde, verfkunde, elektriciteit-radio, technisch tekenen), middelbare taalafdelingen B3/2, een handelsafdeling B3/2 hulpboekhouden en zelfs een middelbare zondagafdeling B6/2 montage van textielmachines. De opleiding tot technisch ingenieur daarentegen was reeds in 1934 door het stadsbestuur om diverse redenen geschorst.

De beslissing van de provincieraad van 6 oktober 1955 hield niet alleen de overname van de school in, maar tevens een machtiging aan de bestendige deputatie tot uitbreiding van de school. Hiermee werd onmiddellijk na de overname van start gegaan via het oprichten van een lagere secundaire technische cyclus (elektriciteit, mechanica, weven) en een hogere secundaire afdeling elektromechanica en via de (her)opening van een School voor Technisch Ingenieurs (elektriciteit, elektronica, industriële scheikunde en openbare werken). Ook het onderwijs voor sociale promotie werd uitgebreid, onder meer met hoger technisch avondonderwijs, wat een unicum was in Zuid-West-Vlaanderen.

De inspanningen van het provinciebestuur betroffen ook de behuizing en de uitrusting van de school. In 1972 werd het eerste complex van de nieuwe gebouwen aan de Graaf Karel de Goedelaan in gebruik genomen en thans, oktober 1986, werd de laatste fase in de modernisering van het gebouwencomplex van het PTI goedgekeurd door de bestendige deputatie.

Momenteel verschaft het PTI in het dagonderwijs nog uitsluitend technisch secundair onderwijs van het type II (traditioneel onderwijs). De School voor Technisch Ingenieurs is immers sinds 1977 een zelfstandige onderwijsinstelling geworden onder de benaming Provinciale Industriële Hogeschool (zie hierna). In het onderwijs voor sociale promotie (voornamelijk avondonderwijs) worden wel nog steeds hogere technische leerangen georganiseerd aan het PTI (elektronica, weven, verven en veredelen, textielontwerpen).

Het onderwijspakket (volledig leerplan) omvat naast de klassieke afdelingen mechanica-elektromechanica en elektriciteit, drie afdelingen die specifiek zijn afgestemd op de industrie in de omgeving: weven, verven-veredelen en textielontwerpen. De textielnijverheid is zoals bekend de belangrijkste industriële werkgever in het arrondissement Kortrijk.

Het PTI verschaft zelf tewerkstelling aan 115 personeelsleden in het dagonderwijs (gedeeltelijk part-time) en 37 in het onderwijs voor sociale promotie. Het leerlingenaantal bedraagt er tijdens het huidige schooljaar 1986-87 respectievelijk 524 en 180. De jongste vier jaar groeide het leerlingenaantal in het dagonderwijs met meer dan 50% aan, wat onder meer een gevolg is van een intense promotiekampanje voor het technisch onderwijs in het algemeen en voor het textielonderwijs in het bijzonder.

De inspanningen op het vlak van de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven gaan aan het PTI veel verder dan het louter verstrekken van enkele specifieke afdelingen. Ook inhoudelijk worden de leerlingen aan het PTI optimaal voorbereid op hun taak in de industrie, via een moderne infrastructuur en apparatuur, enerzijds, en via een intense samenwerking met de industrie, anderzijds. Dit alles gebeurt uiteraard binnen het ruimer kader van de onderwijsdoelstelling, die immers meer omvat dan een loutere voorbereiding op het beroepsleven.

Het PTI is een pilotschool op het gebied van informatica en informatiekunde. De leerlingen worden vanaf de leeftijd van 14 jaar vertrouwd gemaakt met het fenomeen 'computer', waarbij het niet alleen gaat om het programmeren van de computer, maar vooral om training in het praktisch gebruik ervan. De basisuitrusting bestaat uit een mini-computer-installatie waarop onder meer 17 video-terminals zijn aangesloten. Daarnaast is de CNC-freesmachine van de school gekoppeld aan een netwerk van zes personal computers, waarop alle instructies voorafgaandelijk kunnen worden gesimuleerd. Simulatieprogramma's worden ook aangewend in de afdeling elektriciteit waar een andere praktische toepassing van computerbesturing wordt aangeleerd, met name de PLC (Programmable Logic Controller). De textielafdeling is tenslotte uitgerust met een computergestuurde colorimeter en een tekencomputer die volledig is afgestemd op de noden van de textielontwerpers.

De computergestuurde colorimeter is het resultaat van samenwerking tussen het PTI en BASF, één der grootste verfstoffenproducenten ter wereld en belangrijke leverancier van de textielindustrie in het Kortrijkse. Die samenwerking met de industrie situeert zich trouwens op zeer uiteenlopende terreinen en vormt een stevige garantie voor een optimale voorbereiding van de leerlingen. Zo lopen zowel leerlingen als leraars regelmatig stage in het bedrijfsleven. Jaarlijks volgen een aantal leraars zelfs voor 4 maand een full-time stage in een bedrijf. De leerlingenstages worden frekwent aangevuld met gerichte studiebezoeken, die zijn gekoncentreerd op één bepaald proces, procédé of machine. Anderzijds wordt jaarlijks een beroep gedaan op meer dan 50 gastleraars uit het bedrijfsleven en heeft de industrie haar inbreng bij de opgave en evaluatie van de eindwerken (kwalifikatiejury). De industrie wordt tevens gekonsulteed bij de regelmatige aanpassing van de leerprogramma's en bij de aankoop van apparatuur. Vermelden we tenslotte dat het PTI deelneemt aan diverse experimenten op het vlak van de aansluiting onderwijs/bedrijfsleven, zoals bijvoorbeeld de projecten alternativerend leren.

De Provinciale Industriële Hogeschool

De Provinciale Industriële Hogeschool (PIH) is in 1977 als zelfstandige onderwijsinrichting ontstaan uit de aan het PTI verbonden School voor Technisch Ingenieurs. Deze laatste leverde reeds sinds 1960 (opnieuw) diploma's van technisch ingenieur af¹.

De organisatie van de opleiding tot industrieel ingenieur gaat terug tot de Kaderwet van 7 juli 1970 op de algemene structuur van het hoger onderwijs. Deze wet maakt onderscheid tussen het universitair onderwijs en het hoger onderwijs buiten de universiteit (HOBV), waaronder het hoger technisch onderwijs. Het HOBV omvat zowel onderwijs van het korte type (graduaatstudies, minimum 2 jaar) als van het lange type. Dit laatste is van universitair niveau en bestaat uit twee cycli van twee studiejaar.

De Kaderwet van 1970 voorzorg evenwel nog geen definitieve regeling voor de Scholen voor Technisch Ingenieurs. Deze kwam er pas met de Wet van 18 februari 1977 op het hoger technisch en agrarisch onderwijs en met het Koninklijk Besluit van 28 april 1977 tot vaststelling van de Industriële Hogescholen opgericht of gesubsidieerd door het Rijk (23 in totaal). Hierbij werd ook de School voor Technisch Ingenieurs van het PTI-Kortrijk gepromoveerd tot Industriële Hogeschool.

De studies van industrieel ingenieur behoren tot het technisch hoger onderwijs van het type buiten de universiteit maar zijn van universitair niveau. Ze omvatten 4 jaar hogere studies waarvan 2 kandidatuursjaren en 2 ingenieursjaren. De eerste cyclus is een polyvalente studierichting die toegang verleent tot de diverse afdelingen van de tweede cyclus. Aan de PIH omvat de tweede cyclus een afdeling elektriciteit (finaliteit elektriciteit en optie elektronica) en een afdeling chemie (finaliteit chemie en optie biochemie). Voor deze afdelingen werd geopteerd na een voorafgaande studie, uitgevoerd door het WES in 1976.

De inbreng van het provinciebestuur van West-Vlaanderen als inrichtende macht van de PIH is ook hier aanzienlijk. Dank zij de ernstige financiële inspanningen van de provincie kan de hogeschool beschikken over moderne gebouwen, met laboratoria aangepast aan de evolutie van de techniek en voorzien van de meest recente apparatuur.

De PIH ondervindt een steeds groeiende aantrekkingskracht omwille van haar interdisciplinaire aanpak, haar actieve onderwijsmethoden, het nauw contact met het industrieel bedrijfsleven en de uitwerking van praktijkopdrachten. Sinds de oprichting van de hogeschool in 1977 en de eerste volledige structurele uitbouw in 1978, is het aantal studenten meer dan verdubbeld: van 191 in het academiejaar 1978-79 tot 434 in het academiejaar 1986-87. Gesteld kan worden dat de opleiding tot industrieel ingenieur een zeer hoge garantie op tewerkstelling inhoudt. Het afzetgebied bij uitstek is de industrie ($\pm 60\%$). Zelf verschaft de PIH werkgelegenheid aan 63 personeelsleden.

Ook aan de PIH wordt het bedrijfsleven zeer nauw betrokken bij de opleiding ten einde een optimale aansluiting met de beroepspraktijk mogelijk te maken. Naast diverse activiteiten en initiatieven die analoog zijn aan deze in het PTI (zie hiervoor: stages, studiebe-

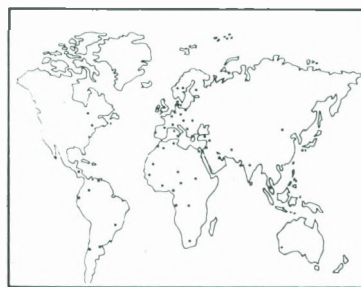
zoeken...) organiseert de hogeschool ook diverse studiemiddagen en symposia in samenwerking met de industrie. Tevens wordt elk jaar een industriedag georganiseerd waarop de vertegenwoordigers van de bedrijven en de laatstejaarsstudenten elkaar ontmoeten.

Het onderzoek aan de PIH is voor het ogenblik hoofdzakelijk ingekalkuleerd in de eindwerken van de laatstejaarsstudenten. De hogeschool beschikt over de nodige infrastructuur en de wetenschappelijke medewerkers om aan technologisch onderzoek te doen, doch deze laatste kunnen gezien hun in hoofdzaak educatieve taak, slechts een beperkte tijd vrijmaken voor dit onderzoek.

Om hieraan tegemoet te komen wordt er momenteel samen met het PTI, de GOM - West-Vlaanderen en het provinciebestuur gewerkt aan de oprichting van een Provinciaal Technologisch Centrum. Via dit centrum zouden PTI en PIH hun laboratoria, werkplaatsen en know-how ten dienste stellen van het bedrijfsleven met het oog op onderzoek en ontwikkeling. Dit kan verder gebeuren via eindwerken en stage-opdrachten, doch in de toekomst vooral via kontraktonderzoek en onderzoeksbegeleiding. Tevens wordt binnen het kader van dit centrum gedacht aan gespecialiseerde opleidings- en vormingsopdrachten en aan het stimuleren van initiatieven die leiden tot ondernemingsschap. Het lijkt geen twijfel dat een dergelijk initiatief ook de samenwerking tussen onderwijs en industrie in hoge mate verstevigt.

(1) De opleiding tot technisch ingenieur was in 1934 geschorst geworden en werd pas na de overname door de provincie opnieuw ingericht.

waarom worden LVD machines overal ter wereld gekocht ?

...omdat ze iets méér hebben dan andere !

lange levensduur - snelle service - technisch vooruit
op hun tijd - grote nauwkeurigheid - voor iedere
toepassing de juiste machine - wisselstukken
onmiddellijk beschikbaar - bij elke kostenvergelijking
uiteindelijk goedkoper

kortom, met LVD spaart u tijd en geld !

LVD synoniem voor plaatbewerking !

LVD company nv - Nijverheidslaan 2
B-8630 WEVELGEM - GULLEGEM
Tel. (056) 43 05 11 - Telex 85.317
Telefax (056) 40 24 64

Foto's Inbel, Brussel

Vormingsinstituut voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen

De middenstandsopleiding en -vervolmaking steunt op de beschikkingen van het KB van 13 april 1959 en het KB van 4 oktober 1976. De eerste centra voor middenstandsopleiding dateren van 1960 en werden opgericht in de provincie West-Vlaanderen waar er momenteel zes centra werkzaam zijn, respectievelijk in Brugge, Ieper, Kortrijk, Oostende, Roeselare en Veurne. Specifiek voor de situatie in West-Vlaanderen is dat deze centra in één enkele vereniging zijn gebundeld, met name het Vormingsinstituut voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen vzw. Deze vereniging zonder winstoogmerk werd in 1960 opgericht te Brugge en heeft van bij de aanvang steeds kunnen rekenen op de omvangrijke financiële steun van het provinciebestuur van West-Vlaanderen. Sindsdien is het Vormingsinstituut voor de KMO zelf uitgegroeid tot een middelgroot bedrijf met bijna honderd personeelsleden en ruim 2.500 leraars en docenten; het aantal cursussen was in het schooljaar 1985-86 opgelopen tot bijna 150.000, verspreid over een zeer brede waaier aan opleidingsmogelijkheden inzake leertijd, ondernemersopleiding, voortgezette vorming en taalopleiding.

De leertijd is een opleidingsvorm waarbij jongeren tussen 15 en 18 jaar gedurende 4 dagen per week onder leerkontraat een beroep aanleren in het bedrijf, atelier of winkel van een erkend patroon. Aanvullend worden gedurende één dag per week de algemene en beroepsteoretische vorming in één van de zes centra van het Vormingsinstituut voor de KMO verzorgd. In het kader van de verlenging van de leerplicht is de leertijd erkend als vorm van deeltijds leren. Uit de aard van de opleiding volgt dat het een zeer praktijkgerichte opleiding betreft. Tijdens het schooljaar 1985-86 telde het Vormingsinstituut voor de KMO bijna 2.600 cursisten in dit systeem, gespreid over een veertigtal beroepen.

De ondernemersopleiding richt zich tot personen van 18 jaar en ouder die zich willen vestigen als zelfstandige of bedrijfsleider van een klein of middelgroot bedrijf. Gedurende 2 tot 3 jaar volgen zij per week acht tot twaalf uur opleiding in één van de centra, gekombineerd met een praktijkopleiding in het beroepsleven. De opleiding in het centrum omvat zowel beroepskennis als bedrijfseconomische vorming. Tijdens het schooljaar 1985-86 bedroeg het aantal cursisten in West-Vlaanderen om en bij de 6.000, gespreid over ongeveer 110 beroepen.

Gevestigde zelfstandigen en KMO-leiders en hun medewerkers kunnen in de centra tevens hun kennis en vaardigheden op peil houden via de cursussen bedrijfsmanagement, beroepsvervolmaking en bijscholing. Deze opleidingen worden vooral onder de vorm van seminars of clubs verstrekt met inbreng van ervaren bedrijfsdocenten. Uiteraard is er een permanente evolutie in de inhoud van de betrokken cursussen en seminars. Het Vormingsinstituut voor de KMO telde in 1985-86 voor deze drie onderdelen van de voortgezette vorming samen meer dan 13.000 deelnemers.

De leertijd, de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming zijn de drie pijlers van de middenstandsopleiding. Daarnaast verstrekt het Vormingsinstituut ook nog diverse taalopleidingen (3.775 cur-

sisten in 1985-86) en ontplooit het initiatieven op het vlak van kwaliteitszorg en kulturele vorming. Dit laatste gebeurt via het Centrum voor Kwaliteitszorg respectievelijk de vzw Mens en Samenleving. Het Centrum voor Kwaliteitszorg organiseert onder meer studiedagen, seminars, trainingen en opleidingen op het domein van de integrale kwaliteitszorg. Het aantal deelnemers beliep in 1985-86 meer dan 2.000. De vzw Mens en Samenleving tenslotte organiseert sociaal-kulturele programma's voor volwassenen met het oog op de persoonlijkheidsontwikkeling. Het aantal deelnemers aan de kulturele vorming bedroeg in 1985-86 iets meer dan 1.000.

De Westvlaamse vormingscentra zijn verhoudingsgewijze zeer actief. De zes centra tellen bijvoorbeeld 40% van alle cursisten in de ondernemersopleiding en realiseren 57% van de activiteiten inzake vervolmaking en bijscholing in de 22 Vlaamse centra samen.

EBES

Franklin Rooseveltlaan 1, 9000 Gent

Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek

Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek (IZWO) is een vzw die werd opgericht in 1970 op voorstel van een aantal professoren van Vlaamse universiteiten met de steun van het provinciebestuur van West-Vlaanderen, de Franqui-Stichting en het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. De vereniging telt meer dan 120 leden werkzaam in of betrokken bij het mariene onderzoek in Vlaanderen, en vertegenwoordigt als dusdanig de kwasi totaliteit van het Vlaams potentieel op het gebied van de zeewetenschappen.

Naast de Algemene Ledenvergadering voorgezeten door de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, berust het beleid van het IZWO bij de Raad van Beheer onder voorzitterschap van een lid van de bestendige deputatie van de provincie. De Raad bestaat uit afgevaardigden van alle Vlaamse universiteiten, van de wetenschappelijke staatsinstellingen en een extra-universitaire groep.

De Wetenschappelijke Commissie en ad hoc commissies samengesteld uit vertegenwoordigers van de verschillende wetenschappelijke groepen verstrekken advies aan de Raad van Beheer in verband met specifieke wetenschappelijke materies.

Dankzij de diversiteit van disciplines (biologie, geologie, scheikunde ...) beoefend door IZWO-leden aan de diverse Nederlandstalige universiteiten en wetenschappelijke instellingen vormt het IZWO een multidisciplinair en inter-institutioneel forum. Dit laat overleg en samenwerking toe voor het uitvoeren van mariene

projecten die zowel van fundamentele als van toegepaste aard kunnen zijn.

De onderzoeksresultaten van de leden worden jaarlijks gebundeld in de 'IZWO Collected Reprints' waarvan reeds 16 volumes verschenen met in totaal meer dan 300 wetenschappelijke artikels. Deze publikatie wordt uitgewisseld met de tijdschriften en rapporten van mariene centra in de vijf continenten. Mede hierdoor verwerft het onderzoek meer bekendheid in het buitenland en is de IZWO bibliotheek, die ten dienste staat van de vorsers en het publiek, uitgegroeid tot een belangrijke verzameling van mariene werken². Kontakten tussen de leden worden verzorgd via het ledenblad 'IZWO Mededelingen en Informatie'.

Naast het verspreiden van publikaties bevordert het IZWO de kontakten en het uitwisselen van gegevens, zowel op nationaal als internationaal vlak, door het organiseren en sponsoren van studiedagen over het marien milieu. Verschillende IZWO-leden zetelen tevens in het Belgisch Centrum voor Oceanografie waarvan het sekretariaat voor Vlaanderen door het Instituut wordt waargenomen.

IZWO vervult ook een didactische functie, onder meer door het postgraduaat '3de Cyclus Mariene Ecologie' te organiseren onder de auspiciën van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Deze lessencyclus wordt zowel door Belgische als door studenten van de derde wereld gevolgd.

Qua infrastructuur beschikt het IZWO te Bredene over administratieve lokalen en verblijfmogelijkheden voor binnen- en buitenlandse vorsers, en aan de Spui- kom te Oostende over veldlaboratoria die ter beschikking worden gesteld van de leden voor proefnemingen en het organiseren van stages in mariene biologie. In samenwerking met de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken wordt de waterkwaliteit van de Spui- kom regelmatig onderzocht.

Het is dankzij de financiële en morele steun vanwege het provinciebestuur van West-Vlaanderen dat het IZWO in staat is de nodige infrastructuur te handhaven en haar taak als marien contactcentrum met de daaruit voortvloeiende activiteiten verder te zetten.

Besluit

Het voorgaande overzicht van de inspanningen van het provinciebestuur van West-Vlaanderen op het vlak van onderwijs, research en vorming is verre van volledig. Met het PTI, de PIH, het Vormingsinstituut voor de KMO en het IZWO zijn echter wel de belangrijkste instellingen terzake aan bod gekomen. Daarnaast komt het provinciebestuur evenwel nog financieel tussenbeide in een ruime waaier van instellingen en centra die eveneens actief zijn op dit vlak, doch die in het kader van deze bijdrage niet uitvoerig kunnen worden behandeld. We vermelden hier onder meer het Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (dat elders wordt behandeld), het postuniversitair Centrum Hoger Onderwijs en het Europacollege.

(2) Het Boekenfonds over Mariene Wetenschappen van het WES werd gedeponereerd in het IZWO.

Met de ASLK is het goed zaken doen.

Een echte partner is net zo begaan met de zaak als uzelf. Zo'n partner is de ASLK. Want de ASLK bezorgt u krediet op maat. Zowel kort- als langlopend. En zoals altijd behoren de ASLK-tarieven ook voor dit soort leningen tot de interessantste op de markt. Beginnende middenstanders en trouwe klanten genieten bovendien van extra voordelen. Door onze know-how op gebied van financiering en krediet kunnen wij u vaak nieuwe wegen wijzen. Uw ASLK-agentschap stelt u graag in contact met onze specialisten.

ASLK-SERVICE VOOR UW BEDRIJF

ASLK
we doen met u mee

Konvert Adviezen pvba

Selektie
van vast personeel

Konvert Bureau pvba

Uitzendkantoor
tijdelijk personeel

Kortrijk
Robbeplein 5
Tel. (056)21.45.70

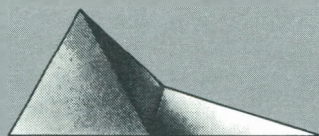
Brugge
Hoefijzerlaan 38
Tel. (050)33.16.66

Roeselare
Galerij St.-Michiels 4
Tel. (051)20.33.61

Deinze
Bullenstraat 4
Tel. (091)86.83.33

Eeklo
Stationstraat 107
Tel. (091)77.08.44

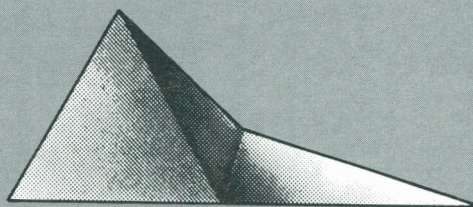
Streekeigen vertrouwd
met de eigen
kenmerken van
mensen en bedrijven

konvert

konverteert

geschikte mensen voor passende bedrijven
geschikte bedrijven voor passende mensen
sinds 1964

KONVERT SELEKTIE

KONVERT ADVIEZEN pvba rekruteert en selekteert bedrijfspersoneel in opdracht van zowel grote als kleine ondernemingen en verzorgt die konversie met professionele trefzekerheid.

De methodiek is wetenschappelijk gefundeerd en proefondervindelijk gegroeid op grond van duizende uitgevoerde selektie-opdrachten en geschiktheidsonderzoekingen.

Een staf van bedrijfspsychologen, personeelskonsulenten, maatschappelijke assistenten, adviseurs in vorming en loopbaan, samen met een team van praktijkmensen met doorgewinterde ondervinding, zorgen voor bewijsbare resultaten en overtuigende referenties.

Noch financieel, noch politiek, noch ideologisch gebonden werkt KONVERT onafhankelijk op een strikt deontologische wijze.

KONVERT INTERIM

Rentabiliteit in produktie en kantoor vereist ingrijpende methoden. De behoeften aan arbeiders of bedienden zijn niet bestendig dezelfde van het begin tot het einde van het jaar.

Regulariserende aanpassingen aan het bedrijfsritme zijn nodig. Zonder gebruik van interims is elke personeelsbezetting altijd ergens of onder- of overbevolkt.

Efficiënt georganiseerde ondernemingen hebben slechts het strikt nodige kernpersoneel in dienst dat voortdurend op volle capaciteit ingezet wordt.

Ter aanvulling of vervanging brengt de bliksemsnelle mobilisatie van vooraf geselecteerd, tijdelijk personeel de rationele, flexibele en economische oplossing.

Veelal zelfs zijn interims vitale werkrachten die het vast personeel stimuleren!

De doeltreffendheid van KONVERT-interims is bewezen door hun werkinteresse, aanpassingsvermogen en veelzijdige toepassingen. KONVERT kiest zorgvuldig zijn uitzendpersoneel. Ze leveren maximum nut omdat ze er goed van bewust zijn dat er op hen nooit opnieuw een beroep zal gedaan worden ingeval bedrijven ontevreden over hun prestaties blijken.

De interim-methode verstrekt een beweeglijk dynamisme en is een innoverende werktechniek die nu ter beschikking staat van alle progressieve ondernemingen, grote én kleine!

Zeervelen bedrijven van de streek werken - sinds reeds vele jaren - tot hun volledige voldoening met KONVERT-interims!

Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen

30 juni 1985 (Bron : RSZ)

Bedrijfstakken NACE-kode	Prov. W.-Vlaanderen			Arr. Brugge			Arr. Diksmuide			Arr. Ieper		
	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal
Landbouw, bosbouw, visserij	2.367	664	3.031	815	33	848	74	51	125	203	67	270
Vaste brandstoffen en cokesovens	215	3	218	215	3	218	—	—	—	—	—	—
Aardolieraffinaderijen	4	—	4	4	—	4	—	—	—	—	—	—
Elektriciteit, gas, warmte, water	2.126	213	2.339	622	49	671	39	1	40	98	3	101
Winning en eerste verwerking metalen	5.541	354	5.895	10	2	12	11	—	11	2	—	2
Winning en vervaar- digen niet-metalen delfst.	3.466	322	3.788	693	21	714	164	4	168	224	9	233
Chemische industrie	1.564	229	1.793	292	39	331	—	—	—	86	49	135
Metaalprodukten	5.757	618	6.375	845	142	987	227	18	245	220	10	230
Machines	10.815	851	11.666	5.516	489	6.005	114	14	128	1.749	99	1.848
Elektrotechnische indust.	3.737	3.264	7.001	2.042	1.897	3.939	3	—	3	108	96	204
Transportmiddelen	4.451	190	4.641	1.558	75	1.633	5	—	5	47	3	50
Fijnmechanische en optische industrie	183	84	267	40	15	55	2	—	2	1	—	1
Voeding	7.893	3.313	11.206	1.129	460	1.589	499	260	759	674	381	1.055
Drank	1.218	151	1.369	519	77	596	38	5	43	69	7	76
Tabak	100	318	418	9	68	77	27	118	145	16	20	36
Textiel	14.386	8.361	22.747	225	260	485	155	166	321	175	214	389
Leder	70	460	530	37	355	392	—	—	—	3	12	15
Schoenen en kleding	1.218	9.518	10.736	89	567	656	13	253	266	152	1.835	1.987
Houtindustrie en houten meubelen	9.705	1.445	11.150	1.850	428	2.278	347	41	388	654	142	796
Papier	390	238	628	52	50	102	—	—	—	52	40	92
Drukkerij	1.977	822	2.799	558	176	734	12	6	18	86	59	145
Rubber en plastic	1.530	335	1.865	45	3	48	—	—	—	5	5	10
Diversen	802	461	1.263	124	35	159	94	25	119	8	3	11
Bouwnijverheid	19.371	652	20.023	4.932	155	5.087	964	21	985	1.867	51	1.918
Handel	14.661	12.971	27.632	3.242	3.497	6.739	460	239	699	852	760	1.612
Hotel, restaurant, café	5.173	6.392	11.565	1.694	1.687	3.381	34	69	103	261	388	649
Reparatie	3.053	323	3.376	750	74	824	170	18	188	216	28	244
Vervoer - Verkeer	15.126	2.103	17.229	3.931	592	4.523	354	39	393	946	109	1.055
Bank, krediet- en verzekeringswezen	4.410	2.204	6.614	1.146	608	1.754	106	47	153	257	102	359
Dienstverlening, verhuur	5.129	4.083	9.212	2.123	1.335	3.458	72	81	153	132	143	275
Overheid, onderwijs	30.405	22.285	52.690	11.018	6.716	17.734	798	872	1.670	2.110	1.744	3.854
Diversen	12.987	28.765	41.752	4.082	8.924	13.006	158	701	859	1.524	2.475	3.999
Algemeen totaal	189.830	111.992	301.822	50.207	28.832	79.039	4.940	3.049	7.989	12.797	8.854	21.651
waarvan BTK - DAC - Jongeren stage	2.005	2.670	4.675	363	734	1.097	—	—	—	264	256	520

Arr. Kortrijk			Arr. Oostende			Arr. Roeselare			Arr. Tielt			Arr. Veurne		
M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal
224	131	355	353	13	366	258	189	447	215	173	388	225	7	232
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
672	85	757	387	44	431	167	23	190	37	3	40	104	5	109
4.753	330	5.083	—	—	—	758	20	778	7	2	9	—	—	—
1.473	157	1.630	301	16	317	370	89	459	234	23	257	7	3	10
349	72	421	785	57	842	27	1	28	25	11	36	—	—	—
2.204	249	2.453	180	14	194	1.191	66	1.257	753	88	841	137	31	168
1.667	131	1.798	122	15	137	1.237	84	1.321	230	8	238	180	11	191
672	578	1.250	21	1	22	777	670	1.447	114	22	136	—	—	—
376	27	403	576	8	584	1.736	71	1.807	137	5	142	16	1	17
47	11	58	38	39	77	31	18	49	22	—	22	2	1	3
1.079	392	1.471	513	443	956	2.559	726	3.285	850	261	1.111	590	390	980
237	15	252	18	2	20	237	32	269	100	13	113	—	—	—
46	106	152	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	5	6
10.099	5.411	15.510	293	98	391	875	517	1.392	2.347	1.495	3.842	217	200	417
4	11	15	2	10	12	12	51	63	12	21	33	—	—	—
390	3.484	3.874	14	119	133	352	1.707	2.059	202	1.510	1.712	6	43	49
2.321	340	2.661	59	9	68	2.593	309	2.902	1.781	170	1.951	100	6	106
216	57	273	4	31	35	52	42	94	14	18	32	—	—	—
546	233	779	74	32	106	561	199	760	131	108	239	9	9	18
439	43	482	30	5	35	505	152	657	502	127	629	4	—	4
416	184	600	44	50	94	97	135	232	19	29	48	—	—	—
4.851	194	5.045	1.890	74	1.964	2.500	80	2.580	1.715	44	1.759	652	33	685
4.886	3.631	8.517	1.668	1.859	3.527	1.981	1.681	3.662	935	628	1.563	637	676	1.313
751	987	1.738	1.370	1.663	3.033	361	420	781	86	136	222	616	1.042	1.658
831	85	916	275	40	315	525	52	577	172	18	190	114	8	122
3.171	504	3.675	4.150	528	4.678	1.375	162	1.537	727	67	794	472	102	574
1.542	760	2.302	420	216	636	615	345	960	193	76	269	131	50	181
1.780	1.177	2.957	305	649	954	475	328	803	98	86	184	144	284	428
6.046	5.618	11.664	4.198	2.617	6.815	2.908	2.408	5.316	1.150	1.239	2.389	2.177	1.071	3.248
2.758	6.717	9.475	2.158	3.616	5.774	1.515	4.037	5.552	305	1.104	1.409	487	1.191	1.678
54.846	31.720	86.566	20.248	12.268	32.516	26.650	14.614	41.264	13.114	7.486	20.600	7.028	5.169	12.197
460	686	1.146	649	549	1.198	269	445	714	—	—	—	—	—	—

Chapeau DATAKOR!

VMP

DATAKOR is een te Kortrijk gevestigd computer-bedrijf dat nu reeds 15 jaar actief is in de informatica-sector.

De medewerkers van DATAKOR, stuk voor stuk soft- en hardware specialisten denken mee met uw bedrijf bij het zoeken naar een optimale hardware/software *combinatie*. Omdat elk bedrijf anders is en andere behoeften kent, levert DATAKOR weinig standaardoplossingen.

In samenwerking met de klant maakt DATAKOR analyses van mogelijke knelpunten in uw bedrijf en gaat na welke informatie nodig is om efficiënt te kunnen werken. Wij onderzoeken hoe deze informatie te verkrijgen en het best gevisualiseerd kan worden.

Met DATAKOR software haalt U meer uit uw computer.

Dat dit geen *bluff-poker* is bewijst het vertrouwen dat een uitgebreide klantenkring reeds jarenlang aan DATAKOR schenkt.

U kan bij ons terecht voor consultancy, systeemanalyse, en programmatie. Kortom een *full-service softwarehouse*.

Wij kunnen de taak aan als U ons de *kans* geeft. **Wij werken uitsluitend met Hewlett-Packard hardware. Een gok minder voor U. Het kost U veel tijd en moeite om een betere *partnercombinatie* te vinden.**

Ik wil graag vrijblijvend vernemen wat Datakor voor mijn bedrijf kan doen.

Naam

Straat nr.

Postnr. Gemeente

Telefoon

Ingevuld terugsturen naar
Datakor pvba. Dam 11-1e
8500 Kortrijk.
Of bel dhr. Pappyn op het
nummer 056/222 652.

Motie GOM - West-Vlaanderen inzake het RTT-kontrakt

De GOM - West-Vlaanderen dringt aan dat ook Philips nv en Siemens nv betrokken worden bij het RTT-kontrakt.

De GOM - West-Vlaanderen vraagt dat alleen deze kandidaten voor het RTT-kontrakt in aanmerking komen die een belangrijke tewerkstelling verschaffen in België en over een ruime ervaring op het gebied van telekommunikatie beschikken. Philips nv en Siemens nv, die belangrijke vestigingen hebben in West-Vlaanderen, voldoen aan deze voorwaarden.

De systemen die deze bedrijven voorstellen zijn niet alleen heel betrouwbare systemen op de Europese markt, doch domineren ook de uiterst konkurrentiële markt van de USA. De toewijzing van het kontrakt aan deze firma's houdt belangrijke tewerkstellingsimplikaties in voor West-Vlaanderen.

Het toekennen van een substantieel deel van het kontrakt aan Siemens nv zal een belangrijk *rechtstreeks* tewerkstellingseffect hebben voor West-Vlaanderen. Indien het kontrakt wordt toegewezen aan de Siemens nv is de best uitgeruste afdeling voor de produktie van deze apparatuur het produktiebedrijf te Oostkamp.

Het toekennen van een substantieel deel van het kontrakt aan de Philips/ATT- en de Siemens/ATEA-groep zal ook een belangrijk *onrechtstreeks* tewerkstellingseffect hebben voor West-Vlaanderen.

Het betrekken van de Philips/ATT- en de Siemens/ATEA-groep bij de toewijzing van het kontrakt zal een signaal zijn aan de hoofdkwartieren in Eindhoven en München dat België de plaats die haar wordt toegekend in de strategie van deze multinationale groepen waardeert en dat België klaar staat om de verdere expansie van deze groepen in ons land, zowel wat betreft produktie als research, sterk te ondersteunen.

West-Vlaanderen zal meegenieten van een verdere ontplooiing van de Philips-groep en Siemens-groep in België dank zij de zetels van deze groepen te Brugge en te Roeselare, enerzijds en te Oostkamp, anderzijds.

De GOM - West-Vlaanderen is ook overtuigd dat de toewijzing van het kontrakt niet noodzakelijk moet beperkt worden tot 2 systemen van centrales. Reeds zes landen in Europa (Nederland, Groot-Brittannië, Italië, Zwitserland, Denemarken en Finland) opteerden voor meer dan 2 systemen. De meerkost was blijkbaar van die aard dat zij niet opwoog tegen de overweging dat op die wijze beter rekening kan gehouden worden met de belangrijke research- en tewerkstellingsinspanningen in deze landen door de internationale groepen die op de telekommunikatiemarkt opereren.

De GOM - West-Vlaanderen houdt een krachtig pleidooi opdat de belangrijke impuls die van een toewijzing van dit 'kontrakt van de eeuw' op de industriële ontwikkeling van West-Vlaanderen kan uitgaan, door de regering niet verwaarloosd wordt.

Bij de selectie van de Philips- en de Siemens-

systemen kiest de regering niet alleen voor topkwaliteit, doch verschaft zij ook aan de provincie West-Vlaanderen een economisch verantwoorde tewerkstellingsstimulus.

Belgisch Kontinentaal Plat

Op 4 en 5 december 1986 werd te Brugge een colloquium gehouden over het 'Belgisch Kontinentaal Plat'. Het colloquium werd georganiseerd door de vereniging Water, Energie en Leefmilieu, in samenwerking met het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek en de GOM - West-Vlaanderen. Aan bod kwamen de juridische, geologische, hydraulische en ekologische aspecten van het Belgisch Kontinentaal Plat, de diverse vormen van exploitatie, het beheer, de konventies en andere.

Ir. R. De Paepe, Sekretaris-Generaal van het Ministerie van Openbare Werken formuleerde bij zijn slottoespraak volgende aanbevelingen, als syntese van de besprekingen:

1. België moet een inspanning doen om het juridisch statuut van het Belgische Kontinentaal Plat te verbeteren. De grenzen van het Plat met dit van Frankrijk, Engeland en Nederland moeten zo spoedig mogelijk vastgelegd worden in bilaterale verdragen, zoals de Wet van 1971 dit voorschrijft.

Bij de discussie met zijn buurlanden moet België zich eveneens beroepen op overwegingen van billijkheid, zodat het Kontinentaal Plat een oppervlakte krijgt, die meer in verhouding ligt tot de oppervlakte van België.

De Wet inzake de uitbreiding van de territoriale zee tot 12 mijl moet zo spoedig mogelijk tot stand komen. Terzelfdertijd moeten aan de bevoegde departementen de nodige middelen ter beschikking gesteld worden om in deze territoriale zee de volledige nationale soevereiniteit uit te oefenen.

Bovendien moet België zo spoedig mogelijk de nodige wetgevende initiatieven nemen, die het mogelijk maken in zijn territoriale zee zinkende schepen te helpen of wrakken te bergen, zonder dat een derde om welke redenen dan ook, de reddings- of bergingsoperatie kan hinderen of verhinderen.

2. De onderwaterbodem en de ondergrond van het Belgisch Kontinentaal Plat moeten beter in kaart gebracht worden. De bodemrijdommen moeten geïnventariseerd worden. De winning van deze rijkdommen moet planmatig gebeuren met grote zorg voor het evenwicht van het ecosysteem.

3. De fysische, chemische en biologische waarnemingen op dat Belgisch Kontinentaal Plat moeten geïntensifieerd en verzameld worden, zodat de gevolgen van een ingreep matematisch kunnen voorspeld worden. Daartoe is een optimale coördinatie vereist tussen de diverse betrokken departementen, niet alleen op het hoogste niveau, maar eerst en vooral in de dagelijkse praktijk.

4. Het instandhouden van de maritieme toegangswegen naar de Belgische zeehavens is van prioritair belang voor de Belgische zeehavens. Het storten van opgebaggerde specie uit de vaargeulen op andere plaatsen in de Noordzee moet gebeuren met respect voor het ecologisch evenwicht van de Noordzee.

Bovendien moet er over gewaakt worden dat de baggerspecie in de bodem van vaargeulen niet verontreinigd wordt.

5. Het dispersievermogen van het water voor het dumpen van afval moet behoedzaam aangewend worden. Het verdient aanbeveling na te gaan of de storting van afval op een gekoncentreerde, maar goed beveiligde plaats op het Belgisch Kontinentaal Plat niet te verkiezen is boven een verspreiding van de verontreiniging over het gehele ecosysteem.

6. De exploitatie van de biologische rijkdommen van het Belgisch Kontinentaal Plat moet aangepakt worden. Het wetenschappelijk onderzoek terzake moet gestimuleerd worden.

7. Er moet een evenwicht gevonden worden tussen de behoeften van het kusttoerisme, en de noodzaak om over de volledige lengte van de kust een zo natuurlijk mogelijke zeewering tot stand te brengen.

8. België moet zo spoedig mogelijk het meetnet 'Vlaamse Banken' operationeel maken, en dit systeem verbinden met soortgelijke systemen, aanwezig op het aangrenzende kontinentale plateau.

9. Nauwe samenwerking tussen de privé-firma's en de openbare besturen kan tot zeer goede resultaten leiden. Aangepaste wettelijke formules zouden kunnen uitgewerkt waarbij de private firma's zich verbinden tot research en investeringen, in ruil voor het verkrijgen van een overheidsopdracht van beperkte duur.

10. Het is absoluut vereist dat zo spoedig mogelijk een veiligheidsplan voor de Noordzee uitgewerkt wordt, niet alleen voor het vrijwaren van de scheepvaart, maar ook om ernstige verstoring van het mariene evenwichtssysteem te vermijden. Een dergelijke plan vereist niet het opzetten van nieuwe structuren. Een nauwe samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties, en een samenbundeling van de beschikbare middelen is wellicht reeds voldoende.

Transportzone Zeebrugge

Op 14 november 1986 ontving de Transportzone Zeebrugge een reeks personaliteiten en geïnteresseerden uit het Zeebrugge-midden in het sluisbedieningsgebouw van de MBZ aan de zeeluis te Zeebrugge.

Uit de voorstelling van de zone door dr. N. Vanhove, voorzitter TZZ, bleek dat deze nu werkelijk in de uitvoeringsfase getreden is. Van de voorziene 60 ha worden de eerste 13 ha nu gerealiseerd. Van zodra de infrastructuurwerken waren beëindigd, vestigden zich reeds het benzinstation Total België en de Bandencentrale J. & F. Robert op het terrein.

Ook het burelencomplex krijgt stilaan vaste vorm.

Van de 2.000 m² beschikbare ruimte heeft reeds een derde een vaste bestemming gekregen. De doeane-diensten zullen ongeveer 300 m² innemen. Voor een definitieve volledige inplanting van de doeane zullen nog 450 m² nodig zijn. Door deze centralizatie zal de dienstverlening van de doeane aan de diverse ontschepingspunten zelf in de haven in geen enkele mate in het gedrang komen.

Andere klanten voor het burelencomplex zijn de firma Interrent, de Generale Bank, de Interbedrijfsge-neeskundige vereniging IKMO en de RVA. Ook de burelen van de TZZ zullen naar de Transportzone worden overgeplaatst.

Voor de andere terreinen bestaan er reeds verkoopbeloften met eventueel een optie op ruimte voor verdere uitbreiding:

D.D. Trans-tankcleaning, kocht 3.600 m² en nam een optie op nog 2.500 m²;

Hoste pvba uit Deinze koopt 5.000 m² met een optie op nogmaals 2.500 m²;

ATACC, All Travel and Car Cleaning uit Blankenberge kocht 1.500 m².

Verder zijn er gevorderde besprekingen met Novotel voor de vestiging van een Formule I-hotel en wordt er een stockeringsruimte van 1 ha voorbereid.

Ook de plannen om de omleiding van de De Maerelaan rond de Transportzone te realiseren, en de doorsteek van de De Maerelaan onder de Koninklijke Baan voor het zwaar vervoer naar de haven, naderen een realisatie.

Bij een gunstige evolutie van de besprekingen met een andere potentiële klant kan de spooraansluiting naar de Transportzone gerealiseerd worden op ongeveer 10 maanden. Alle plannen zijn reeds uitgewerkt.

De aandacht van de aanwezigen werd er nogmaals op gevestigd dat de Transportzone wel haven- maar niet watergebonden klanten wenst aan te trekken. De gehanteerde prijzen zijn voor de aangeboden, volledig uitgeruste vestigingsmogelijkheid als gunstig te omschrijven, rekening houdend met andere uitgeruste terreinen in buiten- en binnenlandse transportzones.

Nieuwe spuitcomputer bij Delvano

De firma Delvano pvba is gespecialiseerd in spuitmachines voor land- en tuinbouw. Zij is sinds 20 jaar gevestigd te Harelbeke.

Zopas werd een volautomatische spuitcomputer Spraymatic ontworpen, in samenwerking met ACEC.

Deze zelfrijdende spuitmachine werd in 1985 ontworpen en in 1986 op de markt gebracht. Ten einde een diversifikatie van de cliënteel mogelijk te maken, ontwerpt Delvano ook spuitmachines voor onderhoudsdiensten van steden en gemeenten, beregeningsinstallaties voor tuinbouw, parken en sportvelden.

Een speciale afdeling houdt zich bezig met de verkoop van graafmachines.

De dienst-na-verkoop is speciaal georganiseerd.

MOL CY nv Diksmuidesteenweg 63
B-8830 Hooglede / Belgium
Tel. (051) 70 16 81
Telex 81949 mol b
Telefax (051) 70 30 38

**Bedrijfs- en
speciale voertuigen**

- gewoon wegvervoer
- zwaar wegvervoer
- speciale voertuigen
 - voor geologische exploratie en oliewinning;
 - dolly's voor vervoer van bomen, palen en spanten.

Luchthavenmaterieel

- Trekkers voor vliegtuigen en goederenvervoer
- Aircraft refuellers en brandstofvervoer
- Hydraulische hefplatforms (schaartype).

Materieel voor haven en overslagterreinen

- Standard terminal trekkers
- Ro/Ro-trekkers
- Opleggers en aanhangwagens.

Kraanchassis.

Autobussen en autocars.

Vuilniswagens.

Diesel-elektro generatoren van 10 tot 150 kVA.

Bedrijfsuitrustingen en componenten.

Ruildieselmotoren en revisie, opladers.

Modern uitgerust machinepark met NC en CNC bewerkingsmachines.

Behandeling van onderdelen.

Investerings bij Lannoo-Tielt

In 1986 werden in de Drukkerij-Uitgeverij Lannoo bvba te Tielt voor ruim 30 miljoen frank investeringen gedaan. Zij volgen op de 58 miljoen fr. in 1984 en 1985 en zijn meteen een aanloop naar nogmaals 75 miljoen fr. investeringen in 1987.

Met deze investeringen heeft het 77-jarig bedrijf o.m. een industriële boekbinderij gebouwd met een oppervlakte van 2.300 m². In deze nieuwe hal werd de volledige boekbinderij overgebracht, die nu opereert als een zelfstandige eenheid.

De inplanting van de machines is opgevat als een ideale routing. Een 300 meter lange onderkeldering laat daarbij een zeer grote flexibiliteit toe bij de opstelling van de machines.

Alle kompressoren werden vervangen door een centrale afzuig- en blaasluchtinstallatie, die in een afzonderlijke ruimte werd opgesteld, wat geluidshinder

vermijdt. Alle papiersnippers worden direkt bij de werkpost afgezogen en in één centrale container geperst. De bediening van de diverse bindmachines gebeurt langs een geheel van transportbanden.

Voor 1987 worden er nog nieuwe investeringen voorzien, vooral in nieuwe materieel.

De belangrijkste aankoop in dit verband wordt wel een snellopende vijfkleurenpers, die eind 1987 bedrijfsklaar moet zijn. Zowel de drukkerij als de zetterij worden verplaatst en gemoderniseerd, terwijl ook de burelen worden uitgebreid. Deze nood aan een nieuw layout is een gevolg van een jarenlange groei binnen een bestaand kader, waarbij teveel functies door elkaar verweven waren. Lannoo is immers een van de meest geïntegreerde grafische bedrijven in België, met drie afdelingen.

De *afdeling drukkerij* bestaat uit een ontwerpstudio, een reprografische dienst, de drukkerij, een industriële binderij, een magazijndienst en de verzending.

Studio, repro, drukkerij en binderij werken ook voor derden, maar zij zijn als geheel toch hoofdzakelijk georiënteerd naar opdrachten van de eigen commerciële dienst die instaat voor de verspreiding van boeken en grafiek. De commerciële dienst zoekt op een actieve manier drukopdrachten buitenshuis, veelal voor de vierkleurendrukpersen, wat vertaald wordt in standing-volle uitgaven voor derden.

De uitgeverij voor boeken brengt jaarlijks ongeveer 120 nieuwe titels op de markt. Lannoo heeft een eigen verkoopkantoor in Nederland en verzekert in België de distributie van een Nederlandse firma.

De uitgeverij voor grafiek is de derde afdeling. Deze afdeling geeft onder meer wenskaarten, kantoorbehoeften, kalenders en briefpapier uit.

In totaal worden daarbij door Lannoo 205 personen tewerkgesteld, waaronder 60 bedienden.

De totale omzet bedraagt ongeveer 525 miljoen fr. in 1981. De cash flow bedraagt ongeveer 30 miljoen fr., wat een lichte stijging betekent tegenover 28,8 miljoen fr. in 1984 en 27,5 miljoen fr. in 1985. De personeelskosten bedragen 40% van de omzet.

Lannoo voert voor ongeveer 30% van de omzet uit naar het buitenland. Dit is mogelijk dank zij zijn veelkleurige en meertalige uitgaven, zowel boeken als grafiek. Deze trend zal nog verder versterkt worden door een bestendige aanwezigheid in de Europese kontekst van de Brussels International Trade Mart.

Ottosson kreeg bestelling Arctic-kabines

De firma Ottosson nv uit Wevelgem is gespecialiseerd in het maken van kabines voor industriële voertuigen. Zopas heeft zij van Caterpillar een bestelling gekregen van voorlopig acht kabines voor pipe-line-leggers in Siberië. Deze machines worden gebruikt bij de aanleg van de Progress Pipeline tussen Siberië en West-Europa.

De bestelling van Caterpillar slaat op een eerste kontrakt van 8 speciale kabines; later kan daar een nieuwe bestelling op volgen. De Arctic-kabines moeten kunnen funktionieren in een zeer koude omgeving. Ottosson maakt sinds 1975 dergelijke modellen. Zij leverde ongeveer 3.000 kabines in 10 jaar tijd. Het bedrijf beschikt in Wevelgem, op het industrieterrein rond het Vliegveld, over 10.000 m² terrein.

Eerst kwam alle materiaal uit Zweden. Sindsdien is de produktie te Wevelgem gevestigd, in een autonoom bedrijf met Zweeds kapitaal. De afzet gebeurt naar 27 verschillende landen, veelal in Europa, maar ook in het Oosten, inbegrepen Japan en Afrika.

De tewerkstelling bedraagt 100 personen. Deze personeelsbezetting groeit nog aan; ook voor 1987 wordt er nog een aangroei verwacht.

Met een kapitaal en reserves van 21 miljoen frank werd er in 1985 een omzet van 174 miljoen frank gerealiseerd. Er waren 8 miljoen frank afschrijvingen en 7 miljoen frank winst.

IK GA DUS INVESTEREN IN M'N ZAAK. MIJN BANKIER GEEFT MIJ RAAD.

Enkele jaren geleden startte ik mijn eigen zaak. Ik heb het nooit makkelijk gehad, maar nu gaat het goed. En toch is dat vandaag de dag niet meer voldoende. Als ik echt wil slagen dan moet ik investeren. Ik heb alles grondig nagerekend, een duidelijk omschreven raming gemaakt en uiteindelijk beslist.

Ik praat erover met mijn bankier. Wij nemen samen de verschil-

Mijn bankier herinnert mij ook aan de steun die ik van de Staat kan ontvangen: rentesubsidies, kapitaalpremies, fiscale voordelen. Hij legt er mij niet alleen de verschillende aspecten van uit maar hij stelt ook voor mij

INVESTERINGSKREDIET

lende kredietvormen door zoals kaskrediet, financiering en investeringskrediet en ik opteer voor het laatste. Daarna zoek ik samen met mijn bankier welke terugbetalingsvoorwaarden het best aansluiten bij de financiële mogelijkheden van mijn zaak. Ik ben er helemaal gerust in, alles is perfect berekend.

te helpen bij het voorbereiden en opstellen van mijn dossier.

Ik heb eens te meer goeie raad gekregen van een echte partner. Nu voel ik mij zeker. En kan ik investeren onder de beste voorwaarden.

Aluvan in nieuwe lokalen

Aluvan

Aansluitend aan een nieuwe bedrijfsoptiek bij BN-Spoorwegmaterieel en Metaalkonstrukties te Brugge, werd de afdeling Aluvan - Truck & Trailer Bodies overgebracht naar een nieuwe vestigingsplaats te Sint-Pieters/Brugge. Tevens verkreeg Aluvan een feitelijke eigen autonomie, met eigen middelen, een eigen verantwoordelijkheid, een persoonlijk leiderschap en — vanaf april 1987 — eigen sociale structuren.

De totale oppervlakte van de nieuwe werkplaatsen bedraagt ongeveer 8.500 m². De investeringen in gebouw, uitrusting, machines in 1985-86 bedroegen 110 miljoen fr.; aan gereedschappen werden in 1986 voor 15 miljoen fr. besteed. Ook voor 1987 en volgende jaren wordt er verder geïnvesteerd in machines en uitrustingen, passend in een verdere automatizatie.

Aluvan produceert sinds een 20-tal jaren geprefabriceerde panelen voor industriële carrossiers. Iedere bouwkit bestaat uit 2 zijwanden, 1 dak, 1 voorwand en 1 achterraam. De carrossier assembleert alles op een vrachtwagenchassis en brengt de nodige binnen- en buitenafwerkingen aan. Het bedrijf heeft een produktiekapaciteit van een 20-tal kits per werkdag in één ploeg.

Het produkt wordt voor 80% uitgevoerd naar 15 exportmarkten. In landen als België, IJsland, Noorwegen en Denemarken is Aluvan nu reeds marktleider; binnenkort wordt dit ook zo in Nederland. In West-Europa wordt enkel in Ierland en Griekenland nog niet verkocht.

Als basisprodukt werd lange tijd het aluminium gebruikt. Sinds eind 1970 zijn daar wanden aan toegevoegd in gelagerd hout, aan beide zijden bedekt met een met glasvezel versterkte polyesterlaag. In 1980 bestond er ook een lichtere versie en in 1985 zijn daar licht-

geïsoleerde wanden bijgekomen voor transporten onder gekontroleerde temperatuur.

De laatste jaren werd er een gemiddelde jaarlijkse volumegroei van 10% bereikt. De direkte tewerkstelling bedraagt 80 personen; samen met de indirecte tewerkstelling bij de onderaannemers werken ongeveer 150 personen voor de export.

De andere BN-afdelingen

Evenals Aluvan zullen ook de andere afdelingen van BN een grotere autonomie en verantwoordelijkheid krijgen.

Inzake *rollend spoorwegmaterieel* is BN op dit ogenblik bijna uitsluitend aangewezen op de exportmarkt, aangezien de binnenlandse markt geen bestellingen plaatst, noch zelfs een programmatie heeft.

Uit het buitenland kwam er een bestelling uit Argentinië, voor een samenwerking in Buenos Aires. Turkije vraagt de bouw van een eigen bedrijf voor rollend materieel. Verder zijn er (aanslepende) besprekingen voor projecten in de DDR, Manila, Afrika en Marokko.

Voor de *tramstellen* zijn er zowel ingrijpende vernieuwingen gepland van het bedrijf uit (minder duur materieel, nieuwe produkten zoals een suburban rijktuig met nieuw modulair concept) als er zeer gedifferentieerde aanvragen binnenkomen vanwege potentiële klanten. De stad Rouen (Fr.) vraagt zeer concreet om nieuwe tramstellen te mogen bestellen.

Ook de afdeling *Mekanische konstruktie* zal eerstdaags zelfstandiger worden, onder de naam Brumeca. Sinds drie jaar wordt daar hard aan gewerkt.

De afdeling *containers* tenslotte heeft af te rekenen met zeer zware moeilijkheden, ingevolge het ineenstorten van de wereldmarkt voor containers en het uitblijven van overheidsorders terzake.

Nieuwe koelloods te Zeebrugge

In de achterhaven te Zeebrugge wordt een nieuwe koelloods gebouwd door Zeebrugge Shipping and Bunkering nv. De loods zal 4.000 m² oppervlakte hebben. Zij zal de eerste ladingen ontvangen in januari 1987. Deze zijn herkomstig van de firma 'Cyprus Potato Board' en zij bestaan uit groenten, fruit en aardappelen uit Cyprus.

Vanuit Zeebrugge zullen de verse groenten en fruit verder verdeeld worden naar Duitsland en Nederland.

Zeebrugge Shipping and Bunkering Co, dat reeds meerdere decennia in Zeebrugge actief is, begon aldaar als kolenbunkeraar. Sindsdien is Zeebrugge Shipping & Bunkering uitgebouwd tot expeditiebedrijf, scheepsagentschap, stuwadoorbedrijf en scheepsbevrachter.

De nieuwe loods is gebouwd in de achterhaven, naast de loodsen van de Belgian New Fruit Wharf, wat meteen de positie versterkt van Zeebrugge als haven voor de aanvoer van groenten en fruit.

Proeflading voor containerschip te Avelgem

Op 18 november 1986 werd er te Avelgem een proeflading op een containerschip van de binnenvaart gerealiseerd door de firma CGB.

De onderneming Container & Goederen-Behandeling (CGB) bvba werd in 1985 opgericht met als hoofdactiviteit het vervoer van containers per binnenschip.

CGB verzorgt momenteel een feederdienst met dagelijkse afvaarten tussen Antwerpen en Rotterdam. Op aanvraag worden eveneens containers vervoerd tussen Antwerpen en andere bestemmingen zoals: Amsterdam, Vlissingen, Gent, Luik, Zeebrugge, verschillende terminals aan de Rijn en diverse andere bestemmingen in Duitsland.

De lading containers welke door CGB met het motorschip *Rosario* aangeleverd werd is een voorproef van wat via de terminal kan verwezenlijkt worden.

De containers kwamen uit Langschede bij Dortmund, met eindbestemming de haven van Duinkerke. Het combinatie-vervoer bestond uit een voortransport per vrachtwagen tot Düsseldorf, vervoer per binnenschip tot Avelgem en vervolgens een na-transport per vrachtwagen tot Duinkerke.

De lading containers bestond uit $36 \times 40'$ flat containers welke op de terminal van Düsseldorf 'drie hoog' in de lichter geladen werden. De reisduur per binnen-

schip bedroeg drie dagen en de gevolgde vaartweg was vanaf Düsseldorf via Lobith naar Gorkum, Willemstad naar Antwerpen en dan via de Schelde naar Merelbeke tot Avelgem. Deze lading containers is een eerste levering van een totaal lot van $166 \times 40'$ flat containers.

De aandacht van CGB gaat echter uit naar de oprichting te Avelgem van een 'multimodal multi-use' terminal voor overslag van containers en van konventionele stukgoederen tot bulkgoederen. Het streefdoel is dat deze inland-terminal volledig operationeel zou zijn medio september 1987.

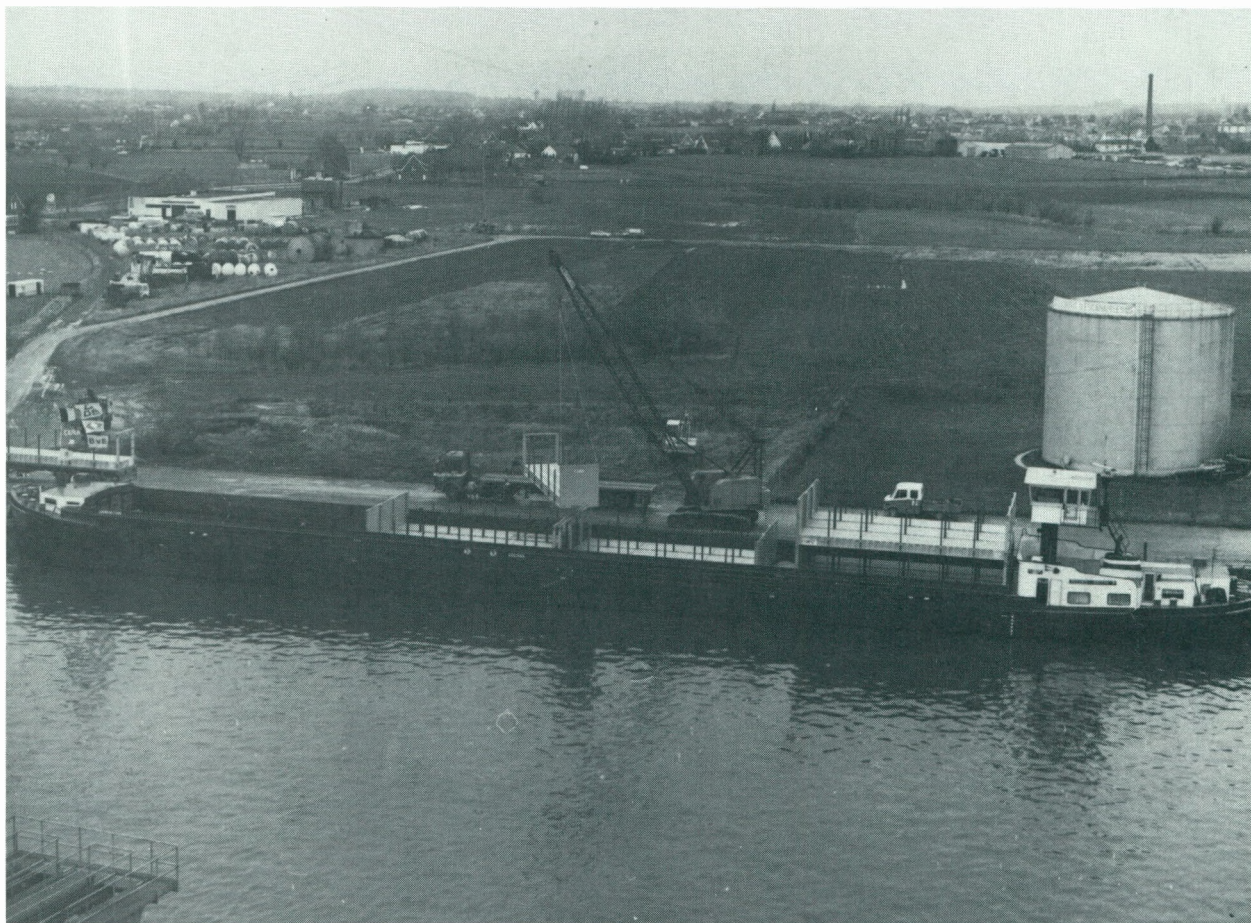
Het industrieterrein Avelgem is een realisatie van Leiedal.

De bruto-oppervlakte bedraagt 17 ha, de verkoopbare oppervlakte is 16 ha. De aanleg startte in 1975, de eerste bedrijven vestigden zich in 1976. Momenteel zijn er reeds 4 bedrijven gevestigd.

6 ha zijn voorbehouden voor watergebonden bedrijven. De Schelde is daar bevaarbaar voor schepen tot 1.350 ton. De bestaande kaaimuur van 130 m lengte wordt verlengd tot 160 à 180 meter.

Onder impuls van de GOM - West-Vlaanderen en van Leiedal worden daar 4 ha gronden voorbehouden voor een binnenvaartterminal voor containers en voor bulkgoederen. De proefvaart van november jongstleden past in het operationeel maken van de terminal.

Er wordt een tewerkstelling van 35 personen voorzien.

BUSINESS TRAINING CENTER

❖ **MAAK ER WERK VAN...** ❖

Volg nu een professionele opleiding op IBM Personal Computer !

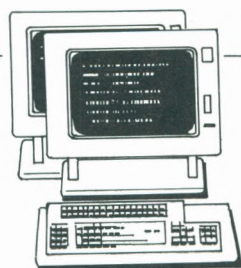
Het gloednieuwe Business Training Center van General Systems Europe nv biedt U unieke mogelijkheden om U in te leiden of verder te bekwamen in de informatica.

- Sfeervolle leszaal met topakkomodatie.
- Eén cursist = één computer.
- Barco Retro 67 (scherm van 136 x 102 cm).
- (GS Europe nv is de enige dealer die daarover beschikt !)
- Lesgevers-specialisten met jarenlange praktijkervaring.

KURSUSKALENDER 1986

KURSUS	DUUR		DATA	
	DAG	AVOND	DAG	AVOND
DOS (Operating system)	1	2	17/09-15/10 13/11-03/12	16-18/09 14-16/10 12-13/11 02-04/12
Spreadsheet (Lotus 1-2-3)	3	6	04-05-06/11	20-21-22-27-28 29/10
Assistant Reeks (Geïntegreerde software)	2	4	25-26/11	22-23-29-30/09
Boekhouden PC		3		09-10-11/12
DBase III	3		08-09-10/12	
Displaywrite 3 (Tekstverwerking)		2		23-24/10 15-16/12

Voor uitgebreide documentatie onderstaande bon invullen en opsturen.

Ik wens vrijblijvende documentatie betreffende volgende door U georganiseerde cursussen :

DOS
Spreadsheet
Assistant Reeks

☐
☐
☐

Boekhouden PC
DBase III
Displaywrite 3

☐
☐
☐

Naam :

Bedrijf :

Adres :

Postnr. : Gemeente :

Tel. :

**GENERAL
SYSTEMS
EUROPE NV**

Kortrijksesteenweg 321
B-8730 Harelbeke
Tel. (056) 71 34 74 (4 l.)

Injextru Plastics bouwt

Injextru Plastics in Tielt heeft zopas zijn bestaande bedrijfsruimte aangevuld met een nieuw magazijn van ruim 700 m².

Injextru is gespecialiseerd in de extrusie van industriële profielen in termoplastische kunststoffen. Het bestaat reeds 40 jaar en vervaardigt alle matrijzen uitsluitend met eigen personeel in eigen werkhuizen. Momenteel beschikt het bedrijf over ongeveer 2.000 matrijzen.

Deze matrijzen zijn zo kostbaar, dat zij de bouw van een kwasi-brandvrije bunker rechtvaardigen. De nieuwe ruimte laat toe ook de gebruikte grondstoffen beter te stockeren, waarbij elke grondstof een afzonderlijke ruimte werd toebedeeld.

De nieuwbouw vergde een investering van ongeveer 7 miljoen frank. Injextru stelt 62 personen tewerk. Kapitaal en reserves bedragen 19 miljoen frank.

De omzet in 1985 bedroeg 143 miljoen frank, de afschrijvingen 106 miljoen frank en de winst 2,4 miljoen frank.

Inwijding Televic - R & D-Center

Op 21 november 1986 werd te Izegem het nieuw R & D-Center van Televic officieel geopend. Dit complex werd aangebouwd aan het bestaand complex.

De elektronische systeembouwer Televic nv uit Izegem heeft zijn groeiende R & D-afdeling ondergebracht in een nieuw gebouw bij de fabriek te Izegem. Televic realiseerde de laatste jaren onder meer geïnformatiseerde simultaanveilingen in België en in Zweden, telekonferentie, simultaanvertalingssystemen in de Europese en internationale instellingen.

De investering bedroeg 17 miljoen frank. Het onderzoeksteam bestaat thans uit 15 ingenieurs. Er werden opmerkelijke vorderingen gemaakt in de digitale signaalprocessing, onder meer op het gebied van het geven van gesproken bevelen aan de computer.

Televic verwacht in 1986, 10% groei in omzet en een evenredige verhoging van de winst die in 1985 13 miljoen frank bedroeg. Het kapitaal bedraagt 30 miljoen frank, de reserves 53 miljoen frank. De omzet was in 1985 180 miljoen frank.

Outboard Marine investeert

Outboard Marine, bouwer van buitenboordmotoren te Brugge, zal 5 miljoen dollar (ongeveer 200 miljoen frank) investeren in de modernisering van zijn produktiemiddelen, met inbegrip van aanmaakuitrustingen bij Europese leveranciers. Op deze wijze zal een groot gedeelte van de produktiefaciliteiten in Brugge vernieuwd worden.

Outboard Marine Belgium is de Europese vestiging van Outboard Marine Corporation (USA). Het maakt twee types buitenboordmotoren uit de volledige gamma: de Evinrude en de Johnson. Vanaf 1987 zullen daar twee nieuwe driecilindermotoren van 60 en 70 PK aan toegevoegd worden.

In België zal, zoals dit nu reeds gebeurt, naast deze produktie ook de verkoop in Europa, Afrika en het Midden-Oosten verder gebeuren.

Outboard Marine Belgium heeft een kapitaal van 150 miljoen frank en 17 miljoen frank reserves. Haar omzet bedroeg in 1984 4,4 miljard frank. Zij deed 51 miljoen frank afschrijvingen en maakte 8 miljoen frank winst.

Bekroningen Internationale Meubelbeurs

De Internationale Meubelbeurs te Brussel bekroonde 8 deelnemers van de 60 stands. Van deze 8 gelauwerden zijn er 4 Westvlaamse bedrijven.

Vandermeeren uit Alveringem

De 'Gouden stoelenmaker' ging naar het meubelbedrijf Vandermeeren uit Veurne, voor een modulaire eetkamer. Over dit in 1933 gesticht bedrijf verscheen reeds een uitgebreider bijdrage in 'West-Vlaanderen Werkt' (nr. 4/1986, blz. 224). Ter herinnering: het bedrijf telt 77 tewerkgestelden, heeft een omzet van 150 miljoen frank en werkt uitsluitend voor de Belgische markt.

Hero uit Ruddervoorde

Een 'Zilveren stoelenmaker' ging naar het bedrijf Hero uit Ruddervoorde, in de categorie klassieke meubelen. Het bekroonde meubel is een biomeubel, waarbij alleen natuurlijk eikehout wordt gebruikt, afgewerkt met vernis. Het meubel wordt eerder artisanaal gemaakt.

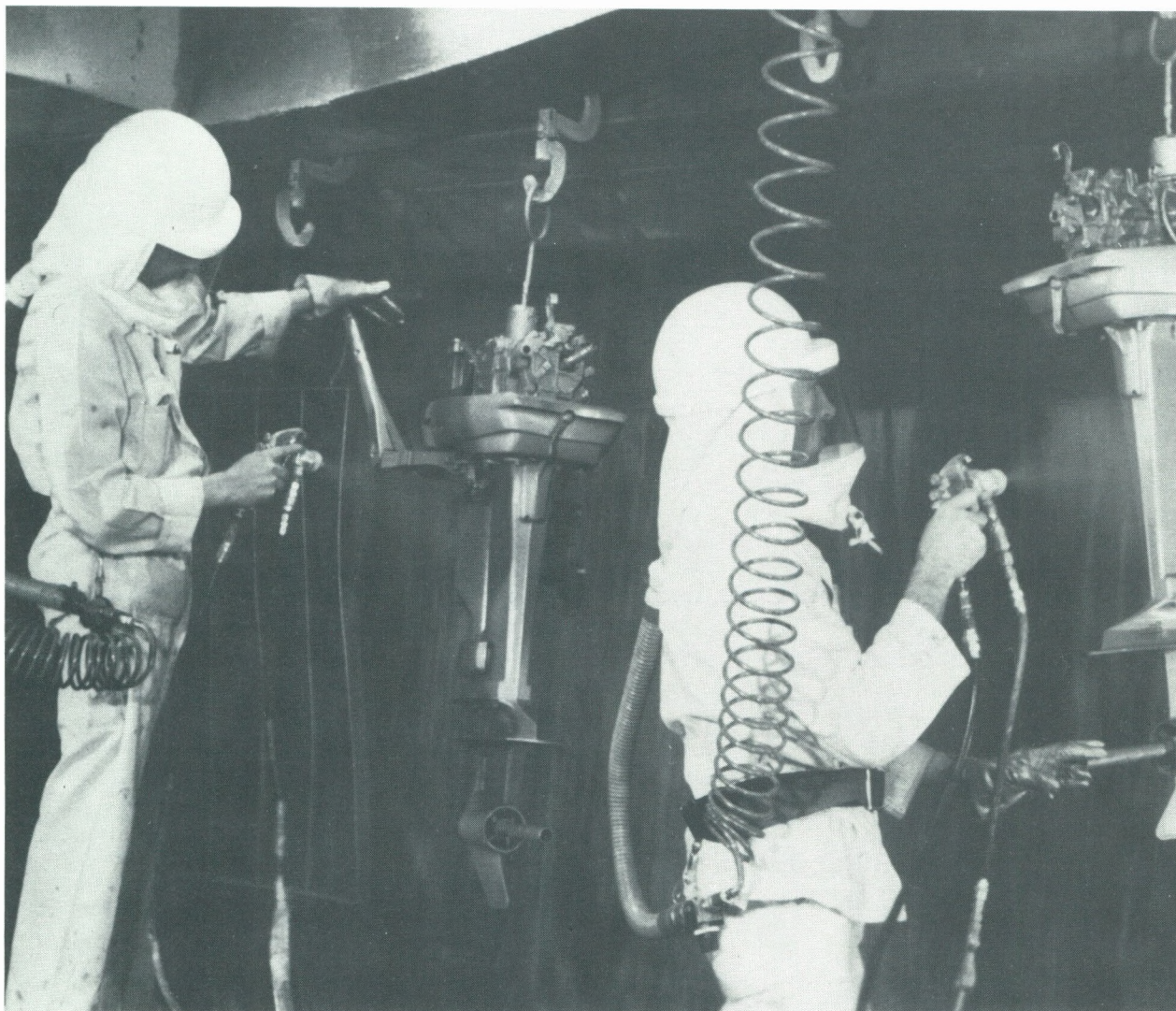

Foto Outboard Marine

Het bedrijf werd 25 jaar geleden gesticht. Het telt 450 werknemers en heeft 4,3 ha overbouwde oppervlakte op een terrein van 12 ha. De uitvoer gebeurt vooral naar Duitsland; 60 à 65% van de omzet wordt uitgevoerd. De omzet bereikte 1,2 miljard frank in 1985 en zal 1,3 miljard frank bereiken in 1986. Het kapitaal bedraagt 71 miljoen frank; de reserves 113 miljoen frank. Er waren in 1985 33 miljoen frank afschrijvingen en 4 miljoen frank winst.

Juventa uit Ledeberg

Juventa ontving ook een 'Zilveren stoelenmaker' voor een moderne slaapkamer uit MDF-platen.

Juventa is een dochteronderneming van Verfaillie uit Moorslede (slaapkamers in stijl en eetkamers in stijl en modern); het kapitaal en de reserves bedragen 25 miljoen frank. Na 1 miljoen frank afschrijvingen bedroeg de winst nog 6 miljoen frank in 1985. De tewerkstelling is nog minimaal; voor 1987 wordt een aanwerving van een tiental personen verwacht.

Varam uit Menen

Ook Varam ontving een 'Zilveren stoelenmaker', in de categorie zitmeubelen, voor een lederlook-salon.

Varam werd gesticht in 1948. Het werkt voor 90% voor de Belgische markt; 10% wordt uitgevoerd naar Frankrijk. Met een kapitaal van 10 miljoen frank en 8,4 miljoen frank reserves realiseerde Varam een omzet van ruim 140 miljoen frank in 1986, wat een stijging met 30% betekent tegenover 1985. De tewerkstelling bedraagt 80 personen.

Ruilverkaveling te Houtave

Te Houtave werd op 30 oktober 1986 de akte van ruilverkaveling ondertekend voor een blok van 1.871 ha. Houtave is een deelgemeente van Zuienkerke. Het is de vermoedelijke geboorteplaats in de 13de eeuw van Jacob van Maerlant.

De ruilverkaveling is gestart in het vooruitzicht van de ontsluiting van Zeebrugge bij middel van de autosnelweg A17 doorheen Houtave (regeringsbeslissing 1972 en ontwerp gewestplan 1974). Tevens was er de vraag om een expressweg uit te bouwen tussen de E40 en De Haan, langs een nieuw tracé.

Beide wegen zouden de gemeente doorkruisen. Bij KB van 15/10/1976 werd er een comité opgericht voor een ruilverkaveling, waarin voor beide wegen telkens 5 km opgenomen zouden worden. Sindsdien werden deze autosnelwegen echter niet meer uitgevoerd. De reeds onteigende grondstukken werden in de ruilverkaveling herschikt, maar worden voorlopig niet van eigenaar en gebruiker veranderd.

De ruilverkaveling Houtave ligt in de 'Nieuwe Polder van Blankenberge'. Binnen de ruilverkaveling werd een nieuw pompgebouw gebouwd op 'De Katte' en na-

bij 'De Steger'. Beide gemalen lozen in het kanaal Brugge-Oostende. Zij maken deel uit van een volledig net van kultureeltechnische waterbeheersingswerken.

In het gedeelte 'De Lage Moere' (420 ha, waarvan 182 ha in de ruilverkaveling) werden speciale natuurbeschermende maatregelen voorzien. Als geheel kent dit vroeger turfwinninggebied een extensieve landbouw-exploitatie, veelal als drassig maaigras. In het natuurgebied werden wel enkele sluisjes gebouwd, maar de indeling van de kavels zelf en hun kultureeltechnische toestand bleven onveranderd.

In het ruilverkavelingsblok zelf werd een speciale aandacht besteed aan het behoud en de opbouw van het landschap, onder meer met een aangepaste vrijwillige erfbeplanting.

De nieuwe kavelindeling zelf vergrootte de gemiddelde kavels met ongeveer 84%, terwijl het aantal kavels per bedrijf gemiddeld daalde met 55%.

Er werden 59 km grote en kleine waterlopen en 81 km kavelsloten aangelegd, 2 pompgebouwen gebouwd, 200 ha geëgaliseerd; 133 km overtollige sloten en waterlopen werden gedempt. Er werden 4,3 km wegen verbeterd en 7,2 km nieuw aangelegd, plus 1,3 km hoeve-ontsluitingen. De totale kostprijs is 326 miljoen frank, voor 80% gesubsidieerd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 11% door de Provincie West-Vlaanderen en 3 à 6% door de gemeenten De Haan, Jabbeke en Zuienkerke.

Haco uit Roeselare-Rumbeke aan de eer

De firma Haco nv uit Roeselare-Rumbeke ontving zo pas de Oscar van de Export 1986. Zij is gespecialiseerd in de productie en de reparatie van hydraulische werktuigen.

De firma startte in 1965; in 1971 werd de eerste plaatbewerkingsmachine, een metaalschaar, op de markt gebracht. Sindsdien is Haco een belangrijke onderneming voornamelijk in de productie en de commercialisatie van plooibanken en metaalscharen.

Tot 1980 verdubbelde de omzet om de drie jaar; van 1980 tot 1984 was er een verdubbeling om de twee jaar. In 1986 was er een omzet van 1 miljard fr.

Tot de Haco-groep behoren, naast Haco zelf, een industriële vestiging Robosoft nv, met vestiging op de T-zone te Ieper, twee industriële vestigingen in Frankrijk en handelsondernemingen in de USA, Duitsland, Singapore, Groot-Brittannië, Griekenland en België. Verder is er nog export langs een internationaal dealer-net.

Haco zelf bereikte in 1985 een exportpercentage van 92%, naar 45 verschillende landen. Elk jaar worden er nieuwe landen bewerkt. Recentelijk werden markten als China, Canada, Egypte en India aangepakt.

Haco heeft steeds geïnvesteerd in de nieuwste machines. De voorbije jaren werd er voor 60 miljoen fr. geïnvesteerd, vooral voor CNC-gestuurde machines.

Tal van nieuwe technologieën werden in eigen be-

drijf ontwikkeld. Dit groeide uit tot de oprichting van Robosoft nv, een technologisch die op de T-zone van Ieper gevestigd wordt. Daar wordt een gebouw van 2.000 m² gebouwd, op een terrein van 1 ha. Een veertigtal hooggeschoolde technici zullen daar de nodige computersystemen uitwerken. Het nieuwe gebouw wordt in januari 1987 in gebruik genomen. Momenteel wordt er reeds gewerkt aan een prototype-computer die de productie van tekentafel tot machine moet begeleiden. Dit systeem wordt in 1987 in gebruik genomen.

In 1986 ging Haco over tot een produktdifferentiatie, door aankoop van de Franse firma Bret, die gespecialiseerd is in mechanische persen voor de automobiellindustrie, landbouwmachines en huishoudelijke apparaten. Bret gebruikt zelf veel computersturingen.

De cash-flow van Haco nv heeft zich sinds 1980 tussen 5% en 8% van de omzet gesitueerd. Het netto-rendement op eigen vermogen was steeds boven de 20%.

Barco Industries Automation krijgt export-Oscar

De Oscar voor de Export 1986 werd toegekend aan Barco Industries Automation (BIA) nv, werkmaatschappij van Barco Industries uit Kuurne.

Groep ADMB

JE VEILIGE GIDS IN DE SOCIALE WETGEVING

voor de werkgevers

- Sociaal Bureau
- Compensatiekas voor kinderbijslagen
- I.K.M.O.-arbeidsgeneeskunde
- Afwezigheidscontrole

voor de zelfstandigen

- S.V.M.B. sociale zekerheid voor zelfstandigen met 'sociale begeleiding'

voor de bouwbedrijven

- P.V. Nacebo
- Patronale vereenigingsdienst voor het gewaarborgd weekloon
- Borgstellingskas Nacebo

voor iedereen

- Ziektefonds voor Middenstand en Beroepen
- Vakanties aan Zee en in de Ardennen

Hoofdzetel:

Sint-Clarastraat 48, 8000 Brugge
Tel. (050) 33 99 01 (18 lijnen)

- KANTOREN OVER HEEL HET VLAAMSE LAND.
- BEZOEK AAN HUIS, OP AANVRAAG.

De bekroonde maatschappij produceert productie-beheerssystemen, sensoren en elektronische sturingen, hoofdzakelijk in de textielindustrie.

Binnen BIA zijn er drie grote afdelingen: Sycotex, Barcocim en Sturingen en Sensoren.

De afdeling Sycotex maakt productiebeheerssystemen voor de textielindustrie. Daarbij wordt het productieproces gekoppeld aan een computersysteem, dat gans de productie opvolgt. Het systeem is toepasbaar zowel in de textiel- als in de tapijt- en de konfektienijverheid.

De activiteit werd gestart in 1975. In 1981 werd het eerste systeem geleverd in de USA; nu zijn er reeds meer dan 60 geïnstalleerd. De totale omzet van het systeem verdubbelt ongeveer per jaar.

In 1986 werd er een absoluut meetsysteem uitgewerkt voor de kwaliteit van de gesponnen draad. Het wereldmarktaandeel terzake benadert de 50%.

De afdeling Barcocim (CIM staat voor Computer Integrated Manufacturing) stelt de ervaring van Sycotex open voor andere industrietakken.

Zo haalde Barcocim onlangs twee contracten binnen voor beheerssystemen bij de groep Continental Gummi Werke (de grootste Duitse autobandenfabrikant) voor pilootafdelingen in Schotland en in het Groot-Hertogdom Luxemburg.

Ook de afdeling Sturingen en Sensoren steunt op Sycotex-technologie en zijn toepassingen voor zowel de textiel- als voor de metaalnijverheid. De draadmeter voor de meting van de absolute dikte van de draad is daarvan een resultaat.

Grensoverschrijdende hulpverlening bij rampen

Op 28 oktober ll. werd te Rijsel tussen de heer O. Van-neste, Gouverneur van West-Vlaanderen en de heer Auro-rousseau, Préfet van het Département du Nord een overeenkomst ondertekend betreffende wederzijdse hulpverlening bij rampen of ernstige ongevallen.

Deze overeenkomst is een officiële bevestiging van een reeks afspraken, die reeds eind 1980 werden uitgewisseld tussen de Gouverneur en de Préfet, om in geval van een rampsituatie wederzijds hulp te verlenen. Een Frans-Belgische overeenkomst op landsniveau, die onderhand is tot stand gekomen, vormt de basis voor iedere regeling tussen aangrenzende provincies en departementen.

In geval van een ramp, die de wederzijdse inzet van middelen rechtvaardigt zijn de Préfet en de Gouverneur bevoegd om mekaar om hulp te verzoeken. Een dergelijk verzoek kan o.m. telefonisch gebeuren en wordt gestaafd met: de reden van de aanvraag, de aard en de omvang van de gevraagde middelen en hoe lang men over deze middelen wenst te beschikken, het punt waar de grens wordt overschreden en de plaats van kon-taktnaam.

De algemene leiding van de operaties berust bij de Gouverneur en de Préfet, terwijl de leiding van de

reddings- en hulpoperaties berust bij de verzoekende partij.

Een lijst met de hulpmiddelen aan personeel en aan materieel, met inbegrip van de transmissie- en diffusiemiddelen, is bij de overeenkomst gevoegd en zal jaarlijks worden geaktualiseerd.

Een regeling is uitgewerkt nopens het gebruik en de bevoorrading van materieel en voeding, de medische zorg en huisvesting van de hulpploegen, evenals inzake de burgerlijke aansprakelijkheid bij ongevallen.

De betrokken partijen leggen mekaar geen kosten op voor de geboden hulpverlening, maar de verzoeken-de partij staat wel in voor de nodige logistieke steun (bevoorrading, medische hulp, enz.) ter plaatse.

De formaliteiten bij grensoverschrijding worden tot een strikt minimum beperkt: voor personen uit de hulpploeg volstaat een verklaring van de verantwoordelijke; inzake voertuigen en materieel wordt een lijst voorgelegd. Ook voor beschadigd materieel is een regeling op punt gesteld wat de behandeling ter plaatse of de wederuitvoer betreft.

Een afzonderlijk artikel regelt de onderlinge hulp via de plaatselijke brandweer. De beide landen rekenen mekaar ingevolge deze hulpverlening ook geen kosten aan.

Eindejaarspersdag Westtoerisme

Op 15 december 1986 ging te Brugge de Eindejaarspersdag door. Deze persdag had een speciaal karakter, gezien Westtoerisme juist 50 jaar bestaat, bijna van dag op dag.

Dr. O. Vanneste, Gouverneur van West-Vlaanderen, belichtte de nauwe relatie die de laatste dertig jaar bestond tussen het toeristisch beleid in West-Vlaanderen en het researchwerk van het Westvlaams Economisch Studiebureau.

De heer F. Peuteman, voorzitter van Westtoerisme, schetste de geschiedenis van Westtoerisme. Hij verwees naar de recente statutenwijziging, waarbij de toeristische privé-sektor toegang kreeg tot Westtoerisme. Binnen Westtoerisme ontstond ook een commerciële dienst die als handling-agent moet optreden tussen de reisondernemingen allerhande en het Westvlaams aanbod. Ook de herbronning kwam ter sprake onder meer in verband met het hotelwezen aan de Kust, de Tunnel en andere grotere of kleinere problemen.

Na de toekenning van de Persprijzen, werd ook het werk 'Een eeuw vakantie: honderd jaar toerisme in West-Vlaanderen' van M. Constandt voorgesteld. Het werk werd door Lannoo-Tielt uitgegeven als paperback. (Het telt 160 bladzijden en 115 zwart-wit illustraties. De kostprijs bedraagt 650 fr.). Het werk werd speciaal ter gelegenheid van 'Westtoerisme — 50 jaar' uitgebracht en het biedt een massa gegevens over het toeristisch leven in West-Vlaanderen. Veel van deze gegevens zijn het resultaat van een jarenlang opzoekingswerk.

Havenpromotiedag van Zeebrugge te Dublin

Precies 10 jaar na het organiseren van een eerste haven-dag in het buitenland, hield het Zeebrugs havenbestuur, in nauwe samenwerking met APZI, op 30 oktober 1986 een eerste havendag in Ierland. Redenen hiertoe zijn er te over. Er zijn niet alleen de historische banden tussen ons land en Ierland die door Gouverneur O. Vanneste tijdens de tafelspeech in de verf werden gezet. Er is tevens het toenemend handelsverkeer tussen de BLEU en de Ierse Republiek sinds de toetreding tot de EG. Bovendien beschikt de haven van Zeebrugge over heel wat troeven die een intensivering van het tweerichtingsverkeer tussen beide landen in de hand kunnen werken.

De heren F. Traen, voorzitter, en M. Michiels, Directeur-Generaal van het Zeebrugs havenbestuur, onderstreepten de rol van Zeebrugge met betrekking tot de kanaaltrafiek. Onze Noordzeehaven is de belangrijkste ro/ro-haven op het vasteland met dagelijks 25 overtochten naar het Verenigd Koninkrijk. Ongeveer 70% van alle schepen die in 1985 de haven aanliepen waren ro/ro-schepen in zowel gecombineerd vracht/passagiers- als zuiver vrachtvervoer.

De invoer van Ierland uit België en Luxemburg bedroeg in 1985 205,5 miljoen Ierse pond; de uitvoer bedroeg 396,4 miljoen Ierse pond. Ierland voert vooral machines in uit ons land (172 miljoen Ierse pond of 84% van het totaal) en voert voor 276,3 miljoen Ierse pond aan dergelijke goederen uit (69,7%); voedsel, drank en tabak zijn goed voor nogmaals 59,9 miljoen Ierse pond (15,1%).

Tussen Zeebrugge en Ierland is het maritiem verkeer tot dusver nog bescheiden, doch naar algemeen verwacht wordt, zal dit, mede als resultaat van deze havendag, in de nabije toekomst gevoelig toenemen.

De slotrede werd gehouden door de heer A. Rahir, Belgisch Ambassadeur in Ierland, die de vriendschapsrelaties tussen beide landen belichtte.

De eerstvolgende Zeebrugse havendag in het buitenland gaat door op 2 juni 1987 in Mannheim (Duitsland).

VERHUREN IS ONS VAK

- vanaf bestelauto 900 kgs
- tot vrachtwagen 10.000 kgs
- personenwagens
- opleggers
- met of zonder chauffeur

HUREN KOST MINDER DAN JE DENKT

vraag vrijblijvend inlichtingen :

RENT & WASH DEJAGER

**RINGLAAN 16
8710 KORTRIJK HEULE**

phone : 056/35.77.99

telex : 85.499

telefax : 056/35.94.11

MACHINES

- verplaatsen
- laden
- vervoeren
- lossen
- ter plaatse stellen
- van 100 tot 75.000 kgs
- over gans Europa

vrijblijvend advies

TRANSPORT DEJAGER NV

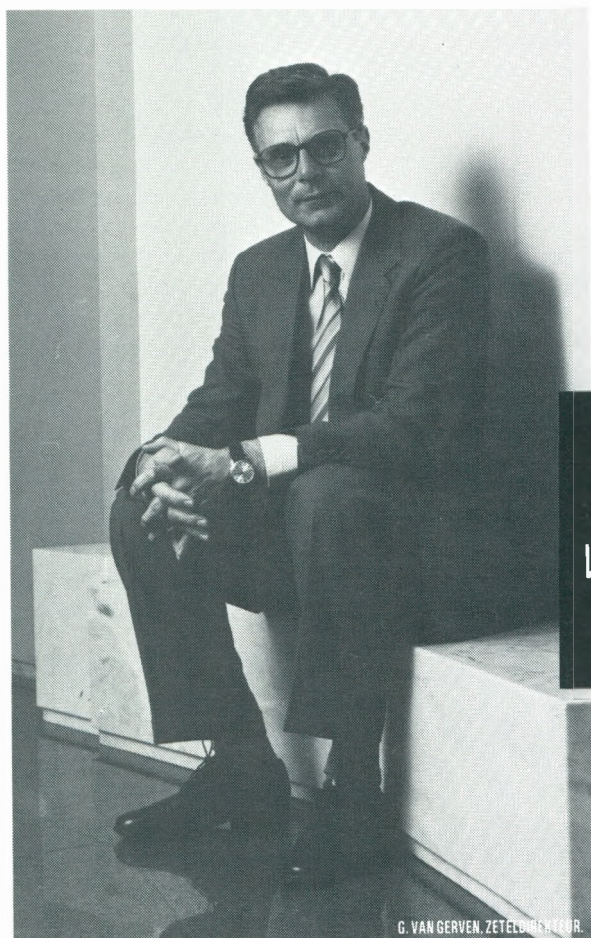

**RINGLAAN 16
8710 KORTRIJK HEULE**

phone : 056/35.07.61

telex : 85.499

telefax : 056/35.94.11

G. VAN GERVEN, ZETELDE RECHTER

*"Wij pakken zo'n kredietdossier
gewoon achterstevoren aan.
Want achter elk dossier zit een ondernemer,
en daar begint alles mee."*

Met elke ondernemer tot gesprek bereid. Bel voor een afspraak op 050/33.51.33

Bedrijvencentra Roeselare en Ieper

De bouwwerken van het Bedrijvencentrum Regio Roeselare te Roeselare zijn gestart op 1 oktober 1986. Het Centrum moet operationeel worden in het voorjaar 1987.

Op een oppervlakte van 4.400 m² wordt een gebouw geplaatst van 1.450 m². Naast de gemeenschappelijke ruimten, komen er ook 22 kantoorruimten en 6 productieruimten. De uitvoering in twee fasen laat toe aanpassingen door te voeren van het basisplan, wanneer de vraag zich zou voordoen.

Het Bedrijvencentrum Regio Ieper is momenteel in oprichting; eind januari 1987 zal dit een feit zijn.

De bedrijvencentra Roeselare en Ieper volgen op de realisaties Wevelgem en Brugge. Al deze centra zijn een gevolg van het initiatief van de GOM - West-Vlaanderen.

Marketingbeleid in toerisme

Op 8 december jongstleden ging te Brugge een Seminariedag door over 'Marketingbeleid in Toerisme'. Deze dag werd ingericht door het Westvlaams Economisch Studiebureau, naar aanleiding van de uitgebreide studie die verscheen over de Belgische toeristische mogelijkheden op de Britse markt.

Gedurende de voormiddag werd het Belgisch standpunt belicht, met name welke mogelijkheden er op de Britse markt zijn en welke strategie er kan gevolgd worden. 's Namiddags verstrekten enkele personaliteiten uit de Britse wereld van de toeroperators, de wereld van de carriers en van de incentive travel corporates, uitleg over hun visie over de mogelijkheden die België biedt aan de Britten.

De basisstudie over het marketingbeleid op de Britse markt is verkrijgbaar bij het WES (prijs 600 fr.).

Biotechnologie-Transfer: de eerste Vlaamse biotechnologie-publikatie

De GOM - West-Vlaanderen voert reeds enkele jaren acties om de biotechnologie in Vlaanderen als wetenschap en als toepassingsgebied in het bedrijfsleven te stimuleren en de samenwerking industrie en research te bevorderen. In dit kader is zopas het eerste nummer van een periodiek tijdschrift onder de titel 'Biotechnologie-Transfer' verschenen. Dit tijdschrift beoogt op geregelde tijdstippen een reeks samenwerkingsvoorstellen of technologie-aanbiedingen in het domein van de biotechnologie en verwante disciplines te bundelen en gratis te verspreiden onder potentieel geïnteresseerden zowel uit het bedrijfsleven, de dienstensektor als de onderzoeksinstituten.

Het eerste nummer bevat een zevental samenwerkingsvoorstellen en vijf technologie-aanbiedingen uit het buitenland. Deze laatste werden geselecteerd door de Technologische Innovatiecel voor Vlaanderen, de TIV, die in het eerste nummer ook uitvoerig wordt voorgesteld. Daarnaast bevat dit nummer nog enkele biotechnologietexten betreffende initiatieven inzake biotechnologie van de

GOM - West-Vlaanderen of door de GOM - West-Vlaanderen ondersteund. Bedrijven, instellingen of research-centra die eveneens in de mailinglist willen opgenomen worden, kunnen contact opnemen met de GOM - West-Vlaanderen, Baron Ruzettelaan 33 te 8320 Brugge (tel. 050/35.81.31). Kontaktpersonen: dr. S. Beernaert of ir. P. Tavernier.

Forum Toegepaste Biotechnologie

Op 1 oktober 1987 zal een Forum doorgaan over Toegepaste Biotechnologie. Het Forum wordt gehouden in de Fakulteit Landbouwwetenschappen te Gent. De GOM - West-Vlaanderen staat in voor het sekretariaat.

Het Forum wil het contact promoveren tussen procesingenieurs, R & D-onderzoekers en technisch-kommerciële stafleden op het vlak van de Toegepaste Biotechnologie. Het zal ieder jaar hernieuwd worden bij de opening van het academisch jaar.

De vergadering van 1 oktober 1987 bestaat uit twee lezingen en zeven werkvergaderingen.

Voor meer inlichtingen: de heer ir. Ph. Tavernier, GOM - West-Vlaanderen, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge (tel. 050/35.81.31).

Derde Provinciale Prijs Michiel Zwaenepoel 1987

Het Provinciebestuur van West-Vlaanderen schrijft in 1987 de Derde Provinciale Prijs Michiel Zwaenepoel uit.

De vorige prijzen hebben reeds ruim de aandacht getrokken op de natuur, de natuuredukatie en het natuurbehoud. Hierbij werd de zorg voor het voornaamste milieu voor de openluchtrecreatie in de belangstelling gebracht.

De laatste ontwikkelingen in de vrije tijdsbesteding, die o.a. veroorzaakt werden door arbeidsduurverkortings, nieuwe arbeidsvoorwaarden, verlenging van de levensduur, besparingen zowel bij de overheid, de ondernemingen als de verbruiker, dwingen tot een vernieuwde aanpak van de recreatievoorzieningen.

Om de vraag naar innoverende concepten over het uitbouwen van de aanwezige elementen in onze eigen omgeving tot recreatieve attracties degelijk op te lossen, moeten zowel gegevens verzameld worden over de recente ontwikkelingen van de aard van de bezigheden en de behoeften in de vrije tijd als over de mogelijkheden en het gebruik van de bestaande recreatiemiddelen.

In de voetstappen van wijlen Michiel Zwaenepoel, die de eerste sekretaris was van de Westvlaamse Vereniging voor de Vrije Tijd, lijkt het evident dat vertrokken wordt van grondig onderzoek en degelijk studiemateriaal.

Het Provinciebestuur stelt een bedrag van 100.000 fr. ter beschikking dat kan toegekend worden aan: recente studies over de huidige vormen en de perspectieven van de vrijetijdsbesteding van de Westvlaamse bevolking, die een bijdrage leveren voor een vernieuwend recreatiebeleid; projecten die de verdere inrichting of uitbreiding van de

Rodenbach

en

Rodenbach
Grand Cru

1836 - 1986

Een naam! Een reputatie! Een traditie!

Brouwerij RODENBACH nv
8800 Roeselare
(051) 22 34 00

Gist-brocades nv

BIOTECHNOLOGIE IN DIENST VAN VOEDING,
GEZONDHEID EN MILIEU

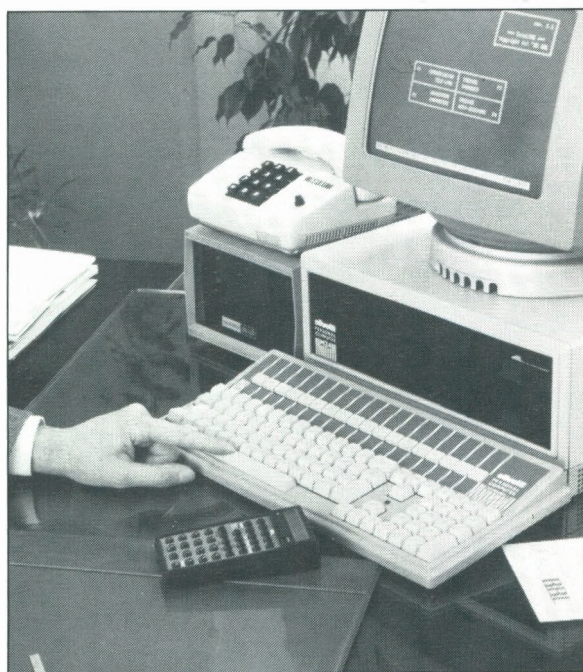
Bedrijf te Brugge:
produktie van enzymen
voor de wasmiddelen- en
de zetmeelindustrie

Komvest 43, 8000 Brugge

Tel. (050) 33 65 51

Telex 81207

TELE-LINK® BBL

Een rechtstreekse telematische verbinding tussen het bedrijf en de BBL, dat is de spitstechnologie, die de BBL ter beschikking van dynamische bedrijfsleiders stelt. Dank zij TELE-LINK BBL kan de bedrijfsleider van op zijn kantoor op elk moment van de dag de staat van zijn financiën controleren. Bovendien kan hij onmiddellijk zijn financiële verrichtingen uitvoeren. TELE-LINK BBL is geen spitstechnologie alleen voor specialisten. Om de telematische verbinding tot stand te brengen, volstaat het een telefoonnummer te draaien.

De installatie van TELE-LINK BBL is al even eenvoudig want elke bestaande uitrusting is bruikbaar: van de eenvoudigste telex tot de meest verfijnde computer. Bij de BBL is denken aan uw toekomst geen holle slogan.

TELE-LINK BBL geeft u een aanzienlijke voorsprong bij het verwezenlijken van uw commerciële doelstellingen.

Onmiddellijke informatie

Met TELE-LINK BBL kent u onmiddellijk de stand van uw rekeningen in binnen- en buitenland, u verneemt alles over de wisselkoersen en met Info-Balans en Protesten krijgt u alle inlichtingen over de financiële positie van uw handelspartners.

IMPACT - FCB Belgium

Bedrijfsleiders, de **BBL** denkt aan u...

aanwezige recreatievoorzieningen in de Provincie West-Vlaanderen of in een streek van de provincie tot doel hebben;

projecten die het recreatief gebruik of recreatief medegebruik van de aanwezige natuurlijke en artificiële elementen in de provincie tot voorwerp hebben.

De Provinciale Prijs Michiel Zwaenepoel staat open voor iedereen.

Het werk moet ingediend worden vóór 30.12.1987 bij het Provinciebestuur van West-Vlaanderen.

Het volledig reglement van de Derde Provinciale Prijs Michiel Zwaenepoel kan bekomen worden op het Provinciebestuur van West-Vlaanderen, 7de Afdeling, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Brugge (tel. 050/38.69.01).

Tweede inschepingsbrug te Oostende

Door de RMT werd te Oostende een tweede inschepingsbrug op twee niveaus in gebruik genomen. Zo is een gelijktijdige in- en ontschepping op twee dekken mogelijk. In totaal vergde deze nieuwe infrastructuur een investering van 90 miljoen fr.

Momenteel wordt verder gewerkt aan de bouw van een overdekte voetgangerskoker met rolpaden, die lopen van het spoorwegstation naar de passagiersverblijven op de schepen. Deze werken moeten klaar zijn tegen Pasen 1987.

Inwijding Overslagstation te Veurne en te Ieper

Zopas werd te Veurne en te Ieper een overslagstation van de IVVO plechtig in gebruik genomen. De IVVO staat in voor de huisvuilverwerking van de sektor Veurne en Ommeland. Vanaf 1 januari 1987 kan het huisvuil van de gemeenten Alveringem, De Panne, Diksmuide, Koksijde, Lo-Reningen, Nieuwpoort en Veurne en ook van Ieper naar deze overslagplaatsen gevoerd worden; daar wordt

het op grote opleggers overgeslagen en naar de verbrandingsovens van Oostende of Brugge gevoerd.

Ruim 14 jaar geleden werd er geopteerd voor een eigen verbrandingsoven; later werd er beslist een overslagstation te bouwen te Veurne en te Ieper.

Telkens beschikt men over een overslaggebouw en een containerpark. Beide realisaties samen kosten ongeveer 123 miljoen fr. De totale personeelsbezetting bedraagt 8 personen; de containerparken omvatten 5 containers voor vaste vóór-geselekteerde afval, één voor olie en één voor gesnoeid hout.

Nieuwe huisstijl voor North Sea Ferries

Op 25 november heeft North Sea Ferries haar nieuwe huisstijl geïntroduceerd.

De bouw van twee nieuwe veerschepen voor de Europoort-Hull dienst, het inzetten van de Norland en Norstar op de Zeebrugge-Hull dienst, de nieuwe terminals in Zeebrugge en Hull, en de aanpassingen van de havenfaciliteiten in Europoort, waren voor de maatschappij aanleiding om eveneens een nieuwe huisstijl te ontwikkelen.

Er werd gekozen voor twee tinten blauw en een logo. De kleuren symboliseren de lucht en het water; het logo is het symbool van snelheid en produkt.

Met deze elementen werden verschillende toepassingen gemaakt voor schepen, gebouwen, voertuigen, uniformen, reclame en drukwerk. De nieuwe kleuren en logo vervangen de oranje/zwarte kleuren, sinds de oprichting in 1965 in gebruik. De nieuwe schepen Norsea en Norsun met elk een capaciteit van 1.250 passagiers zullen in de nieuwe kleuren en logo in het voorjaar van 1987 in de vaart komen op de route Rotterdam/Europoort-Hull.

De nieuwe huisstijl zal eveneens worden toegepast op de Norland/Norstar welke na renovatie zullen ingezet worden op de Zeebrugge-Hull dienst.

North Sea Ferries investeert in het totale vernieuwingsproject een bedrag van bijna 6 miljard BF.

GASELWEST

intercommunale voor
elektriciteit
aardgas
teledistributie

Exploitatiezetel:
Rijsselsestraat 57
8500 KORTRIJK
Tel. (056) 36 92 11

Patrick Vanherpe & Partners pvba

v.h. Paul Houdmont

Verzekeringsmakelaars

In dienst van U die zekerheid wenst
op een vlak waar de techniciteit en
complexiteit met de dag groter worden.

Mede door onze onafhankelijke positie
kunnen wij steeds de voor U voordeligste
voorwaarden selecteren.

Alle verzekeringen met afzonderlijke dienst
industriële risico's.

Raadpleeg ons ook voor vrijblijvend advies
inzake hypothecaire leningen.

**Pres. Rooseveltplein 2, bus 2
8500 Kortrijk, tel. (056) 22 08 72**

Gemeentekrediet

de bank op z'n best

Bekroningen bij Lannoo-Tielt

In 1986 verkreeg de Drukkerij-Uitgeverij Lannoo te Tielt opnieuw een reeks onderscheidingen met door haar gedrukte of uitgegeven boeken.

Bij de 'Prijs Plantin Moretus' werden drie boeken, gedrukt voor derden, onderscheiden. De gouden legpenning ging naar 'Vlaamse Kunst van de oorsprong tot heden' en de zilveren penning naar 'Albums de Croy'; 'L'orfèvrerie en Hainaut' kreeg een eervolle vermelding.

De uitgeverij Lannoo kreeg met eigen uitgaven acht verschillende prijzen, telkens in andere categorieën, gaande van het kinder- en jeugdboek, over literatuur naar religieus werk en essay.

Met deze bekroningen zet Lannoo een traditie voort van mooi uitgevoerd en inhoudelijk waardevol drukwerk. De bekroningen die reeds werden verworven, werden zowel in het binnen- als in het buitenland verkregen.

Flamar koopt een tweede schip

De in 1980 opgerichte rederij Flamar uit Zeebrugge heeft zopas een tweede schip gekocht, de m.v. Flamares. Vroeger werd de m.v. Flamar reeds in dienst genomen.

Beide schepen worden ingezet op de eigen dienst naar Algerije, Marokko, Tunesië, Libië, de Caraïben en Centraal-Amerika.

Het nieuwe schip heeft ro-ro mogelijkheden. Het is gebouwd op de Rickmerswerf in Bremerhaven in 1986 en het heeft een containerkapaciteit van 401 TEU.

Nieuwe lijn Zeebrugge-IJsland

De IJslandse rederij O.K. Shipping Line zal binnenkort om de twee weken varen tussen Hafnafjörður en Zeebrugge. Zij zal telkens ook Hull, Bremerhaven en een Zweedse haven aandoen.

De bediening zal gebeuren met een ro-ro-schip met containers. Te Zeebrugge zal het schip aanleggen aan de CTO-terminal.

Voordrachten

Dr. Ec. N. Vanhove, Directeur-Generaal GOM - West-Vlaanderen, sprak op:

29 oktober 1986 te Bilbao over 'Regional Development in West Flanders and the promotion of SME', Seminar Sociedad para la Promoción y Reconversión Industrial;

14 november 1986 te Brugge over 'De rol van de Transportzone Zeebrugge', nv Transportzone;

4 december 1986 te Brugge over 'De Belgische Kust', Colloquium Belgisch Kontinentaal Plat, WEL;

12 december 1986 te Westende over 'Problemen en perspectieven van de Westhoek', Nederlandse Kultuurkommissie, Akademie Derde Leeftijd en de Konfederatie van Nederlandstalige Brusselse Seniorenclubs.

Kortrijk-Poperinge elektrisch

De bovenleiding van de lijn Kortrijk-Ieper-Poperinge is praktisch voltooid. Zij maakt deel uit van de elektrifikatie van de lijn in juni 1987.

De bouw van het onderstation is ook klaar. Nu moeten nog de elektrische uitrusting van het onderstation en van een seinpost in Ieper gerealiseerd worden. Voor deze verdere afwerking zijn reeds 87 miljoen fr. voorzien.

Nieuwe verkaveling van Leiedal te Menen-Lauwe

Een nieuw project, de verkaveling Schonekeer te Lauwe, is in voorbereiding.

In het voorjaar 1986 werd gestart met de aanleg van de wegen en riolen in de nieuwe verkaveling te Lauwe. Eerstdaags zal de verkoop van de bouw kavels een aanvang nemen.

De verkaveling paalt aan de sportvelden van de stad Menen.

Er worden 51 bouw kavels te koop aangeboden, waarvan 47 met een oppervlakte van ongeveer 600 m² bestemd voor een alleenstaande woning en 4 met een oppervlakte van ongeveer 450 m² bestemd voor koppelwoningen.

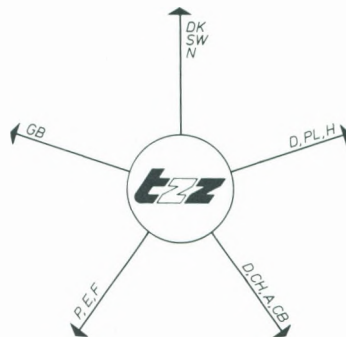
**TRANSPORTZONE
ZEEBRUGGE**

VERKOOPT GRONDEN VOOR:

- Containertransport, -fabrikatie en -herstelling
- Koel- en diepvriesloodsen
- Loodsen voor opslag, overslag en stockage
- Tank-cleaning
- Garagefaciliteiten
- Douane- en spoorwegloodsen

VERKOOPT KANTOREN VOOR:

- Expeditiebedrijven
- Douane
- Banken
- Administratieve diensten, enz.

Nieuwtjes

KIH in nieuwe gebouwen

Op 22 november jongstleden werden te Oostende de nieuwe gebouwen van de Katholieke Industriële Hogeschool (KIH) in gebruik genomen.

In 1984 werden de bouwwerken gestart aan een gebouw voor laboratoria en leslokalen voor de opleidingen bouwkunde, chemie en elektro-mechanica. In totaal gaat het om 12.000 m² nuttige oppervlakte. De eerste lokalen konden reeds in oktober 1985 worden betrokken.

De KIH te Oostende heeft twee vestigingsplaatsen. De vestiging Kortrijk omvat de opleiding kandidaat ingenieur; te Oostende zijn ondergebracht de maatschappelijke zetels van Kortrijk en Oostende, naast de opleidingen tot kandidaat ingenieur en tot industrieel ingenieur in de afdelingen bouwkunde, chemie, elektriciteit en elektro-mechanica.

Het aantal studenten, dat in 1980 reeds 700 studenten bedroeg, steeg in 1986 tot 1.068 en deze toename zal ook in de toekomst bevestigd worden.

BN-dubbeldekkers op het spoor

Sinds vrijdag 5 december 1986 hebben de dubbeldekrijtuigen van de NMBS hun intrede gedaan op het Belgisch spoorwegnet. Deze rijtuigen worden gebouwd door BN-Spoorwagematerieel en Metaalkonstrukties te Brugge.

In juni 1987 zullen er reeds 8 treinstellen ingezet zijn; alle stellen moeten gebouwd zijn tegen half 1988.

Twee onderscheidingen voor EVS

De firma EVS Video & TV Productions uit Ieper haalde onlangs twee onderscheidingen. Op de eerste Audiovisual Creative Fair (ACF) te Brussel in september jongstleden ontving EVS de Golden Eyes Award voor de beste Europese publicitaire videoproduktie. Tevens werd er een gouden beker geschonken door Gemeenschapsminister P. Dewael voor de stand op ACF.

EVS Video & TV Productions is gespecialiseerd in elektronische beeldregistratie en -weergave, zijnde video-bedrijfsfilms, publicitaire spots, didaktische dokumenten of reportages, het overschrijven van dia's of film op video inbegrepen.

Twee tapijtweverijen aan de eer

Twee Westvlaamse tapijtweverijen, Prado International uit Kortrijk en Standaert puba uit Anzegem-Ingooigem werden door het ITKB (Instituut voor Textiel en Konfektie in België) uitgekozen om een bekroond textielontwerp uit te voeren. De wedstrijd Textiel D'86 stond in het teken van het tapijt.

Het ontwerp van Mark Geysen werd uitgevoerd door Prado International en het ontwerp van Ann Uytendaele door Standaert Weverij.

Beide bedrijven werden op deze wijze geconfronteerd met de mogelijkheid een origineel ontwerp om te zetten in gebruikte textieltechnieken.

Wat hier leeft, kan groot worden. Ook uw onderneming kan weldoordacht groeien. En dat hangt in de eerste plaats van u af. De Kredietbank

kan echter uw kansen op succes helpen vergroten. Met de complete KB-Bedrijvensservice of met een deel ervan.

Wat hier leeft kan groot worden.

KB-Bedrijvensservice

De KB-Managementservice ondersteunt u bij uw ondernemingsbeleid. De KB-Exportservice helpt u de buitenlandse markt te doorgronden en te veroveren.

De KB-Computerservice stelt u in staat het betalingsverkeer tussen u en uw klanten snel en efficiënt te laten verlopen. En u hoeft daarvoor niet volledig gecomputeriseerd te zijn. Eén van onze

vele tussenoplossingen is zeker op uw maat.

Hoe u aan de nodige financiering komt voor uw investeringen, korte of lange termijnskrediet voor uw activiteiten, dat vindt u in de KB-Financierings-service.

Wenst u over de KB-Bedrijvensservice meer te weten, neem dan snel contact op met één van onze kantoordirecteurs.

Beter bij de bank van hier

Afzet in Groot-Brittannië

In het kader van het Koninklijk Besluit nr. 123 is door de GOM · West-Vlaanderen een projekt ingediend ter bevordering van de export van bomen en sierplanten naar Groot-Brittannië.

West-Vlaanderen telt ongeveer 100 kwekers van bomen en sierplanten; daarbij zijn een 600-tal arbeidsplaatsen gecreëerd.

Voorgesteld wordt de mogelijkheid van een gezamenlijke export op het getouw te zetten naar Groot-Brittannië, met een kwalitatief goed produkt dat aan de Engelse smaak beantwoordt.

Het projekt loopt over twee jaar.

De GOM · West-Vlaanderen is vroeger reeds met een dergelijk projekt gestart in de sektor groenten.

Huisvesting bejaarden

Vanaf 1 januari 1987 verleent de provincie West-Vlaanderen een premie aan bejaarden die aanpassingswerken aan hun woning laten uitvoeren. Daarmee wordt

ingegaan op de trend naar thuisverzorging en thuishulp.

Alleen aanpassingswerken aan de woongedeelten komen in aanmerking. Het bedrag van de premie is vastgesteld op 50% van de kostprijs, met een maximum van 40.000 fr.

Inlichtingen: Provincie West-Vlaanderen, 7de Afdeling, Dienst Huisvesting, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Brugge (tel. 050/38.69.01).

Twee vakbeurzen in Media Center-Oostende

Het Media Center-Oostende organiseert begin 1987 opnieuw twee belangrijke vakbeurzen.

De Sea Side Show 87, die doorgaat van 11 tot en met 19 januari 1987 is een nationale vakbeurs voor fabrikanten en groothandelaars van een gans gamma artikelen, gaande van speelgoed en baby-artikelen, over relatiegeschenken tot tal van artikelen in de vrijetijdssfeer.

Van 19 tot en met 25 februari '87 gaat Techniek Hotel 87 door voor verantwoordelijken van hoteluitrusting, restaurants, kollektiviteiten, hospitalen, bakkerijen, beenhouwerijen en ander grootverbruikers.

Inhoudstafel - 28e jaargang 1986

1

- 1 Redactioneel: De startende ondernemer en de middelgrote en grote ondernemingen
3 N. Vanhove: Marktkennmerken en marktontwikkelingen ten aanzien van de Kust en het Achterland
9 W. De Breuck: Het diepe grondwater in West-Vlaanderen
15 A. Bonte: Beroepswereld en hoger onderwijs
24 Tabel: Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, 1983-84
26 Spektrum: Helikopterfabriek / Samsonite / Expansiewetgeving / Bedrijvencentrum Roeselare / Geïntegreerde aktie Westhoek / Barco Electronic / West-Vlaanderen en het ESF / Sofinal / Westvlaamse Textieldagen / Depraetere Industries / Oostendse luchthaven / Mektron Dielectric Systems / Beschermd patrimonium / Leiedal 1985 / KB 123 / Wymo / Werkhuizen R. Soenen / Zeebrugse kooksfabriek / RMT-Townsend Thoresen
46 Nieuwtjes

2

- 57 Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen
60 Evolutie van de economische sectoren
73 Werkloosheid, grensarbeid
89 Zeehavenverkeer en luchtvaart
93 Huisvesting, ruimtelijke ordening en openbare werken
102 Jaarverslag 1985 - GOM - West-Vlaanderen
121 Publikaties WES 1985
124 Subsidiërende bedrijven 1985

3

- 125 Redactioneel: Enkele Kust-urbanistische aandachtspunten
126 P. Boerjan: Evaluatie van de binnenlandse toeristische markt voor de Belgische Kust
131 P. Janssens: De textielnijverheid: belangrijk steunpunt voor de Westvlaamse economie
137 M. Ryckaert: Zeven eeuwen kanaalverbindingen tussen de Kust en het Vlaamse binnenland
144 N. Vanhove: De Westvlaamse waterwegen in ruimer verband
150 Tabel: Zelfstandige verzekeringsplichtigen: hoofdberoep, bijberoep en helpers; per bedrijfstak; 1984
152 Spektrum: Luchthaven Oostende / Overheidsbestellingen telecommunicatie / Startende ondernemers / Watteeuw / 150 jaren provincies / Korlam / WIH / Energie / PIDO / Barco Industries / EG-steun Westhoek / Townsend-Thoresen / Philips Industrie /

Logiesprijzen Kust / De Witte-Lietaer / NSF / De Clerck / WIER / WITAB / Samenwerkingsverband India / WAAR / Grondwateronderzoek / Leiedal / Biotechnologie / Leie en Bijkanalen / Westimex / Trein Brugge-Kortrijk / Zeebrugge / BEV Ferry-Boats / Bevolking

182 Nieuwtjes

4

- 177 O. Vanneste: Ten geleide: West-Vlaanderen en de regionale economie
178 N. Vanhove: Regionale economie: evolutie in denken en beleid
183 J. Van Ginderachter: Europese regionale politiek
188 J. Cornillie: Naar een eigen Vlaams rekonversie- en expansiebeleid
195 J. Theys: West-Vlaanderen: toepassing van regionaal-economisch beleid
204 E. Omeij: De Westhoek: een reëel rekonversiegebied
212 Tabel: Evolutie bezoldigde werkgelegenheid in West-Vlaanderen, naar bedrijfstak, 30.6.72 - 30.6.85
215 Spektrum: 150 jaar Provinciewet / Methania / FLAG / Matec / Seizoen 86 / Westvlaamse industrie / Rodenbach / Belgische Onttinningsfabriek / Prijsindex WES / Superia-Flandria / Vandermeeren / Trading, bartertrade, countertrade / Zeebrugge uitvoerhaven
226 Nieuwtjes

5

- 237 O. Vanneste: Ten geleide: De provincie West-Vlaanderen en de economische uitbouw
238 N. Vanhove: De Westvlaamse welvaartsinstellingen: WER, GOM - West-Vlaanderen, WES
245 L. Bockstaele: Provinciale landbouwinitiatieven
251 D. Sanders: Bovengemeentelijke initiatieven inzake streekontwikkeling
257 P. Meurens / P. Geldhof: Toerisme en vrijetijdsbesteding in West-Vlaanderen
265 E. Omeij: Onderwijs, vorming en research
272 Tabel: Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, 30 juni 1985
275 Spektrum: RTT-kontrakt / Belgisch Kontinentaal Plat / Transportzone Zeebrugge / Delvano / Lannoo / Ottosson / Aluvan / Zeebrugge Shipping & Bunkering / Proefvaart CGB / Injextru Plastics / Televic / Outboard Marine / Bekroningen Meubelbeurs / Ruilverkaveling Houtave / Haco / Barco Industries Automation / Grensoverschrijdende hulpverlening / Westtoerisme / Havenpromotiedag Dublin
289 Nieuwtjes

Publikaties Wer/Wes/Gom - West-Vlaanderen

Uitgaven Wer en Gom - West-Vlaanderen

- O. Vanneste & G. Declercq, Kust en Hinterland, 1955.*
O. Vanneste & G. Declercq, Le Littoral et son Hinterland, 1955.*
G. Declercq & O. Vanneste, Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen, 1957.*
West-Vlaanderens economische groei, 1965, 172 blz.*
Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1978.*
Repertorium Toeleveranciers - Kunststoffen- en rubbersektor, 1985, 500 fr.
Repertorium Toeleveranciers (2e druk) - Metaalsektor, 1986, 750 fr.

Reeks Wes (BTW en port inbegrepen)

- 1 G. Declercq & O. Vanneste, Het Arrondissement Ieper, 1958, 207 blz.*
- 2 O. Vanneste & P. Hovart, De Belgische Zeevisserij, 1959, 358 blz.*
- 3 O. Vanneste & P. Hovart, La pêche Maritime Belge, 1959, 358 pp.*
- 4 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Brugge, 1961, 463 blz.*
- 5 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Oostende, 1962, 444 blz., 297 fr.
- 6 O. Vanneste & J. Theys, Menen, 1962, 256 blz.*
- 7 O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Roeselare, 1963, 336 blz.*
- 8 J. Theys o.l.v. O. Vanneste, Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 1964, 144 blz., 184 fr.
- 9 J. Theys s.l.d. O. Vanneste, Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France, 1964, 144 pp., 184 fr.
- 10 O. Vanneste & J. Theys, Veurne, 1964, 189 blz.*
- 11 M. Zwaenepoel & N. Vanhove, De landbouw in West-Vlaanderen, 1965, 352 blz.*
- 12 O. Vanneste, Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, 1967, 376 blz., 297 fr.
- 13 O. Vanneste & J. Theys, Het Arrondissement Tielt, 1968, 410 blz., 297 fr.
- 14 J. Theys, Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk, 1969, 248 blz., 297 fr.
- 15 M. Zwaenepoel, Vrije Tijd, 1969, 332 blz.*
- 16 N. Vanhove, Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, 1969, 264 blz., 297 fr.
- 17 N. Vanhove, Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge, 1969, 264 pp., 297 fr.
- 18 J.M.I. Demeyere, Demografische facetstudies, 1969, 144 blz., 184 fr.
- 19 R. Branson, J. Theys, H. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, 1971, 356 blz., 350 fr.
- 20 J. Hemschoote, Luchtverontreiniging in West-Vlaanderen, 1972, 209 blz., 290 fr.
- 21 N. Vanhove, Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen, 1973, 520 blz., 509 fr.
- 22 L. Schepens, Van Vlekkutser tot Franschman, 1973, 294 blz., 403 fr.
- 23 De Westvlaamse gemeenten in de Volkstelling 1970, 1974, 128 blz., 216 fr.
- 24 Symarindus. De energiefunctie van de Belgische Kust en de maritieme industrialisering, 1977, 448 blz., 682 fr.
- 25 P. van Outryve d'Ydewalle, Verzamelde toespraken, 1980, 816 blz., 910 fr.
- 26 West-Vlaanderen in kaart, 1981, 220 blz., 445 fr.
- 27 E. Omeij, De Zeevisserij, 1981, 256 blz., 500 fr.
- 28 Land- en tuinbouw in West-Vlaanderen, 1982, 400 blz., 774 fr.
- 29 E. Omeij, Kwalitatieve discrepanties in de arbeidsallokatie, 1985, 424 blz., 819 fr.

* Uitgeput

Reeks facetten van West-Vlaanderen (BTW en port inbegrepen)

- 1 R. Simoen & O. Vanneste, De uitbouw van de haven van Zeebrugge, 1972, 48 blz.*
- 2 C. Vermeersch, Het rekreatief buitenverblijf, 1973, 100 blz., 124 fr.
- 3 S. Beernaert, De Waterverontreiniging in het IJzerbekken, 1973, 124 blz., 158 fr.
- 4 Distributiebedrijven en handelscentra in West-Vlaanderen, 1974, 68 blz., 92 fr.
- 5 S. Beernaert, De waterverontreiniging van de binnenwaters van Midden- en Oostkust, 1974, 105 blz., 151 fr.
- 6 N. Vanhove, Vakantiespreiding, 1975, 56 blz., 103 fr.
- 7 S. Beernaert, De waterverontreiniging in het hydrografisch bekken van de Leie en de Schelde, 1975, 88 blz., 151 fr.
- 8 De Haven van Brugge-Zeebrugge na de chunnel, 1975, 80 blz., 151 fr.
- 9 P. Boerjan, De toeristische statistiek in België, 1976, 84 blz., 151 fr.
- 10 S. Beernaert e.a., Waterbeleid in West-Vlaanderen, 1976, 64 blz., 124 fr.
- 11 J. Theys, Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen, 1977, 104 blz., 177 fr.
- 12 S. Beernaert, De algemene waterbevoorrading van West-Vlaanderen, 1978, 40 blz., 82 fr.
- 13 Prognose van de bevolking en actieve bevolking in West-Vlaanderen, 1978, 48 blz., 105 fr.
- 14 P. Boerjan, De ontwikkeling van het vakantiegedrag van de Belgische bevolking, 1978, 124 blz., 255 fr.
- 15 Prognose van het aantal gezinnen en raming van de huisvestingsbehoeften in West-Vlaanderen, 1979, 60 blz., 129 fr.
- 16 Terreinbehoeften voor Teverkstelling, Toerisme en Rekreatie in West-Vlaanderen, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 17 Milieuzorg in West-Vlaanderen, 1979, 76 blz., 159 fr.
- 18 Infrastructurale behoeften, 1979, 80 blz., 166 fr.
- 19 Strukturaalanalyse van de textielnijverheid in West-Vlaanderen, 1980, 140 blz., 285 fr.
- 20 Zeebrugge en de maritimisering van zijn achterland, 1981, 120 blz., 248 fr.
- 21 Strukturaalanalyse van de metaalnijverheid in West-Vlaanderen, 1982, 156 blz., 314 fr.
- 22 Strukturaalanalyse van de voedingsnijverheid in West-Vlaanderen, 1983, 120 blz., 248 fr.
- 23 Onderzoek naar de mogelijkheden tot inbreiding in vijf Westvlaamse gemeenten, 1983, 104 blz., 211 fr.
- 24 Vakantie van de Belgen in 1982, 1984, 192 blz., 381 fr.
- 25 Financiële analyse van de Westvlaamse industriële ondernemingen, 1984, 56 blz., 124 fr.
- 26 Studie ter voorbereiding van een geïntegreerde actie voor de Westhoek, 1986, 116 blz., 280 fr.
- 27 Marktstrategie voor de Britse toeristische markt, 1986, 176 blz., 600 fr.

Rapporten Toeristisch Onderzoek (TO)

Abonnement TO 1987: 1.400 fr. (BTW en port inbegrepen).
Buitenland: 1.621 fr. (port en kosten inbegrepen).

- 105 Attitudes en evaluatie van de binnenlandse verblijftoeristen ten aanzien van de Belgische Kust, 1985, 178 blz.
- 106 Het toeristisch prijsindexcijfer van de Belgische Kust, 1985, 23 blz.
- 107 De Nederlandse toeristische markt van de Belgische Kust, 1985, 56 blz.
- 108 De Britse toeristische markt van de Belgische Kust, 1985, 59 blz.
- 109 Toeristische Index WES Kust en Achterland, 1985, 11 blz.
- 110 De Duitse markt voor de Belgische Kust, 1986, 55 blz.
- 111 De Franse markt voor de Belgische Kust, 1986, 51 blz.
- 112 De toeristische markt voor Brugge en het Westvlaamse Achterland, 1986, 53 blz.
- 113 Marketingstrategie voor de Britse toeristische markt, 1986, 370 blz.
- 114 Het toeristisch prijsindexcijfer van de Belgische Kust, 1986, 23 blz.

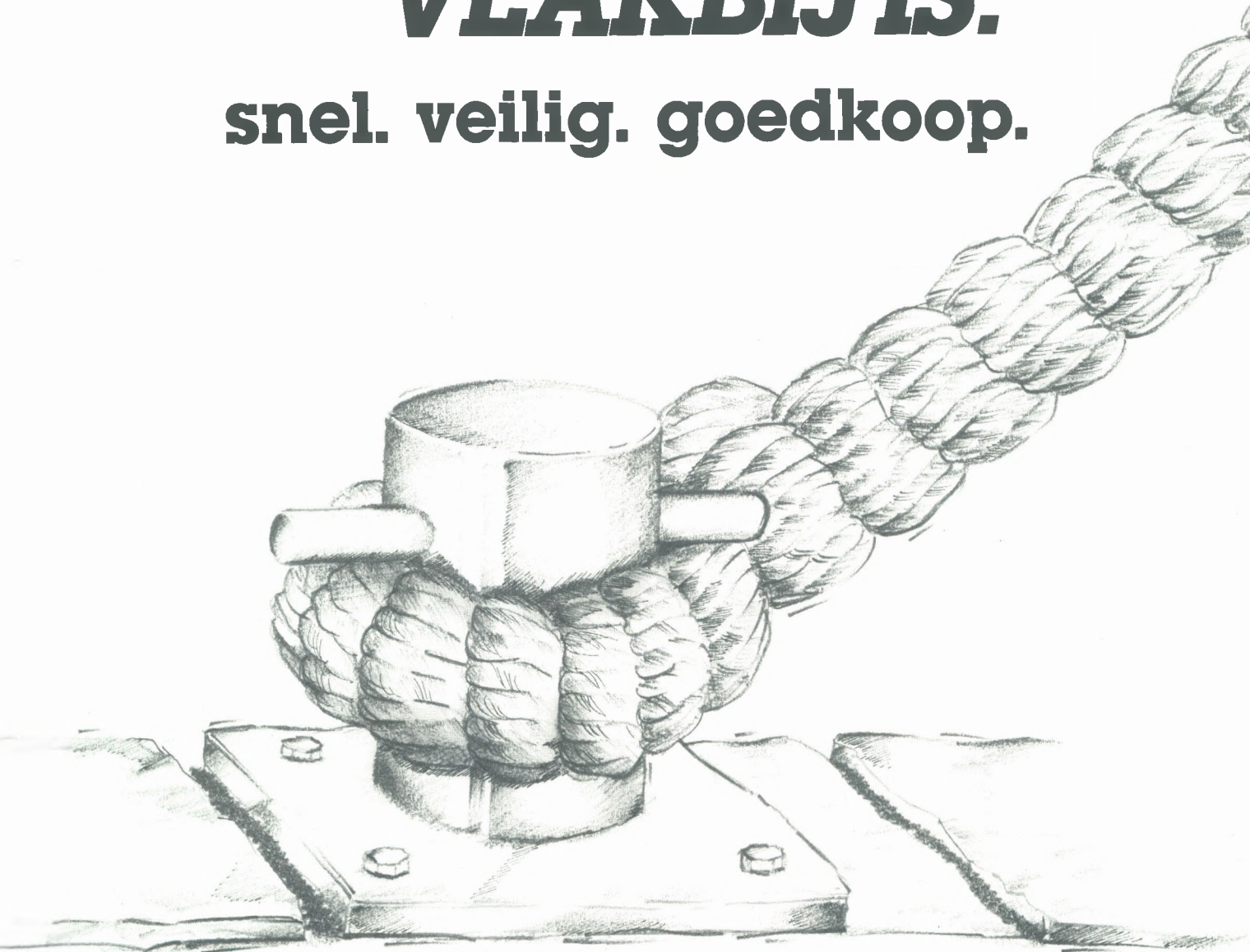
Tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt'

Abonnement 1987: 306 fr. (BTW en port inbegrepen).
Buitenland: 406 fr. (port en kosten inbegrepen).

Steunende leden ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van het jaar, de reeks 'TO' uitgezonderd.
België: 669 fr. (BTW inbegrepen).
Buitenland: 870 fr. (port en kosten inbegrepen).

WAAROM EEN OMWEG MAKEN ALS ZEEBRUGGE VLAKBIJ IS.

snel. veilig. goedkoop.

**Directie van de haven
Brugge-Zeebrugge**
Maatschappij van de Brugse
Zeevaartinrichting n.v. (M.B.Z.)
Maatschappelijke zetel:
L. Coiseaukaai 2, 8000 Brugge
Tel. 050/44.42.11 Tx 81.201

